

ఆంధ్రపత్రిక

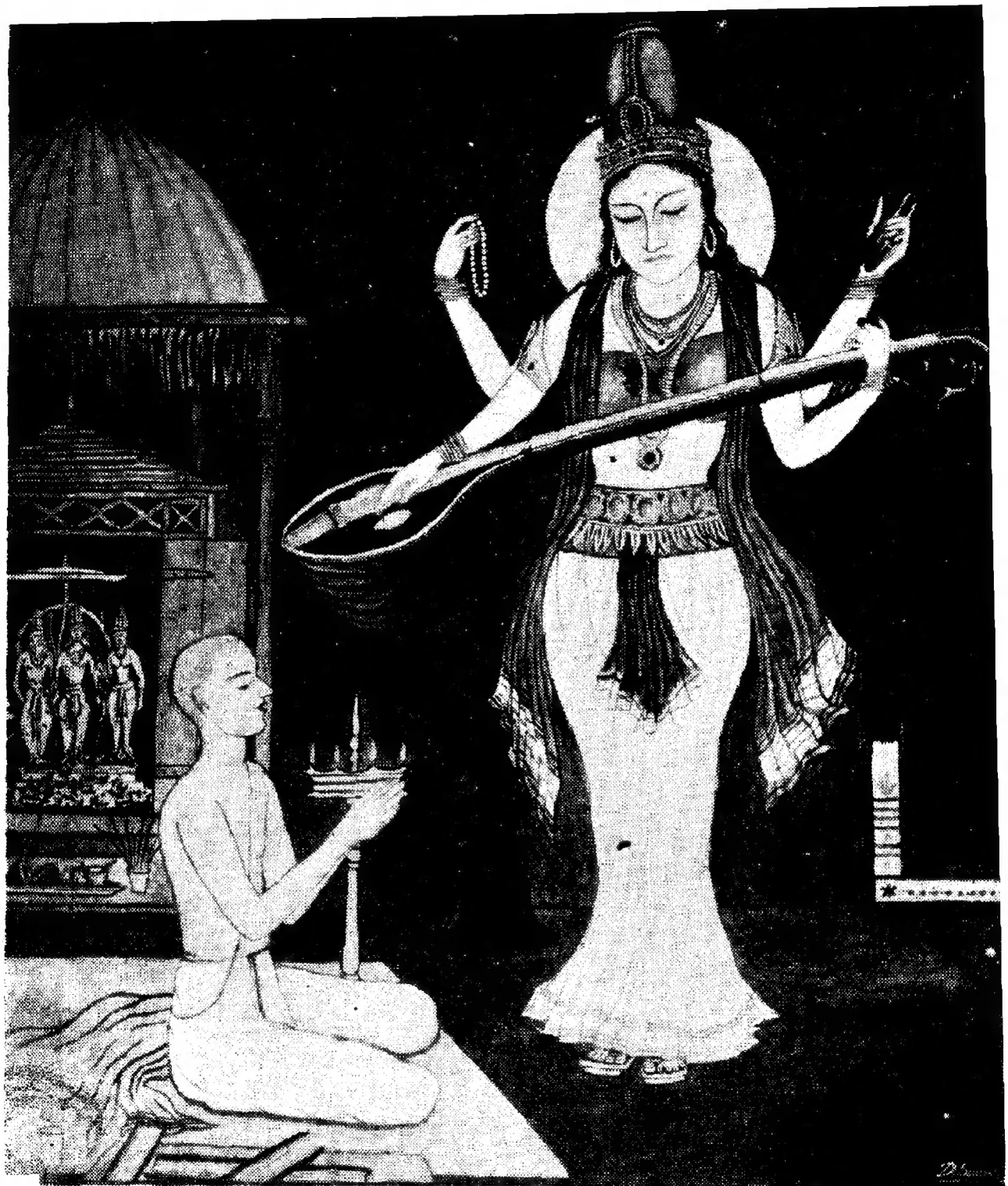
సచిత్రవారపత్రిక

4 అణాలు
12-3-52

ANDHRA PATRIKA ILLUSTRATED WEEKLY

బమ్మెర పోతనామాత్యుడు సరస్వతీదేవిని అనునయించుట (1)
 యొకకంటనరుపమకట్టుపయింబడ నేలయెద్దెదై కైటభదైత్యమరమనగాదిరికొడలయోమదంబయె
 యొకకగు. రాజీవినునాకటికింగొనిపోయిగనుక గాక కేదాట కే నడువకమయిమనగనకనునాక

ఓరుగల్లు కోట రాణిగోడలపైన గల పోతనామాత్యుని చిత్రం.
 —ప్రతిరూపం చిత్రించినవారు శ్రీ సోమేశ్వరరావుగారు

రాజావ జెమినీ చిత్రము

**మొగ్గురు
కోడూకులు**

అయితే, మొగ్గురి జీవితాలు, ప్రవర్తనాలు
మహాధు విధాలు
మాతృప్రసూయోక్త మధుర తంతులను
స్పందింపజేస్తున్నవి

త్వరలో వచ్చుచున్నది

ఆంధ్రవత్రిక

ప్రతి బుధవారము ప్రకటింపబడును

Founder : K. NAGESWARA RAO

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడివత్రిక
4 అణాలు

సంపుటము 44
సంచిక 27
12.3-52

ఖర సంవత్సర ఫాల్గున బహుళ పాడ్యమి బుధవారము

విషయాను క్రమణిక
1952 మార్చి 12

ముఖచిత్రం : సూర్యప్రభ
కావ్యఖ్యలు; విమర్శలు

కథానికలు :

- అద్భుతహీనులు—'వనశ్రీ' 6
- తారుమారు—శ్రీ ధరణికోట 8
- పంచంటి సంతారం పైనపడితే— శ్రీనివాసులు 8
- శ్రీ గోవిందరాజు రామకృష్ణరావు 12
- వ్యతిరేక హృదయం—శ్రీ వంగల వేణుగోపాలాచార్య 18
- దరిద్రం—శ్రీపద్మావలంకనాథరావు 14
- చారం-వర్ణయం—"శ్రీరాగి" 17
- క్రొత్తమాస్థానము—జారు 18

సినిమా : 41

జామ్మరిల్లు :

- చాకల్ టెరీ ఫీన్ (సీరియల్) — మార్క్ ట్వేన్ 35
- యొక్తిరక్క—జి శ్రీదేవి 30
- అలవాటులో పొరబాటు—శ్రీమతి లంక అమృతంజ 32
- కారల్ మార్క్స్— 34
- పైన్స్ వింతలు— 36

గేయం :

- తుమ్మెద పెండ్లి—శ్రీ కవిరావు 34

వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు:

హైదరాబాద్

ప్రజా ప్రభుత్వం

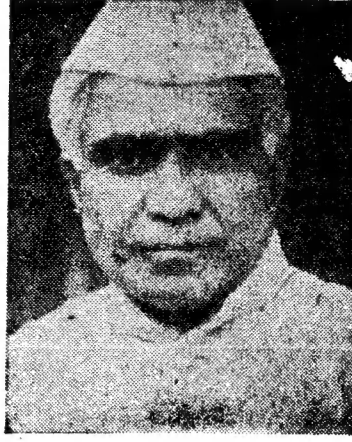
శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణరావు మంత్రి వర్గ స్థాపన తో హైదరాబాద్ రాజ్యాధిపతిత్వం సత్య అధ్యాయం ప్రారంభమైంది. అనేక కతాబాలిగా మహమ్మదీయ పరిపాలనలోనూ, జాగ్రత్త అధికారంలో మణిగిపోయిన ప్రజానీకం మొట్టమొదటిసారిగా తమ ప్రతినిధుల నెన్నుకుని ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వ స్థాపనకు తోడ్పడ్డారు. ఆర్థికంగానూ రాజకీయంగానూ బాధిగా వెనకబడి ఉన్న హైదరాబాద్ ప్రజలు నేటికీ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యాన్ని పొందారు. ఇతర రాష్ట్రాలతో సమానమైన స్థాయిని అందుకున్నారు. ఇంక ఆర్థిక పునర్నిర్మాణానికి ప్రజలూ ప్రభుత్వమూ కృషి చేయడానికి పూర్తి అవకాశం లభించింది. భారత ప్రభుత్వం నియమించిన సలహాదారు ఇద్దరున్నప్పటికీ బ్రిటిష్ పారిటీకల్ ఏజెంట్ వలే కాక వీరు పరిపాలనా విధానంలో తోడ్పడి ప్రజాస్వామ్యాన్ని బలపరచగలరు మిత్రమ ప్రభుత్వం లో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న వెల్లోడిగాక సలహా

దారుగా నియమించబడినందు వల్ల మూతన మంత్రివర్గం పైన వీరి ప్రభావం పీఠిగా ఉంటుందోనని కేంకించేవారు లేకపోదు. కాని సలహాదారు ద్వారా భారత ప్రభుత్వం తోకత్వం చేసుకునే అవసరం ఉండడనే మనం భావించాలి. మిత్రమ ప్రభుత్వ కాలంలో కనపడిన సమాకారభావమే ఇకముందు కూడా ఉంటుందని భావించవచ్చు.

హైదరాబాద్ లో వెంటనే పరిష్కరించబడవలసిన కొన్ని ముఖ్య సమస్యలున్నాయి. సేద్యభూమి తట్టాలసమస్య, ఆర్థిక పునర్నిర్మాణం, పరిశ్రమభివృద్ధి, విద్యావిధాన సంస్కరణ మొదలైన సమస్యలు జాగుచేయడానికి వీలు కానివి. మూతన కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కలిగినట్టుగా పనిచేసి ప్రజల విశ్వాసాన్ని, సమాకారాన్ని పొందాలి సంస్థాన కాంగ్రెస్ లో కక్షలు ప్రబలిస్తప్పుడు సామరస్యం చేరవచ్చడానికి పలేల్ సేవలూ చేసిన కృషి ఫలించి కాననపథ కాంగ్రెస్ పార్టీ నాయకుని ఎన్నిక ఏకగ్రీవంగా జరగడానికి తావిచ్చింది. శ్రీ దిగంబరరావు చిందూగారి అధ్యక్షతక్రింద కాంగ్రెస్ లో కక్షలు

హైదరాబాద్ మంత్రివర్గం

మంత్రి
శ్రీ బూర్గుల రామకృష్ణారావు

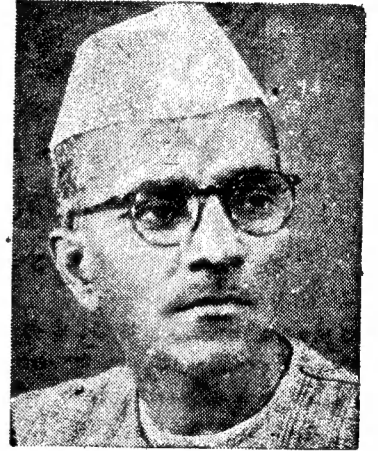
శ్రీ దిగంబర రావు విద్యా

శ్రీ వినాయక్ రావు

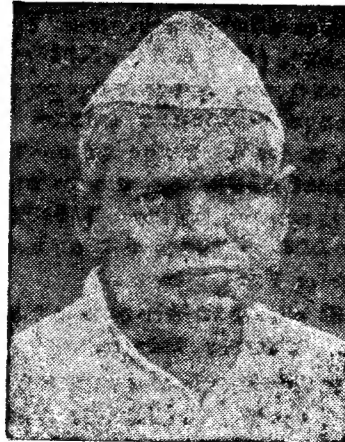
శ్రీ నల్లూరి బసవరాజు

శ్రీ కొండా వెంకట రంగారెడ్డి

డా. చన్నారెడ్డి

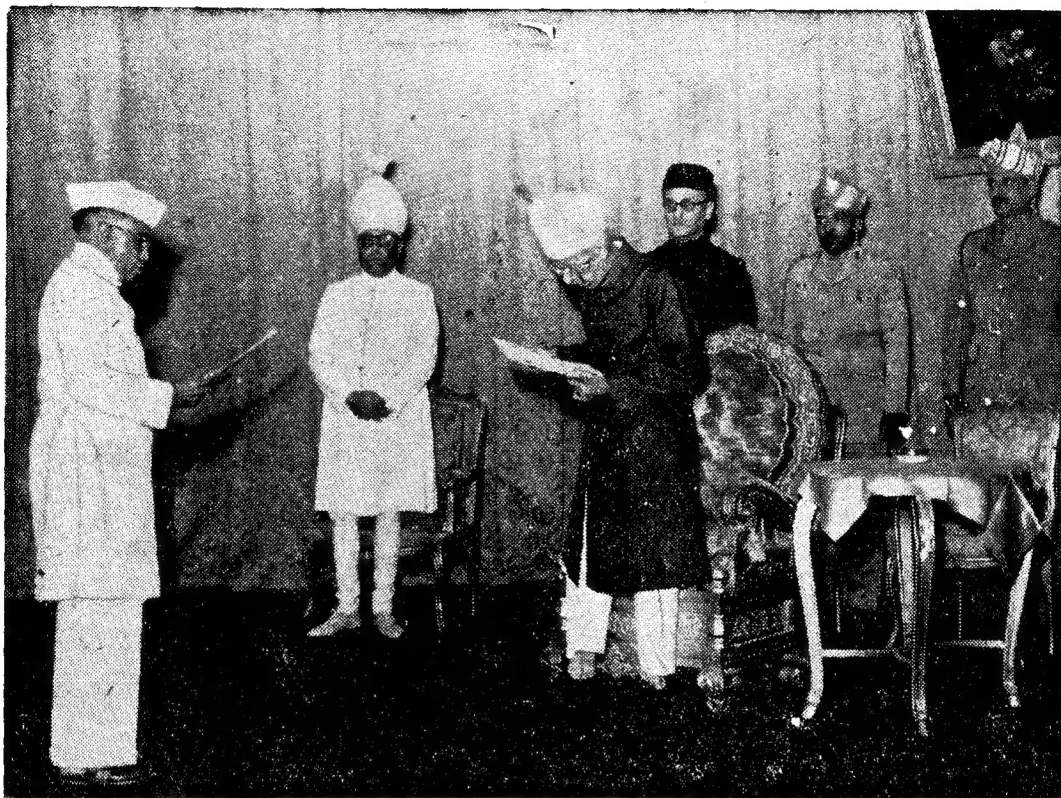

పూర్ణింద గాంధీ

డా. జి. ఎన్. మల్హోత్రా

బూర్గుల రామకృష్ణ రావుగారిచేత రాజప్రముఖ నైజాంనవాబు ప్రమాణస్వీకారం చేయించారు.

విస్మరించబడినాయని చెప్పవచ్చును. కాంగ్రెస్ లో అన్ని వర్గాలవారూ ఏకీభావంతో ఎన్నికలలో పాల్గొన్నారు. అదే సామరస్యభావం పరిపాలనా కర్తవ్యంలో కూడా గోచరించాలదని ఆశించవచ్చును. బిందూగారు కూడా మంత్రివర్గంలో ఉన్నారు. మంత్రివర్గ నిర్మాణం అన్ని వర్గాలవారికీ తృప్తికలిగించే రీతిగా ఉన్నందువల్ల ప్రభుత్వం పరిపాలనా కార్యక్రమాన్ని దీక్షతో కొనసాగించగల అవకాశం లభిస్తున్నది.

మార్కెట్లో ఎలుగొడ్డు

ఫిబ్రవరి నెలలో పురుష బొంబాయి మార్కెట్లో పోట్లెగులు ఉన్నట్టే ఉండి ఒక్కసారిగా తొక్ ముడిచేశాయి. ముందుకుదూస్తూ వెనక్కి పరుగుతీసే ఎలుగొడ్డు మార్కెట్లో వీరవిహారం చేశాయి. ఉచ్చాత్తుగా గడకర్రల్లా లేచిన ధరలు ఢాక ఢాకా విరిగి కొనలు రాలిపోయాయి. ఇంకా మరంత విరుచుకు పడిపోతాయో నని భయపడి వ్యాపారులు మార్కెట్టు మూసేసుకున్నారు. దేశం అంతటా పేరు మోగిన ఒక ఆసామీ నిలుచున్న పాటుక

70 లక్షల రూపాయలు కక్కవలసివచ్చే సరికి తలుపులకు తాళాలేసుకుని వెళ్లిపోయాట్ట.

పెద్దపెద్ద మార్కెట్లలో వస్తు సామగ్రి టోకు ధరలు పడిపోయినా ఇంకా చిల్లర ధరలు ఆటే తగ్గలేదు. చిల్లరధరలకూడా బాగా తగ్గడానికి పది పదిహేనురోజులు పట్టుతుందని ప్రభుత్వం అంచనావేసింది.

ధరలు పడిపోయి వ్యాపారులు వెర్రెత్తిపోయినా, (కొందరికి లక్షలకి లక్షలు నష్టంవచ్చినా) పూర్వం వచ్చినట్లు ఆర్థిక మాంద్యం సంభవించదని, అందరూ చెప్తున్నారు. అంటే ధాన్యం ధర మూడురూపాయలకి పడిపోవడం, బంగారానికి రెక్కలువచ్చి విదేశాల కిగిరిపోవడం, బాంసులకి తాళాలు పడ్డం మొదలైన భయాలు లేవన్నమాట.

ఈ ధరలు తగ్గిపోవడాన్ని మరిచి కొందరికింది కారణాలు చెప్పారు.

కొరియాలో యుద్ధం ప్రారంభమవగానే (జూన్ 1950) కరూపరం మిరియాల మొదలు నూని చింతపండువరకూ అన్ని వస్తువుల ధరలూ ఇంకో తెర పెరిగిపోయాయి. ఆ పెరిగిపోవడం ప్రపంచ

మంతటా జరిగింది, మనందేశంలోనూ జరిగింది. జనరల్ మెకార్థర్ ని డిస్మిస్ చేయగానే (ఏప్రిల్ 1951) ఆమెరికా చినాల మధ్య యుద్ధప్రచారం తిప్పిపోయిందని ప్రపంచ మంతటా ఒక భావం స్థిరపడడంతో ధరలు తిరుగుముఖం పట్టాయి. యుద్ధ సంసిద్ధత కోసం ఆమెరికా ప్రభుత్వం అన్ని దేశాల్లోనూ ఎంత ధరకైనా సరే ముడివస్తువుల్ని కొనేజోరు అప్పటినించే తగ్గడం మొదలెట్టింది. అయితే అప్పటినించి బ్రిటిష్ ఆమెరికన్ వ్యాపార కేంద్రాల్లో మెల్లి మెల్లిగా ధరలు తగ్గాయే కానీ భారత దేశంలో మాత్రం తగ్గలేదు. మిగతాదేశాల్లో ధరలు తిరుగుముఖం పట్టడం ప్రభుత్వాల జాగ్రత్తపడ్డం 1951 అక్టోబరు నవంబరు నూనాల్లో ధరలు నిలవొక్కకొండం మళ్ళీ 1952 సంవత్సరారంభంలో మెల్లిగా తగ్గడం జరిగింది. ఇతర దేశాల్లో 1951 లోనూ ఈ సంవత్సరారంభంలోనూ ధరలు తగ్గాయంటే మెల్లిమెల్లిగా కొద్దికొద్ది చూపున తగ్గాయి కానీ నిలుపునా కూలిపోలేదు. జనరల్ మెకార్థర్ డిస్మిస్ అయితే

(41-వ పేజీ చూడండి)

★ రెండు మహానగరాలు ★

చార్లెస్ డిక్సెన్స్
1812-70.

ఆ వాతావరణంలో,

లండన్ పారిస్ నగరాలను

రెంటినీ అలుముకుని సాగిన

ఉజ్వల గాథ :

★ A Tale of Two Cities ★

19 వ శతాబ్దపు ఆంగ్ల రచయితలలో అగ్రగణ్యుడుగా పరిగణింపబడిన

చార్లెస్ డిక్సెన్స్

రచించిన ఈ మహాజ్వల గాథను

ఆంధ్రపత్రిక సచిత్రవారపత్రికలో

సీరియల్ గా సంవత్సరాదినుంచి పాఠకులకు అందజేస్తున్నాం

అది ఒక

చైభవోజ్వల మహాయుగం—వల్ల
కాటి అధ్వాన్నశకం, వెల్లివిరిసిన
విజ్ఞానం—బ్రహ్మజేముడులా అజ్ఞానం,
భక్తివిశ్వాసాల పరమ పరిధవం—పరమ
పాపండ్ల ప్రల్లద కల్లోలం, ఉజ్వల
చైతన్యాల ఉత్సుల మహోదయం—
అంధాంధ తమనాల అవ్యక్తినిశీధం;
ఆశాకుసుమాలు పుష్పించిన ఆమధుర
వసంతం—నైరాశ్యపు చలిగుబుళ్లు
ఈచుకున్న శిశిరాస్యం, సర్వ సంప
త్సమృద్ధి—సర్వతోముఖ ఔషం,
స్వర్గానికి రాచబాట పుచ్చుకున్న జనం
—నడుస్తున్నారు నరకానికి నూటిగా,
ఆరుస్తున్నయ్ అధికార కంఠాలు,
అంతా అమోఘంగా వుందని—నూ
త్ముంగా చెప్పాలంటే, నేటి పరిస్థితికి
నకలుగ వుండి నాటి పరిస్థితి—

అదృష్టమేమిది

“కమ్! గోపాలం! కంగ్రామ్య శేషన్స్, కంగ్రామ్య శేషన్స్.”

ఆదివారం ప్రతిమం ఎరిమిదన్న రకు గోపాలం గదితలుపులు తోసుకుని లోపలకు ప్రవేశించాడు.

అంతి పాదక్రిస్తా, మునుగు నిగడతన్ని పగలుమీద పిలికిలు తిగి పంకుకొన్న గోపాలాన్ని చూడగానే యిదివరకటిలా నాకు అనివ్యం కలగలేదు ఇదివరకైతే ఆయుసుగులోల గోపాలం ఏ దరిద్రదేవ లో నవ్వుగా కొలింతుకొని పంకుకొన్నట్లు గోచేది కాని యివ్వక ఆ మురికి మరకల పిగిలిపోయిన దుప్పటి మునుగులో పున్నది లక్ష్మీదేవత! ఎంతయ్యాడు నేల రూపాయలు - బంపర్ ఆఫర్ - ఫస్టు ట్రైక్!

ఏదైతే అయిదు రూపాయల నుమాస్తా గోపాలం క్రిలక్ష్మి వచ్చిని ఆలింగనంలో కుమమలు తీస్తున్నాడు. అంతి అదృష్ట వంతుడు! అందుకేకాదు అదృష్టం చెప్పి కాదంటాడు? లక్ష్మి కాదలుచుకుంటే యింటికప్పుడైనా కంగ్రామ్య కొని వస్తుందట ఇంకేవకకకా తేవకు క్రాకోత కర్ణు కలల్లో ప్రథమ బహు మానం ఎంతయ్యాడు నేల కచ్చివ నంగతి గోపాలాని! తెలియదుకదా! అనంగతి ముందుగా చెప్పే అవకాశం నాకు కలిగి కందుకు ఎంతో శంకోడంగా వుండి, శంకోడం పట్టలేక నిద్రపోతున్న గోపా

అదృష్టం, అదృష్టం అనుకుంటాం. కాని కాస్త కాలం గతితప్పితే అదృష్టమూ దురదృష్టమూ ఒకే రీతిగా గోచరిస్తాయా?

లాన్ని రెండు కుమ్మూ పోట్లు పొడిచి, కప్పుకొన్న దుప్పటి సగంవరకు లాగి వదిలేశాడు.

“అబ్బ! ఏమిటా గొడవ పొద్దున్నే?” అంటూ, బద్దకంగా లేచి కూర్చోని వళ్లు విరుచుకొన్నాడు గోపాలం.

“పనితీ”

“ఎవడై ముగించే! ఫస్టు ట్రైక్! క్రాక్టాపు; తే ముండు, కాఫీ పోదాం కద!”

గోపాలం నా చేతిలోని పత్రికను ఆక్రంభిస్తూ తీసుకొని క్రాస్ వర్క్స్ సాల్వూషన్ కౌన్సిల్ చేత తీసివేశాడు.

గట్టిగా నిట్టూర్చి నీరసంగా చేపరు అవతలి దిసిలేశాడు నిరాశి, నిస్పృహల్లా మునిగిన వాణ్ని చూస్తుంటే నాకు అశ్చర్యం కలిగింది అనుమానంతో అన్నాను—

“అయితే మరి నీవి ఆలోకరెక్కగావా?”

“ఉహూ!”

“నువ్వు ఆరోజు వూరిచెసింది అంతా యిలాగే వుండిగా?”

“తర్వాత కూర్చోశాను.”

“ఏం? ఎందుకని?”

“ఇంత! ఆ కుబ్జారావుగాడు చేశాడు” విచారంగా అన్నాడు గోపాలం.

నాకు నంటనే అర్థమైంది ఆ గోజు గోపాలానికీ, కుబ్జారావుకూ నాదన జరిగింది ఈ పజిల్సుపిచ్చిలో యిద్దరూ కొకళ్లును మించినవాడు మరొకరు గోపాలం రెండు అవ్వలలో వనిత వుండాలంటే కుబ్జారావు కవిత్వ వుండాలి, వాదించు కొన్నాడు చివరకు ఎవరిమట్టుకు వాళ్లు తినుదే కరక్టు అనుకొని పజిలు వూర్తి చేశారు.

“అయితే మరి నువ్వారోజున ‘వనిత’ వుండాలనేకదా వాదించావ్?”

“వూ!” అవు పన్నట్లు గోపాలం తిల పైకి కిందకి ఆడించాడు.

“అటా అయితే నీదే రైట్ అయిందిగా?”

“లేదురా! తీరా పజిలు పంపేటప్పుడు కుబ్జారావు అన్న జే నిజమేమోననీ ‘వనిత’ కు మారుగా ‘కవిత్వ’ అని వూర్తిచేశాను.”

“ఏవవలేకపోయావ్? పెద్దవా! అసలు నువ్వు వొత్తి, పన్నాసివిరా” నాకు వళ్లు మండిపోయి ఆ సేశాను ఆ స్థితిలో యింకేం తిట్టినా గోపాలం పూరుకొంటాడనిలే నను. అవకాశం తొరికితే అదని నాలుక ఎవరి నోడో వుంటుంది? అప్పుడు వాణ్ని ఏమి నిందించినా వాడంటే నాకున్న నాను భూతితోనే.

“సరేతే, లేచి మొహం కకురు; అలా పోదాం” అని నేనె అంటూండగానే కుబ్జారావు మాంచి వుమారుగా లోపలి! వచ్చాడు వస్తూనే అన్నాడు—

“గోజీ! ఆ వందనాస్రూయ ప్రథమ బహుమతి యిద్దరం పంచుకొన్నాం.”

గోపాలం ఆముదం తాగిన మొహం చేశాడు కళ్ళ అడ్డం తిరిగింది, కాదు అదృష్టమే అస్థాంతిగింది.

గోపాలం అభిప్రాయమే బారందనీ తను రాసిన ‘కవిత్వ’ కు మారుగా ‘వనిత’ రాసి వూర్తిచేశాడు కుబ్జారావు పర్యవసానం - ఫస్టు ట్రైక్ - గోపాలానికీ రావాల్సింది కుబ్జారావుకు వచ్చింది.

గానకళా బోధిని

గాన సూక్తి గ్రంథము మృగ పెద్ద
●●●●● గుర్తుమీద చూడండి
కందు మూలం 100 పేజీలు 10 రూపాయలు
మొదటి 10-0-0 రూపాయలు

బాలసర్వత బుక్ డిపో కర్నూలు

“సగమేం కర్మరా? మొత్తం - ఎవరైతే మూడు వేలు నీవేరా; అదృష్టం - అదృష్టం! నీవు లక్ష్మీ ధేనువురా”

గోపాలం తరపున కూడా “నేనే అభినవం దించాను సుబ్బారావుని

ముగ్ధురం కలిసి హోటలుకుపోయాం. బిల్లు చెల్లించి సాయంత్రం కనిపిస్తానని చెప్పి సుబ్బారావు వెళ్ళిపోయాడు. గోపాలం, నేను మాగడికి బయలుదేరాం

గోపాలం ముఖాన కత్తిగా తేసి నా నెత్తురు చుక్కలేదు తల వేళ్ళాడేసుకొని, కాళ్ళిద్దరుంటూ నకున్నాన్నాణ్ణి చూస్తూంటే బాలి వేసింది. వట్టి దామోదరయ్య. ఆ! యీ చమురు మొహానికి అంత అదృష్టం కూడానా? వున్నారు మంటూ దేవయ్యలా వుంటూ డెప్పడూను అచ్చే! నే నెప్పడో అనుకున్నాను ఎప్పడూ మొహాన చెదమృతం పడినట్లుండే పిడికి అంత అదృష్టం ఎలా వచ్చిపడుతుంది? వళ్ళో కొచ్చి పడిన లక్ష్మిని చేతులారా బారవిగుచుకొన్నాడు గదా పూ! అవతారం కొద్దీ బుద్ధులు-బుద్ధులకొద్దీ అదృష్టమూను

ఇంతకీ సుబ్బారావు జాతకపురుషుకు వాడి కప్పడూ యింతే ఏదో రకంగా కలిసి వస్తూంది మాడు పట్టుకొన్నది బంగారం వాడి మొహాన లక్ష్మి కళ్ళకలలాడూ వుంటూంది అంత చలాకీగా వుంటాడు! ఇన్నిటికీ ఆ గీత వుండాలి! కలిసాచ్చేకోజల్లో నడిచినచ్చే పిల్లలు పుట్టారట! ‘అది’ లేకపోతే ఎన్ని చేసినా వ్యర్థమే కాకపోతే యీ గోపాలానికి యీ బుద్ధి ఎందుకు పుట్టాలి?—

“గోపీ! ఎవరికైనా తను చేసేపనిలో నమ్మకం వుండాలిరా”

“ఏమో? నీవన్నదాల్లో నాకేం నమ్మకం లేదు”

“అదికాదురా నువ్వు నిజమని నమ్మినదాల్లో పూర్తిగా విశ్వాసం వుంచాలి చోకసారి ఇది సరైనదీ అని నమ్మితే, ఏ పరిస్థితిలోనూ దాన్నే దీక్షతో కొనసాగించాలి నీమీద నీకు నమ్మకం లేకపోబట్టే కదా ఎవరైతేమూడు వేలు దూరమైపోయినా దేనికైనా ఆత్మవిశ్వాసం కావాలి ఆత్మవిశ్వాసం కోల్పోయిన వ్యక్తులెవ్వరూ జీవితంలో ముందుకురాతారు”

“ఆత్మవిశ్వాసం లేకపోబట్టే సుబ్బారావుకు ఆ క్రైకో వచ్చింది. వాడి అభిప్రాయమీద వాడికి నమ్మకంవుంటే వాడికి అది ఎలా వచ్చేది? ఆత్మవిశ్వాసం లేకపోబట్టే వాడి అదృష్టం వండింది”

ఓరి విడితప్పాదియ్యో! గోపాలం ఎంత తెలివిగా మాట్లాడాడు! బాడు అప్పు

డప్పడూ తెలివిగా మాట్లాడుతాడు. గోపాలం అన్నదానో సత్యం లేకపోలేదు అయినా వాడి తెలివితేటలు అక్కరకొచ్చేవికావు మరి

సుబ్బారావు, గోపాలమూ నాకు చాలా దగ్గరి స్నేహితులు అసలు సుబ్బారావు గోపాలం ద్వారానే పరిచయమయ్యాడు. మొత్తంమీద మా ముగ్ధురిస్తే హం లక్కలా, నావాకాలం మా పూరి బురదలా చిక్కగా అతుక్కుపోయింది

సుబ్బారావు మా గడికివచ్చి, నన్నూ గోపాలాన్నీ బెజవాడ వెళ్ళామని బలవంతం చేశాడు

పెందలాడే వెళ్ళే బ్యాంకిలో చెక్కు మార్పుకొని మ్యాజిసి సి సి మా మాసి రావొచ్చుననీ, మాయిద్దర్నీ తొందరచేసి ప్రయాణం చేయించాడు. నా బలవంతం లేకపోతే గోపాలం వచ్చేవాడుకాదేమో! ఇంత స్నేహంగావుండే రాకపోతే అనూయకొద్దీ రాలేదని సుబ్బారావు అనుకోవచ్చని ఎంతో చెప్పిన తర్వాతగాని గోపాలం బయలుదేరలేదు

సుబ్బారావుకు దగ్గరవాళ్ళలో చోకడైన సుబ్రహ్మణ్యంతో సహా సుబ్బారావు, నేనూ, గోపాలం అంతా నలుగురం మా పూరిమంచి పడకొందుగంటలకు బయలుదేరే బెజవాడ బస్సు ఎక్కి మార్పున్నాం.

బెజవాడ చేరగానే సుబ్బారావు మమ్మల్ని హోటల్లోవిడిచి తన బ్యాంకుకు పోయి ఎవరైతేమూడు వేల రూపాయల కప్పు

మార్పుకొని వచ్చాడు. తనూ దోవలో హేండ్ బాగ్ కొని అందులో నోట్లు పెట్టుకొని మాంచి అట్టహాసంగా వచ్చాడు.

తర్వాత గవర్నరుపేట, గాంధీనగరా అంతా చెడా బడా తిరిగి సుబ్బారావుకు కావాలన్న బట్టలూ అవీ యివీ కొని, ట్రవ్లో నూట్సుకు ఆర్డర్ యిచ్చి మాటిసికి వెళ్ళాం ఆ మధ్యలోనే సుబ్బారావు సి సి మా కంపెనీ వాళ్ళతో ఏదో గుసగుసలాడేడు అందులో బొరబడితే పిడికి మంచి భవిష్యత్తు వుంటుందని నే నప్పడే అనుకొన్నాను.

సి సి మా వదలగానే సరాసరి బస్సు స్టాండు దగ్గర కొచ్చాం సాయంత్రం ఆరుగంటలవడంచే బస్సుస్టాండు అంతా ప్రయాణికులతో కిటకిటలాడుతోంది. ఇళ్ళకు పోవాలనే ఆదుర్దాతో జనం అంతా బస్సు వచ్చి రావడంతోనే తోసుకొని ఎక్కుతున్నాడు ఎలాగైతే నేం మేము నలుగురం నానా అవస్థపడి మా పూరిబస్సు ఎక్కి మార్పున్నాము వాళ్ళ అదృష్టం కొద్దీ సుబ్బారావుకూ, సుబ్రహ్మణ్యానికీ ఫ్రంట్ సీటు దొరికింది నేనూ, గోపాలం వెనక సీటులో మార్పున్నాం అంతలోనే గోపాలం సిగరెట్ తేచ్చుకుంటానని ఊహించుకు

బస్సు బయలుదేరే టైం అవుతున్నా ఎంతసేపటికీ తిరిగి రాకపోతే గోపాలాన్ని వెతుక్కుని వర్తామని నేనూ బస్సుదిగాను. బస్సుస్టాండ్ వెనక వున్న క్లిప్తాపులా

(19-వ పేజీ చూడండి)

బలవంతం, కుంభాభిషేకం

నం. 10, గణపతి మొదలవీధి, రాయవేట, మద్రాసు-14
అనుభవజ్ఞులచేత అభివృద్ధి.

తాడుమూడు

పాత్రలు

1. మోహరావు (పెళ్లికూతురు తండ్రి)
2. రామం (మోహరావు బావ మరిది)
3. అవధాని (పురోహితుడు)
4. మురళి (పెళ్లికొడుకు)
5. పేరంటం (మోహరావు యింటి నాకరు)
6. దేవకీదేవి (పెళ్లికూతురు)

మొదటిరంగం

[ప్రదేశము మోహరావు గారి యింటి వసారా ఉదయం పదిగంటల సమయం వసారాలో గండు మరియి ఒక్క ఒక్కరిలో మోహరావు కూర్చుని ఆంధ్ర ప్రతీక చదువుతున్నాడు]

మోహరావు (చదువు చాలించి) పేరంటం! ఓరిపేరంటం, ఆరే పేరంటం (పట్టిగా పిలుస్తాడు) పేరంటం! (ప్రవేశించి)

చిత్తం చిత్తం వస్తున్నానా? మోహరావు చచ్చావురా యింత సేపా..

పేరంటం యిక్కడే చచ్చానండీ! మోహరావు - చచ్చానండీ! గోరు పెళ్లికొడుకా ఆంధ్ర గొగ్గి పట్టు చూపించాడట అప్పుడు కథంగా పెళ్లిఅయ్యే యింటికి చచ్చానంటా పేరంటం నీకు పోయేకాలం కాకపోతే!

పేరంటం: యిక్కడ చచ్చావురా అని మీరే అన్నారండీ మొదట

మోహరావు: పూర్వం నాకు పచ్చెవాడివి యెలాగు చచ్చానన్న వా యెక్కడో యింటి అవతల చచ్చానవక యింట్లోనే చచ్చానని పోలిక

[రామం ప్రవేశిస్తాడు]

రామం: ఏమిటి బావా పాదావిడి?

పెళ్లిచూపులంటే వంకాయల బేరమనుకున్నాడు పెళ్లికొడుకు కాని పెళ్లికూతురు వ్యక్తిత్వమున్నదైతే ఏం జరుగుతుంది?

ఈ గోజు మళ్ళీ చావులతోనే మొదలైతే యేమిటి కథ?

మోహరావు: యేమిటా అసభ్యులు కూర్చుంటున్నారంటే పెళ్లిఅనుకున్నది మొదలు చావులు చావులు యెప్పుడు చావులే! యెలాగు చచ్చేకున్నావో యేమో ఈ పెళ్లికార్యం

రామం: అదేం బావా అంగ నూర్చా దావు నీవే అసభ్యులు పలుకుతుంటా యిరుగు నంటావేం?

మోహరావు: పెద్దమండలిగొడుగు, రామం! ఒకట నోటనుండి జారిందివకో దాన్ని పూకుని యింటిలపాది పాక వలసిందేనా? చివరకు (పేరంటంవైపు)

తదరణికోట శ్రీనివాసులు

హాస్తి) ఈ నవకూడా దాన్ని కట్టిం చాలి? మోహరావు - పోవేం

[పేరంటం అవతలి పక్కనవుతాడు]

మోహరావు: నీనికేం గారి రంపం, బజారుసామానులన్నీ పూకుచ్చేవావా!

రామం: ఆ అన్నీ వచ్చినా! నీవు పేకలు వాడతాం కాండేనా? గొరికాయ యింట్లో అరెజెం తెప్పించమని గుక్కాం నాగయ్యతో చెప్పావు ఈనాయంత్రా కే తప్పకుండా తెప్పించి పంపుతానన్నాగు

మోహరావు: ఈ పెళ్లిగంధరగోళంలో చీకటి చచ్చే దివంగోయి? అప్పుడంగుగ పము కాకపోతే!

రామం: అదో మళ్ళీ గావు.

మోహరావు: మళ్ళీ రి నంగు కంటువు ఆ మాట! పెళ్లికొడుక నూటు దర్జీవాడు యింకా పట్టుకొలేదు

కూలిమాత్రం దృఢయిటా పాయలు కావాలంటాడు వాడితలకాయ కూలిబట్టిఖరీదుకు వించిపోతూవుండే అబ్బబ్బ యిదేం విపరీతమైన కాలమాకాని ఈ అవకతవక ఖర్చులు మేమెరుగం బాబూ!

రామం: అట్లాకాదు బావా! అసలు మనం వుట్టించి నూటు ఆ అబ్బాయికి నమ్మతుందో లేదో? బొంబే (Bombay) లో చదువుకున్నవాడు ఈ పెగవలొకలో వుట్టిన బట్టలయ యేం పెచ్చుతాడో చూడాలి?

మోహరావు: కొత్తపాకం నేర్చుకు నాయనా ఆ పింగిడికి నీకు పుణ్యం వుంటుంది

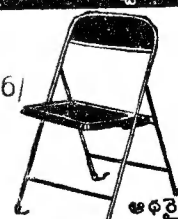
రామం: యిదిగో బావా! ఒకటా నూటు గున్నా - ఖర్చు పెట్టాల్సిన సమయం వస్తే పెట్టాల్సిందే! డబ్బు - డబ్బు - ఖర్చు - ఖర్చు అని అగూర్చున్నావే పెగవబ్బు నీవేంయ్యా ఖర్చు పెట్టకున్నది ఈ ప్రపంచంలో బావా! మళ్ళీ చెబుతున్నా! ఈ పెళ్లి అయ్యేవరకుమాత్రం డబ్బుగురించి

కానీ ఖర్చు గురించి కానీ యేమాత్రం గానీ నీ నా మనం వ్యాకేజీ పెంపొందుతే తప్ప

కుండా తప్పకుండా

మోహరావు: యిప్పుడే యేమైనా చెబుకో నేను మాట్లాడానంటే నీవు చంపుకున్నా! నీ అక్క గారి సంతారం చక్కపెట్టే పాడేచేరకో - నాలుగు

స్టేషనరీ
(మొదటిపుస్తకం)

అధికారికం

మాధవ అండ్ కో
హైదరాబాద్, బెజవాడ

రూ 16/-

కోలాటం చేస్తే వాడికి నా కండుకొచ్చిన
కండుకొచ్చే చెప్పి?

రామం: అదో మర్రి చావు!...

మో: చాల్లే - మర్రి నీ పెండుకంటావు
ఆ మాట... సరే ఆ తెచ్చినవస్తువులేవో
చెప్ప వంటాను.

రామం: (బేబులోనుండి, కాయితాలు
రీసే వదులుతాడు) మూడు డజన్ల వాషింగ్
సబ్బులు... రెండు డజన్ల టాయిలెట్టు
సబ్బులు, 15 టిన్నుల సావికెట్టులు, మూడు
గ్రోసుల కత్తెరమర్కెట్టు, 5 గ్రోసుల పెట్టెలు,
రెండు గ్రోసుల నిప్పు పెట్టెలు 10 కాఫీ
డబ్బాలు అందులో అయిదు బ్రూకు కాం
దులు, అయిదు పాల్నస్సుటిన్నులు, కోకో
డబ్బాలు నాలుగు, ఓవర్లీసులు యెనిమిది,
మూడు స్నో సీసాలు.

మో: యేమిటి పెద్దపానామలన్నీ
రామం! ఈ చుట్టకలకే యిన్ని రూపాయ
లయితే యెలాగు చావాలి?

రామం: అదో మర్రి చావు.

మో: చాల్లే మర్రి అని చావకు ఆ
మాట ఈ-కొనీ-యింకా యేం పానాను
తెచ్చావు?

రామం: అయిదు డబ్బాల పాగాకు
చుట్టలు

మో: వాడి పాడెకట్టలు. పెద్దపట్టలు
... వచ్చే పెద్దపలంతా చుట్టలు తానే చచ్చే
అట్టుంది.

రామం: అదో మర్రి చావు

మో: చాల్లే మర్రి అని చావకు, ఈ
... యింకా యేమిటి పెద్దపపద్దులు
చదువు.

[పేరంటం వస్తాడు]

పేరంటం: బాబుగారూ! క్యాండ్లొ
చ్చారండి!

మో: అయితే చావమను

రామం: మర్రి చావే!

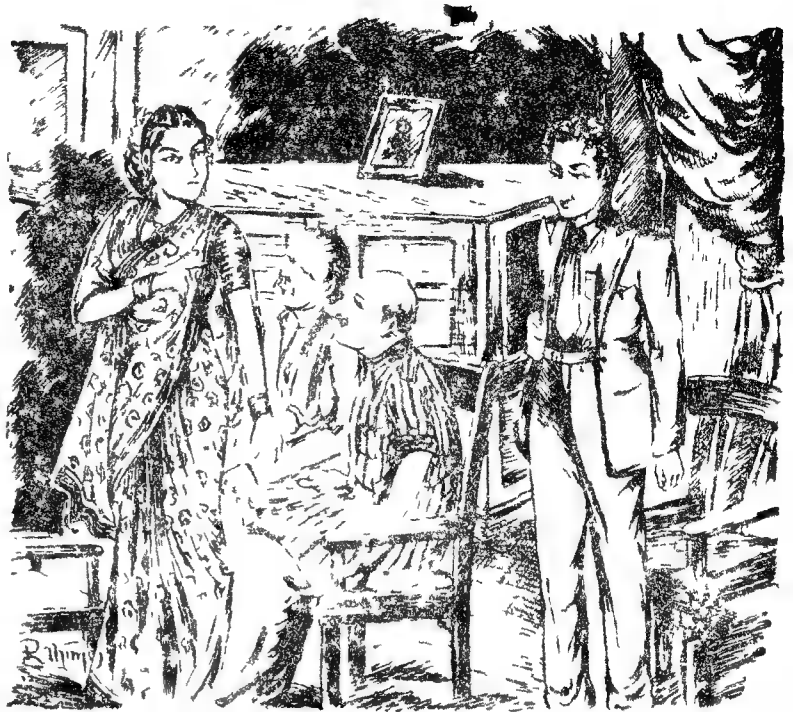
మో: చాలు వూరుకో - మర్రి అని
చావకు!

[అవధాని వస్తాడు]

అవ: మహారాజ్యరాజ్యభివృద్ధిరస్తు, రాజ
కార్యై రాజమఖే సర్వదా దిగ్విజయమస్తు.

మో: రండి అవధానగారూ రండి
హాస్యం. విన్నారా యిప్పటి పెర్లిల్
వేదం. చుట్టముక్కలకు, కాఫీ డబ్బాలకే
కొంప చుట్టఅవుతుంది. ఆడపిల్ల పెర్లిల్
కంటే అక్క మేధయా నాలు తెయ్యడం
చాలా సులభం అనిపించిందండీ నాకు!
యేదో యింత వప్పనం పెడితే వచ్చిన
జనం తింటారు పోతారు.

అవ: (పెద్దగా నవ్వుతాడు) అందుకే
'పెర్లి'నే మాడమన్నా రుపేద్దలు. అయితే
మహారావుగారూ! మీబోటి అగర్భ

క్రిమంతులే యిలాంటి యెలాగా అని
ఏదో కాలాన్ని పాత్రాన్ని అవస్థం
మనం అనుసరించాల్సిందే, లేకుంటే అవ
హాస్యం

మో: అంతే. అంతే అక్షరాల అంతే.

[పేరంటం వస్తాడు]

పేరంటం: బాబుగారూ! పెర్లికొడు
చ్చారండి. మీతో మాట్లాడాల్సిన
వనందట.

మో: ఆ.. పెర్లికొడుకేమిటి. రావడ
మేమిటిరా.. అందులో పెర్లికొకమునుకే
రావడమేమిటి. యేమిటో చిత్రం గా వుంది
నాకేమిటో చకుండావుంది అవధానగారూ!
అరే పేరంటం. నిజంగా పెర్లికొడుకేవా
లేక యింకెవరినయినా చూచి అంటు
న్నావా.. తెలివితక్కువ నెడవా.

పేరం: లేదు బాబుగారూ... నిజం
గానే. పెర్లికొడుకేనట.

అవ పెర్లికొడుకే కావచ్చులెండి కాదు
అవధం యెందుకు చెప్పతాడు. అయినా
మహారావుగారూ! పెర్లికొండే అల్లుడు
యింట్లోకి రాగూడదుకదండీ?

మో: అవధానగారూ! కాదు యింకా
చావే వచ్చిందండీ.

రామం: అదో మర్రి చావు
చావూ..!

అవ: అరే. చావితే రెండి యిప్పటి
తరహా యింతే.. మనం వద్దంకెమాత్రం
వూరుకుంటారా యిప్పటి పిల్లలు మహాన

ం వూరూ! వాడుకాలం కాకపోతే
మరేమిటి?

మో: యేమిటి కర్తవ్యం అవధాన
గారూ! యింట్లోకి వివాహానికి పూర్వం
రాగూడడంకే ఆయన గారికి కొవ
మొక్కుందో? నేను యెలాగు చచ్చేదండి
అవధానగారూ!

రామం: మర్రి చావు.. చావు.. చావు.

మో: చాల్లే రామం. మర్రి అని చావ
కురా నాయనా! యిది వరితో సా లకు
నమయం కాదు. నా తెలివిన పిడుగు
వడింది.. బుద్ధి గూడా వని తెయ్యడం
లేదు... అవధానగారూ!.. రామం, నాకు
మంచి ఆలోచన చెప్పండి.

చేతిపనుల వైర్తకరహస్య బోధిని

60 రూపాయలనుండి 800 రూపాయల
వరకు నెలకు సంపాదించవచ్చును ఇందు
నెట్టు దినుసులు, నెట్టు, అత్తకు, పూరా
యిల్స్, పిప్పరమెంటు, బార్బిన్, వర్ణ
ములు, వర్నిక, పర్మిక్రూటరువర్ణములు
కర్పూరం, సిరా దినుసులు, గిట్టయిల్లే
దిరము, పోడో ఎత్తుదిరము, కాననం
నుండులు, సులభముగా వయారవేయు
వర్ణములతో 100 పేజీల గల పెద్దపుస్తకము
నెలకు 1-8-0, పోస్టుచార్జ్ 6
అణాలు. మహారాజ వుత్తరకాం,
12, ఆరుణాచలమొదలి వీధి, మద్రాస్

రామం : ఆలోచనకల్లా యేమిటండో! మాటలలోరజిలో మర్చి చావులు బతుకులు అల్లుడు వచ్చి యింటిముందు నిలుచున్నాడాయెను. యిప్పుడు మనం కూర్చున్న వసారాలోకి వస్తే మాత్రం తప్పేమిటండో! పాత్ర బావా! యేం అవధానగారూ!

అవ : (నిట్టూర్పు విడచి) యెంతమాత్రం వనికెరారులండి. మన సాంప్రదాయాలూ చూసుకుందామా లేక మేం మా మాటలూ చూసుకుందామా మోహనరావుగారూ! బాగా జ్ఞాపకం వుంచుకొండి. యిది కలియుగం! సాంప్రదాయాలకు విరుద్ధంగా మనం యేదీచేసినా కాకులగా లోకులు నిరూపకపడ్డారు. కాస్త ఆలోచించి మరీ పనిలోకి దిగండి

మో : అయితే అవధానగారూ! నేనే పెళ్లి బయటపార్శ్వంవద్ద ముట్టాడాను. లోపలికి రావడం బాగుండదని నచ్చచెప్పాను. అయినా యిప్పుడు ఆయనకున్న పనేమిటి ఈ యింట్లో... యేమో... యెట్లా తోచడంలేదు. అయితే అవధానగారూ.. మీ రిద్దరూ యింటటనే వుండండి ఆయనతో మాట్లాడి యిప్పుడే వస్తాను. (వెళ్లిపోతాడు)

రామం : కానీ బావా జాగ్రత్త..

మాటలలోరజిలో మర్చి చావులు బతుకులు అని ఆయన్ని నాస్తికచేకేవు?

మో : చాలేవోయి. మర్చి ఆ పెథక కూతలూ నీవ్రూహ.

(వెళ్తాడు)

(తెర)

రెండవ రంగం

[ప్రవేశం. యింటిముందు, వేపచెట్టు నీడలో మరలి పచాడచేస్తుంటాడు. నోట్లో నుంచి గుప్పగుప్పన శిశురెట్టుపొగ వరులుంటాడు]

మోహన్ : (ద్వారంనుండి బయటికి వస్తాడు)

మరలి నమస్కారమండీ (శిశురెట్టు పెనక్కు విసిరి మర్యాదగా నిలబడి వుంటాడు)

మో : యేం నాయనా. యేదో పనిమీద వచ్చావే. అయ్యో నిలబడే వున్నావే నా తెలివి తెల్లవారివట్టే వుంది. (అటు యిటు చూచి) అక్కో పేరంటం. ఓరి పేరంటం. యెక్కడున్నావురా తెలివి తక్కువెథవా. రెండు కుర్చీలు వట్టు కరా

మర : అక్కోరేమిటండి ... యింట్లోకి వదండి మీతో కొన్ని విషయాలు మాట్లాడాలి.

మో : యింట్లోకి నాయనా... ఆ... అయినా యింట్లోకి వెండుకులండి కాదు. మీరు యేమీ అనుకోకండి... యేదో... రేపు రాత్రికి ముహూర్తం అనుకున్నాం కాదా! అంత భుక్షార్యం యింట్లోకి రావడం బావుండదని నాయనా - అంతే గాని వేరేమిలేదు. నలుగురూ నాలుగు విధాల అంటారు నలుగురు వరకెందుమా! మీనాయనగారు పూకుంటారానెప్పుండి. వీదో మీది కుర్రతనం కాబట్టి కష్టసుఖాలు తెలియవు మీకు.

మర : ఈసాంప్రదాయాలకేంలండి. నేను వచ్చింది అసలు మీ అమ్మాయిని చూడడానికే! నాకు తెలియకుండానే ముహూర్తం నిశ్చయం చేసుకున్నారు. తర్వాత నన్ను నాన్నాడు బొంబాయినుండి పిలిపించారు నేను అమ్మాయిని చూడలేదు. అసలు ఆవిడను చూడండే పెళ్లి యెలాగు చేసుకునేది చెప్పండి!

మో : మీ నాల్గోందరూ అమ్మాయిని చూడారుగా నాయనా! పిల్లకేం బంగారు కునక, యేమీ కంకలేదు.

మర : అయినా నేను అమ్మాయిని చూడండే పెళ్లిచేసుకోవండి! పెళ్లి వాడి ఇంకెవరిది గారు

మో : అంత పట్టు పట్టితే యెలాగు నాయనా! పెద్దవాణ్ణి నామాట విను మీ నాయన ఒకటి నేనూ ఒకటినా! రేపి పాటికి అంతా అయిపోతుంది ఒక్క లోజుకొరకు యెందుకీ పాడుప్రసంగంతో అనిపించుకోవడంకే?

మర : ఈ పెథక ప్రపంచం, నాకు ఈప్రపంచంతో పనిలేదండి, నేను అమ్మాయిని చూడండే పెళ్లిచేసుకోను, యేది యెట్లయినా సరే తర్వాత మీ యిద్దం.

మో : తొందరపడకు నాయనా! కాస్త ఆలోచించు.

మర : నేను యెక్కువగా మాట్లాడలేనండి. అమ్మాయిని చూపించడం యిష్టం లేకపోతే మీరు యింకో సంబంధం చూసుకోవచ్చు (వెళ్లిపోతాడు)

రామం : (తర్వాత యింట్లోనుంచి వస్తాడు) అగండి - అగండి - అంత తొందరపడ్డారేం - యేదో బావగారు పూర్వకాలం మనిషి యేదో అన్నాడనుకోండి, దానికేంగాని రండి వెళ్తాము, అమ్మాయిని చూసుకుందురుగాని (మరలి చెయ్యిపట్టకొని లోపలికెళ్తారు)

మో : చేసే చేమింది... కడుపుకోసం

శ్రీమం
చాటునుంచి తొంగి
చూచే చంద్ర వింజంకన్న

శ్రీ శ్రీ వర్ణనిరూపకమాంగా ఎడిషన్

మంతలాం చాటునుంచి దోబాచలాడే

శ్రీ వదనవింజం అత్యంత మనోహర

మైనది శ్రీవర్ణనిరూపకాది రోజు

సౌందర్యాన్ని పెంపొందించుకోండి.

శ్రీవర్ణనిరూపకం 14, సౌందర్యం 14 అందరు దీనివల్ల వివిధము
లేక సౌందర్యం కలిగియుండేది. క్రాంతికి రోడ్, కోయిలువూరుకు వ్రాయండి

యెన్నో వాదించుకోవాలి యిదంతా నా
చావుకోల్పింది యెదోవిధంగా పెళ్లి
యెత్తిపోకుండా చూసుకుంటా (లోపలికి
వెళ్లుతాడు)

[తెర]

(మూడవ రంగం)

[ప్రదేశం - యింటి వసారా - మోహన్
రావు - రామం, అవధాని మురళి కుర్చీలలో
కుర్చుని వుంటారు]

అవ. అమ్మయినీ చూడక తప్పదం
టారా?

ముర. అవునండి చూడాలనే వచ్చాను.

మో. యివ్వొళ్ళ తిథివార నక్షత్రాలు
యెలాగున్నాయి? యేం అవధానగారూ!

అవ. తిథివార నక్షత్రాలకేంలేండి
(పంచాంగం విప్పతాడు) బాగానే
వున్నాయే!

ముర. పోనీత్తురూ - యింకా బాజు
పట్టిన భావాలూ మీరూ పూర్వం మాత్రం
కన్యలను మాడందే పెళ్లి చేసుకున్నా
రటండి! స్వయం వరాలంటే వినలేదూ?

అవ. సరే. మోహన్ రావు గారూ?
కోనివ్వండి యేం చేస్తాము! కుభస్య
శిష్టం.

మో. రామం! పో - అమ్మయినీ
తీసుకరా!

[రామం లోపలికి వెళ్లి అమ్మయితో
కుర్చీ వస్తాడు]

మో. అమ్మయీ! రా - అమ్మ రా...
వరాయి వాళ్ళ వరూ, రా! మోహన్
అమ్మ రా...!

దేవ (ఓ కుర్చీలో కూర్చుంటుంది)

మురళి! (అమ్మయినీ పరీక్షించి రెండవ
నిమిషాలు చూసి) అమ్మయీ పేరు?

రామం! దేవకీదేవి!

ముర. అబ్బో...రాచబిడ్డపేరు..వెరి
గుడ్డ.. చాలా బావుంది. (అమ్మయినీ బాగా
చూస్తాడు) అమ్మయీ యింగ్లీషు చదువు
కున్నావా?

దేవ! (అవునన్నట్టుగా నీళ్లు అభిశ
యిస్తూ తలవూపుతుంది)

రామం! ఓ ఆంగ్లో ఇండియన్ లేడినడ్డ
చదివించారేండి.

ముర. యేదీ. న్యూస్ కే కరలో
యొక్కడయినా చదివి వినిపించు (చేతిలో
వున్న ఇంగ్లీషు న్యూస్ పేపరు అమ్మయి
చేతికిస్తాడు)

(దేవకీదేవి ఇంగ్లీషు పేపరులో ఒక పేరా
చదువుతుంది.)

ముర. ఎక్కెంటు - నైన్...వెరి
వైస్ ప్రాసెస్సియేషన్. మంచి ఉచ్చా
రణ, ఆంగ్లో ఇండియన్ లేడి వర్తక కూ

చదివించారూ? అదీ రహస్యం - యే యిత
రులో చెప్పలే అంత చక్కని ఉచ్చారణ
రాక పోయ్యేది.....సరి...అమ్మయీ
సంగీతం వచ్చా!

రామం! అవును యెదో కాస్త వచ్చు
రండి. ఈ పూళ్ళో వున్న ఆధునిక ఆంగ్ల
గాంధర్వ సరససంగీత విద్యాలయంలో
సంగీతం చెప్పించాము.

ముర. ఓ పాట పాడమాయ్!

మో. ఆ ఆ.. అదేమిటండీ అమ్మయి
యెటా పాడుకుందండీ!

ముర. అమ్మయీ సిగ్గుపడుకుందం
టారా.. విద్యను ప్రదర్శించటానికి సిగ్గుండు
కమ్మాయ్...పాడు.

రామం! పాడమ్మయి పాడు. - సిగ్గు
చుక్కా?

దేవి! (సిగ్గు అభినయిస్తూ పాడుతుంది)

పాట. శ్రీరామా సీతారామా - కాపాడ
రావా, కాపాడరావా! రామహరే - శ్రీ
రామహరే రఘురామహరే

ముర. ఓహో. ఎక్కెంటు. మార్వ
రెసు.. థేట్ నాకు అమ్మయి నచ్చిం
దండీ... యింక వస్తానండి (వెళ్లుతుం
టాడు)

(మోహన్ రావు, మురళిని సాగనంత
టానికి వెంట నడుస్తాడు)

దేవ! (కుర్చీలోంచి లేచి) నాన్న గారూ
ఆగండి...వాడుమాత్రం నాకు నచ్చలేడు.
వివాహానికి పూర్వం కన్యలను పరీక్షించే
అధికారం మొగాళ్ళకుంటే, మొగాళ్ళను
పరీక్షించే అధికారం ఆడ పిల్లలకు
అక్కర! వారిని పెళ్లిచేసుకోవడం నాకు
యెంతమాత్రం యిష్టంలేదు.

మో. ఆ ఆ ఆ. పూనుకో అమ్మయీ. నీ
కందుకమ్మ గోలంత! నీవు అలాగ
అనకూడదమ్మ తప్ప తప్ప.

మురళి! (అమ్మయినీ చూచి) ఆ.. అదే
మిటమ్మ. నన్ను పరీక్ష చేయండే ఫేలు
చేశావే!

దేవ! (రెండ్రోలో) వారిని పరీక్షించడం
నాకు అనవసరం. వారికి నాకు ఆకాశానికి
భూమికి వున్న తేడా వుంది. నేను వదహర
నాళ భారతశ్రీని. వారు వదహరనాళ
విదేశీయ సంస్కృతిగలవారు నేను వివా
హాన్ని ఆత్మబాంధవ్యంగా యెంచుకుం
టాను. వారు కరీరబాంధవ్యంగా యెంచు
కుంటారు. వారిదృష్టికి నా సౌందర్యం,
ప్రావృతైన నా గొంతు వచ్చినవి. శత్రు యే
వ్యాధిపీడితనోఅయి ఈ సౌందర్యం కోలుపో
యినా, ప్రావృతైన ఈ గొంతు చెడ్డా వారి
కళ్లు నన్ను చూడనొలవు వారికి బోలెడు
విక్షాసం వుండొచ్చుకాని మాన

వత్సం వున్నట్టు కనబడదు. సంత విక్రయ
పశువును చూచినట్టుగా నన్ను పరీక్షించి
చూస్తున్నారు మీరు, సౌందర్యం
ఒంపులా, రూపురేఖలా ఆరాధించేవారనే
విషయం మీరు మరచకండి నాన్నారూ!
వివాహాన్ని ఆత్మబాంధవ్యంగా యెంచు
కునే యువకుడే నాకు కావాలి, సౌందర్యా
రాధకురాలు ఆయనకు దొరుకుతుంది.
నాన్నారూ! వారిలో చెప్పే నయ్యింది.
నాకు వారు నచ్చలేదు. వారిని నేను వివా
హం చేసుకోను. యిది నాదృఢనిశ్చయం.

మో. ఆ దేవకీ, నాముద్దుబిడ్డా! నీ
యిష్టమే నా యిష్టం నీయిష్టంలేనితీర్మాత
అంత బట్టికే! (మురళివైపు చూస్తూ)
వింటున్నావుగదా నాయనా. అమ్మయీ
నీవు నచ్చలేదట.. నాకు చాలా విచా
రంగా వుంది... యింకెక్కడయినా నీకు
నచ్చిన సంబంధం చూసుకో

మురళి! (కోపంగా మోహనరావువైపు,
దేవకీవైపు చూస్తూ) బ్రూట్సు...స్కోం
(డ్రస్సు... (అంటూ చరచరా వెళ్లిపో
తాడు)

రామం! యేమిటి యిదంతా అమ్మయీ.
యిక ఈ పెళ్లి యెత్తిపోవలసిందేనా?

(ప్రపంచం యేమంటుంది)

మో! పాడు ప్రపంచం యేమన్నా సరే
రామం. నీవుమాత్రం అమ్మయినీ
యేమన్నా ఒప్పకోను. ఆత్మగౌరవంగల

(12-వ పేజీ చూడండి)

వైట్రా

గర్భశయ రోగ నివారణ

పర్య గర్భాశయ వ్యాధి
అను పూర్తిగా పోగొట్టి,
సక్రమంగా నమూనా కలుగ
జేయుటలో మా వైట్రా
మిక్కిలి ఘనతహించి
నది. అన్ని పురుషులలో
దొరకును.

రూ 2-8-0

కృష్ణ రేబరేటరీ

★ బెజవాడ ★

పాపపరిహారము

“అమ్మయ్యా! - కదా! ... ఏం చేస్తున్నావమ్మా?”
 “చదువుకుంటున్నా... ఎందుకమ్మా?”
 “ఒక్కమాట ఇలాగే రద్దీ... కొంచెం యియ్యం వజ్రేసిబట్ట యివరల పెట్టుచూ... చానిమీద ఏదో బట్టవండి... నేనే తీసుకుందును”
 “తమ్మయ్యా యివ్వమనలేదు. నువ్వైతే చిరాకా... ఏం చేయాలి చిట్టి... చిట్టి... చిట్టి...”
 “నాకు లేదమ్మా... ఈ వస్త్రం తీసుకుని

అమ్మా!... అమ్మయ్యా! అనేటప్పటికల్లా అయ్యగారు హాజరు... (వత్స) ... అమ్మదరి బట్టయిలా పెట్టండి... ఈ కౌత్త కని అమ్మయ్యా చేయకూడదుగానూ...
 “అమ్మయ్యాని కాసేపు హామని చదువుకోనిచ్చేటట్లు లేవు... నవత్త...”
 “అయ్యో రామా!... నేను చాన్ని కనే నప్పటలేదు కాదు... అప్పులా... అడవికన్నా కనిపాటు చేసుకోవడం చాలా బాగుంటుంది... నాకు తెలియదు...”
 “కాదని ఎవరంటారే... నవత్త చాత్రం ఇప్పటివ్వకు చేస్తున్నావ్... అమ్మయ్యా

“ఎలాగో అత్తయ్యా!... మీ అమ్మయ్యాతో చెప్పారా?... ఈ మాట...”
 “అదేమిటే?... మా గోపాలంలో సంత్రం చేకరుచేసి చా తమ్ముడికి తుత్తకం వ్రాయిస్తాను”
 “నాకేమీ దుడుకుగా వుండక అయ్య త్వరగా తిరిగిరండి ఈ సంసారం మీద లేకపోతే ఎలాగో?... ”
 “అదేమిటే పిచ్చి పిచ్చా... అలాగే అంటారే నీకే తెలుస్తుంది అంతా... ‘వండంటి సంసారం వైస వడిలే!’ ”
 * * *

శ్రీ గోవిందరాజు రామకృష్ణారావు

నల్లెంట్టుకు వంసా. ఒక్కమాట లేచిరా... ఎవరు కాగి పోయింది. రద్దీ విగా... (కొంచెం విసుగు) రామరి.. ”
 తండ్రి ప్రవేశించి “ఏమిటే... ఊరికే రైలింజను మాదిరి నాదావుడి సాగించావు. ఏం కావాలి?”

“ఏమి అక్కర్లేదండి అయ్యో గారా (11-వ పేజీ రెండువాయి)

ఒకారతస్త్రి చేయవలసినవని చేసింది అమ్మయ్యా. యిలాంటి కన్యలను కాపించక పోవడం యెంతైనా మనకు సిగ్గు. యిక వివాహం గురించి నాకెంతమాత్రం విచారం లేదు. నా ముక్కువిడకు యెవరైనా దొరుకుతారా (అమ్మయ్యాని దగ్గరకు తీసుకొని ముద్దెట్టుకుంటాడు) రామం! అమ్మయ్యాని యింట్లో తీసుకెళ్లు

రామం: (అమ్మయ్యాతో చెబుతున్నాడు) My God. కథ అడవిగా తిరిగింది.

మా: అవధాన గారూ మాకారా! అంతా తారుమారు. కాలవిపరీయానం! నువ్వే తిరిగి యేముంది. యేది యెటుయినా మళ్ళీ ఓ సంబంధం చూడలేక నాకు చావోచ్చింది.

అవధాని: తథాస్త-శీఘ్రంగా రావలసిందే.

మా: ఆ... ఆ... అలా అంటారని టండి.

అవధాని: అత్త - కల్యాణం అనుకున్నాను. (తెర)

నాదా నీకన్నా మనోయిదిగానే చేస్తుంది. వండంటి సంసారం వైసవడిలే.. ”

* * *
 “వనజా!.. కూర తరగటం అయ్యిందా?... ”

“అయిపోవచ్చిందే అత్తయ్యా”
 “త్వరగా లే.. రైలుదిగి నాళ్ళు వచ్చేటయివున్నాయిండి.. ఇంత ఆలస్యమైతే ఎలా నవ్వు... ప్రక్కన వున్నకం చదువుతూ కూర తరిగితే అవుతుందా వనజా?”

“లేద అత్తయ్యా... అంద్ర వారపత్రిక మీ అమ్మయ్యా ఎక్కడో తెచ్చారు ముక్కలు చెప్పేస్తారట... ఒకమారు చూస్తున్నా... కూర అయిపోయిందిరండి తరగటం”

“దానికేం గాని. కుర్రతనం చదువుకోవచ్చు... కథలు కారుకావాలి పెట్టుకుంటే వని ఎలా అవుతుంది త్వరగా? అయితే నేను కాకి పోతే ఎలా?”

“అదే.. నాకు తెలుసగా వుంది అత్తయ్యా.. త్వరగా రాయా?”

“ఏమో!.. యాత్రే ఏళ్ళు పాటయి ఈ సంసారంలోనే కూర్చుంటామేమోనో అమ్మ!.. మా తమ్ముడు శివ కామయ్యతో పాటు యిద్దరు రేల చెడవాళ్ళు వస్తున్నారు.. నాల్గయిదు నెలలు యాత్రలు చేసి మేం కాకిలో రెండేళ్ళుండాలని అనుకున్నాం... మా తమ్ముడు తిరిగి వచ్చేస్తాడు వాల్లింటికీ తర్వాత విశ్వేశ్వరుడి దయ ఎలావుందో?”

“వనజా! కంటయ్యిందా.. నున్న పిందా? అది, నవ్వు విసురుతున్నావే?.. వనిచాన్ని విసరమనకపోయావా?.. ”

“ఆ.. ఎందుకండి బ్రహ్మాండమా ఇది. దీనికోసం చాన్ని.. అది తిరగరిమీద వెయ్యి వేసేనే నేడా యియ్యమంటుంది మీరు తుండుకట్టుకురండి నీళ్ళ తోలువు తాను.”

“శ్రీందరలేదులే ఇవ్వాలి ఆఫీసు! తెలవేగా. మాడు బుట్టే ఏడుస్తున్నట్టు న్నాడు వాడికి పారిచ్చి వదుకో పెట్టిరా తర్వాత ఫోంచేద్దాం

“అలాగే మీరు తలకి నూనె రాసుకుని వదిండి. వస్తున్నా.”
 (భోజనం చేస్తూ)

“వనజా!.. ఈ అప్పదాలు నీవు వర్తిక చేశా!.. మా అమ్మ వచ్చాక చూస్తే ఆశ్చర్యపోతుంది.”

“ఏం అంత కాసున్నాయా?”
 “ఆ ఇవ్వన్నీ చేయటం ఎక్కడ నేర్చుకున్నావో వనజా?”

“నేర్చుకోవాలిందీ? అత్త వస్తాయ్.. మా నాన్న చెప్పినట్టు.. ”
 “కాదు-కాదు-మా అమ్మ చెప్పినట్టు.. ”

(ఇద్దరు ఒకసారి) “వండంటి సంసారం వైస వడిలే!”

వృద్ధితత్వమౌలము

ప్రేమగా వాంఛించినంత మాత్రాన, అనుకున్నవన్నీ అనుకున్నట్టుగానే జరిగితే, అరవిందం పరిస్థితి యిప్పుడున్నట్టుండేదికాదు. తన జీవితాన్ని గురించి యోచించినకొద్దీ మరీ ఆయోమయంగా ఉంటోంది. రెండేళ్లకిందట ప్రపంచమంతా ఒక యింద్ర ధనుస్సులా ఆనందంగా ఉండేది అరవిందానికి యింటర్ చదివే రోజుల్లో ఎన్నో జీవితపథాలు నిర్మించుకున్నాడు. తండ్రి సంపాదన, తన కాలేజీ చదువు భరించేటంత పెద్దదికాకపోయినా నెలకి అరవైరూపాయలూ విశ్రమముల్లా పంపుతుండేవాడు. తండ్రి తన తరువాత అంతటివాడయిన అరవిందం ఏ పెద్ద చదువయినా అయితే, మిగిలిన తమ్ముళ్లకీ, చెల్లెళ్లకీ అండగా నిలుస్తాడని ఆ తండ్రికి ఆశ అరవిందం కూడ అతనసమయనంతలో క్లుప్తంగా గడుపుకునేవాడు అందరి అభిమానమూ చూరగొన్నాడు. తన రచనలు లేనిదే కాలేజీ పత్రికలూ, తన ప్రసంగం లేనిదే సమావేశాలూ, తన గానం లేనిదే కాలేజీపాలూ రక్తి కట్టవని పేరు పొందాడు. ఆ తయ్యసులోనే, లెక్కరచిత అంత మన్నన, తోటి విద్యార్థులచేత అంత గౌరవం పొందే అరవిందం, అప్పుడప్పుడు యిది భావిలోకలికే విషమ పరిణామానికి నూచనేమోనని భయపడేవాడు. యింటర్ రెండో సంవత్సరంలో, సారస్వత పోటీలలో ఉత్తమ బహుమతి నందుకున్నాడు అరవిందం. ఆవ్యాసం ప్రిన్సిపాల్ సభలో చదివి వినిపించి అరవిందాన్ని పొగిడారు. ప్రిన్సిపాలుగా రంటే సామాన్యులుగా అటు ఆంగ్లేయ సాహిత్యాన్ని, యిటు ఆంధ్ర మౌనకారకుల్ని జీర్ణింపచేసి కొన్న ఒక మహావ్యక్తి ఆయన మన్ననలందటం సాధారణమయినవిషయం కాదు. తెలుగు లెక్కరకువాడ యంత చిన్నవయసులో యిత విజ్ఞానం వికసించి ఉండటం నేనెక్కడా చూడలేదంటూ ఆనందబాష్పాలు విడిచారు అరవిందానికి యిదంతా కలగా ఉంది అంతమంది సా

హిత్యకేతలుతన్న పొగుడుకున్నారంటే భయంగాకూడ ఉంది. ఆనాడు అరవిందం రూముకవచ్చి మాసికునేసరికి ఒకబాబు పడిఉంది మధ్యాహ్నం పోస్తువాడు కిటికీలోంచి వేళిఉంటాడనుకుంటూ, కవరు చింపిమాకాడు అది తండ్రి రాకాడు. నెల మధ్యరోజుల్లో డబ్బు పంపడం కష్టమని, పైనెల జీతం తీసుకోగానే తప్పకుండా పంపుతానంటూ వ్రాశాడు తండ్రి అవును. తన కుటుంబ పరిస్థితులన్నీ తనకే తెలుసు. ఆబాబు సొంతంగా చదివలేకపోయాడు యీనాడు తనూ ఏదో పనిచేసి యాత్ర రూపాయలు తెస్తే, తన తండ్రి కంత నిశ్చితంగా ఉంటుంది అసలు తను యీ కాలేజీలో చేరకుండానే ఉద్యోగం చూడవలసింది ఈ ఆలోచనల్లో అరవిందానికి, తనకీ కాలేజీ చదువుల ఆశ కల్పించి, ఆ మూడు ముళ్ళువెయ్యగానే, మొఖం చాటే సిన న్యక్తులమొహాలు జ్ఞప్తికవచ్చాయి. అటువైపు వాళ్ళని తలచుకోవడమే మునివేళాడుతన. తమ అవసరాలకోసమే, యితరుల జీవితాలని నాశనంచెయ్యటానికైనా వెనుదియ్యని ఆ చిడపురుగులకీ తన వృద్ధయంలో సొంత లేదనుకున్నాడు అరవిందం. పోనీ... యీ పడంగావెళ్లి ... తండ్రికి సాయ పడదామనుకున్నాడు కానీ... యిక మూడు నెలల్లో యింటర్ అయిపోతుంది. పండితచ్చిన ఫలాన్ని తన్నుకోవటంకంటే ఒపికపట్టి మూడు నెలలుందామనుకున్నాడు. కానీ పరీక్ష దరఖాస్తు, టరమ్స్ ఫీజుల కోసం రాసినచైకం యింకా రాలేదు... కాలానికి యివేనీ తెలియక దొర్లుకుపోతోంది వడిగా

ఈవిషయాల్లో ఆలోచిస్తూ, కాలవ ఒగున కూర్చున్న అరవిందాన్ని తెలుగు లెక్కరకు అనునయించాడు పరిస్థితులన్నీ తెలిసికొని, ఎంతయినా బాధపడ్డారు. ఎంతో అభిమానంతో, అరవిందాన్ని, ప్రిన్సిపాలు యింటికి తీసికొనివెళ్లి న్యయ

ముగా ఉన్న స్థితి తెప్పారు. ఆయనది సమాజంగా జాలిగుండె. అరవిందం చరిత్రతో మంచులా కరిగింది. కాలేజీ కట్టవలసిన వయకం ముందు ఫండులోంచి యిప్పిస్తానని, ఆతర్వాత స్కాలర్ షిప్ పురస్కారండా వచ్చేమార్గం చూస్తానని మాటయిస్తూ యిద్దరినీ సాగనంపారు నిజంగా ఆయన వృద్ధయం అంతటిదయ్యారం కాని వృద్ధయాల మంచినయినంతమాత్రంతో అన్నీ మంచి పనులే చెయ్యగలుగుతామా... జరిగిన పరిణామానికి అరవిందం ఎంతయినా సంతోషించాడు తన తండ్రికి భారం తగ్గింది. తనకీ లెంగ వదిలింది మనస్సులో చెయ్యి దేవుళ్ళకీ మొక్కుగున్నాడు అరవిందం యితోధికంగా పరీక్షలకీ చదువుకున్నాడు.

కాని విధి వేరొలాఉంటే, ఎవరేమి చెయ్యగలరు! పరీక్షలముందు ఫీజు కట్టవలసిన పేర్లలో తన పేరుకూడ జోడింపబడి ఉండటంచూసి స్పందించిపోయాడు అరవిందం డబ్బు కట్టనివాళ్లని పరీక్షకి హాజరవనివ్వనిరాసి ఉందా నోటీసులో ఉన్న పడంగా నెండువందల రూపాయలు ఎక్కడినుంచి తెస్తాడు. ఒకసారి లెక్కరకుని కలుద్దామనుకున్నాడు. యిక ఆయన మాత్రం ఏమి చెయ్యగలరు తనని ప్రత్యేకంగా తీసికెళ్లి స్కాలర్ షిప్ పురస్కారం అర్జించారు. మాట యిప్పించారు. యింతకంటే ఎవరు ఏమి చెయ్యగలరు... ప్రిన్సిపాలుని కలువడంకూడ అరవిందానికి మనస్సు ర్గియివ్వలేదు... కాని మనసాపవ్క... పరీక్ష యిక రెండురోజులం దనగా ప్రిన్సిపాలింటికి వెళ్ళాడు అరవిందం. అరవిందాన్ని చూడగానే ప్రిన్సిపాలు లేచివచ్చి ఆదరించాడు. అరవిందాన్ని నూటిగా మునంలలోకి చూడలేకపోతున్నాడు ప్రిన్సిపాలు. అరవిందం ఎందుకువచ్చాడో తనకీ తెలుసు. కాని వ్యవహారం తనకీ మించిపోయింది. తను చెయ్యకలిగింది యిక ఏమి లేదు. చూడు.. అరవిందం ఎల్లగాయనా యీ

రెండు వందల కట్టెయ్యి నీవొది అభిమానంతోనే నీకు మాటయిచ్చాను కాని (15-వ జేజీ చూడండి)

శ్రీ వంగల వెణుగోపాలాచార్య!

దర్శనం

రాత్రి ఒంటింటప్పుడు రవణ మంచమీద లేచి కూర్చున్నాడు. కూడుకోజులై తనకు దూరమైన నిద్ర కోసం ఇంతప్రయత్నం ఎన్నడూ చేయ లేదు నిద్ర వానంతట అది మంచుకు రావాలిగాని, దానికోసం ఇంత ప్రయత్న మేమిటనుకున్నాడు రవణ తనకోపాలు రెండురాత్రులు, ఎందుకో అర్థంకాకుండానే మేలుకొన్న కాంత - ఇప్పుడు అమా యకంగా, నిద్రపోతున్నది పాపం, కాంత! తన్ను పెళ్ళిచేసుకొన్న గండ్లో కోణమంచే, తన దర్శిద్రం పంచుకోవడం అలవాటు చేసుకొన్నది. ఈ దర్శిద్రంలో తను వాదాపు ఏదాదికిందట ఎందుకు పెళ్ళి చేసుకున్నది తనకే అర్థంకాలేదు. ఈ దర్శి ద్రానికి చాలనట్లుగా, మరో నెలకొద్దాలో కాంత కనబోతున్నది!

తన్ను పట్టి పీడిస్తున్నది దర్శిద్రమనే పూర్తిగా నమ్మాడు రవణ. దర్శిద్రం కాకుంటే మరేమిటి? తనపుట్టి పెరిగిన తన ఊరు - అది తన స్వస్థలంకాకపోయినా, అనట తనకు స్వస్థలమంటూ లేక పోయినా - కనీసం - తన తెనుగుదేశం. తనూ తన కాంతా జతకట్టానికీ నెలకో వందరూపాయలైనా ఇవ్వలేకపోయింది ఇవ్వకలచుకుంటే ఇచ్చిఉండేదని తప్పు పట్టగలిగిన రవణకు, ఈ దర్శిద్రం తనకే కాదనీ, తనదేశంలోనే కొన్ని లక్షల మందికూడా తనదేశం ఇదే దర్శిద్రాన్ని ప్రపాదించినదని చవ్వనకట్టలేదు. కేవలం తను ఒక్కటే ఇంత అవ్యాధిగా నిలిచిపోయాడని రవణ అనుకోవడంలో రవణ పొరపాటేవడిఉండవచ్చు - అయితే తన వంటి ప్రతిదర్శిద్రమూ ఇదేపొరపాటువడు కున్నాడనిమాత్రం రవణకు తట్టలేదు.

తనకిందే విషయంకూడా అంతంత మాత్రంలోనే ఉందని రవణ ఎప్పుడైతే గ్రహించాడో ఆనాడే. తనకిందేమిదా గెండుజీవితం భారమైనా తగించాలని, పొట్టచేత్తోపట్టుకుని వెయ్యిమైళ్ళదూరం ప్రయాణించాడు. తన వంటివాళ్ళు తన కిందే మీద ఇంకా ఆరుగురు ఆధారపడి ఉన్నారు. అయితే, తన గురించి

దర్శిద్రం వల్ల బాధపడతారే కాని దాని అర్థం ఏమిటో ఆలోచించిన వారెందరుంటారు? ఆలోచిస్తే ఏమి తేల్తుంది? ప్రయోజనం?

నంతసులభంగా దర్శిద్రాన్ని తనకిందే గుర్తించినట్లుకనవడలేదు. దర్శిద్రం తాండవిస్తున్న దన్న విషయం గుర్తించకపోవడం మాట అటుంచి, మనం దర్శిద్రంతో - క్షేమంలో పడడం కూర్చుంటూ కొట్టుకుంటున్నాం అన్న విషయం ఎవరూకూడా గుర్తించకుండా చేశాడు తండ్రి ఇందుకు రవణ తనకిందేని చాలా అనునందించుకున్నాడు తనలో ఇక తనంతటతానే ఈ యధార్థం గుర్తించటంవల్ల, తనకు జరిగిందేమీ కనిపించక పోగా, చింత ఎక్కువయింది

కూడుకోజులై రవణ, దర్శిద్రం అంటే యేమిటి అని చేసుకుంటున్న తర్జనభర్జనతో అతనికి నిద్రపట్టలేదు. రెండుపూటలూ కడుపునిండా తినటానికి! తన ఆదాయం అనుమతించటంలేదు రాత్రులు తినేసింది తనకు బొంబపట్టటంలేదని కాంతతో అబద్ధమాడి, మానేశాడు. కాంతకు ఇటు వంటి సమయంలో అవసరమైనపక్కా అనీ ఇవ్వాఉండటంలో కాస్త అప్పకూడా పెరిగింది అప్పంటూ పుట్టింది! అమాత్రం పరవతి - ఈ దర్శిద్రంలో - పుట్టించుకోవటం ఖనతక్కిందే ఎంచుకున్నాడు రవణ.

అమాంతా పతనం అన్నీ కలిపి, తన ఆదాయం నెలకు నూటయభైరూపాయలలోనూ మూడోవంతు, తన కాపరముంటున్న ఒక్కగదికీ ఇవ్వాలి పోతే, నూరు రూపాయలనో, ఈ జీవితం లాగటం కష్టంతో కూడుకున్న పనిగానే తోస్తున్నది. అయితే, ఇంతకన్నా తక్కువజీతగాళ్ళు, ఇంట్రోకులూ మొదలైనవారు, ఈ దర్శిద్రాన్ని ఎలా ఎదుర్కొంటున్నారో రవణ

గమ అర్థంకాలేదు. చూస్తూచూస్తూ, వాళ్ళు బతుకుతున్న పద్ధతిలో తను బతకలేడు. అదిఒక్కటే కారణం అనుకున్నాడు.

కాంత కదిలింది. కదలటమేమిటి? ముసుగుతొలగించి మెల్లగా తనవైపు చూసింది.

“మీరు నిద్రపోవటంలేదా?” అన్నది కాంత

“నాకు నిద్రపట్టలేదు” అన్నాడు రవణ. “పడుకోండి” అదేపడుచుండి మీకే వ్యధా ఒకటే ఆలోచన!” అన్నది కాంత

నిజం తనకెప్పుడూ ఒకటే ఆలోచన అన్నవిషయం కాంతకు తెలిసింది దర్శిద్రం గురించి, ఈ దర్శిద్రపు ఆలోచన దర్శిద్రం పీరితేగానిపోదు తనుఉన్న స్థితిలో ఇటు వంటి దర్శిద్రంతోనే పాధనం కనపడటం లేదు.

“నాకు కొంచెం తోడుంటారా?” అన్నది కాంతచేచి.

“పద” అంటూ తనూలేచాడు రవణ కాంత బయటకువెళ్లి నిరిగించిచ్చి పడుకున్నది

“నాకు ఏమేమాదిరిగా ఉన్నదండీ” అన్నది కాంత కాస్త ఆయాసంతో.

“ఎలాఉంది?” అన్నాడు రవణ.

కాంత సమాధానమివ్వకుండా అటువైపు వొలిగిలి పడుకున్నది.

“నెప్పిగాఉందా?” అన్నాడు రవణ ఏదో అనుమానంతో

“ఏమో!.. తెలియదు” అన్నది కాంత.

కాంతకు నెప్పలు ప్రారంభం కాదు కదా! తనదగ్గర ఒక అయిదురూపాయల కాగితంతప్ప వేరేమీలేదు ఇదేనా తెల్ల వారగానే లేచను? సరిపోతుంది. ఇప్పుడు కాంతకు నిజంగానే నెప్పలారంభమవుతే, ఎవరి ముప్పైతీది? ఏంచేయాలి?

తినటానికితిండి, జీవితంలో కావలసిన కనీసపు అవసరాలూ లేకపోవటంకన్నా దర్శిద్రం ఇంకేముంటుందిమరి? దర్శిద్రం అనేక రూపాలలో ఉత్పత్తి అవుతూ

టుంది.ఎంత వారికి అదే దర్శిద్రం. తను ఆన కొంటున్న దర్శిద్రంతో కన్న పీసమైనస్థితిలో ఉండేవారికి స్వర్గంగా

శ్రీ పద్మావరంగనాథరావు

తోచవచ్చు.

అన్ని తరగతులవారికీ దరిద్రం అంటే ఒకే అర్థం తోచినప్పటికీ, ఒక్కొక్కరికీ ఒక్కొక్కరూపంలో అది ప్రత్యక్షం కావలం అనే ఉంది. మధ్య తరగతిలో కొందర తరగతివారికీ చెందిన రవణదరిద్రం పెద్దదరిద్రం కాకపోవచ్చు. కాని, ఇదే పెద్దదరిద్రమని రవణదరిద్రం అంటే, అది తీర్చుకోలేక మధనపడటానికి రవణకున్న కొద్దిపాటి సంపాదనోహదం చేసిందని చెప్పాలి దరిద్రాన్ని దరిద్రంగా గురించు కొనడంలోనూ, అది తీర్చుకోటానికి తగిన కృషి లేకపోవడంలోనూ ఉంది చివ్వు ఈ చివ్వు తీర్చుకోవాలంటే రవణకు ఎదురైన సాంఘికపరిస్థితులు అతనికి ఏమాత్రము సహాయంచేయకపోగా, రవణని మరింత దరిద్రుణ్ణిచేశాయి.

'జబ్బులే లేనట్టి నరులకు కీర్తి సంపదల బ్బు వోయి' అన్న ముక్కుజ్జాపక మొచ్చింది రవణకి తనకు కీర్తి వస్తూ, సంపదావృద్ధు అంతకన్నా ముందు కనీసపు కోరిక - తనవంటివారి ఈ దరిద్రానికి పరిష్కారం కనిపిస్తే అదే పదివేలు. కీర్తి సంపదల సిగతరిగిరి!

తను వేసుకున్న లెక్కప్రకారం కాకుండా, పదిహేనురోజులు ముందుగానే రవణకు దరిద్రం. ఒక కొత్త రూపంలో ప్రత్యక్షమయింది ఈసారి సుపుత్రుడి రూపంలో!

అయితే రవణ, దీన్ని, దరిద్రం అంటూ ప్రత్యక్షవతారంగా భావించలేదు. తను ఒక తండ్రి అయినాడన్న పీతృభావం ఇందులో ఇమిడిఉన్న దరిద్రభావాన్ని అణిచివేసింది. ఆరోజున రవణ అనుభవించినంత ఆనందం ఎక్కడా అనుభవించలేదు. ఆ ఆనందంతోనే, మాడోనాడు ఒక కార్త సంతోషించి, తల్లికి ఉత్తరం రాశాడు.

"మ. అ. స. అమృత. మొన్న పదిహేనురోజులు తెల్లవారుజ్జామున-అంటే అయిదూ పదినిమిషాలకు నీకు ఇక్కడ ఆస్పత్రిలో మనుమడు కలిగాడు తల్లీలైతే నుం. ఈ కథవార్త అందరికీ తెలియచేయవలసింది."

ఇది బోసుచేసిన సాయంతోలమే, తను తాత్కాలికంగా మరిచిన దరిద్రం గట్టింపుతో మరో రూపంలో సాక్షాత్కరించింది రవణకి. ఈ దరిద్రం, తండ్రి రాసిన ఉత్తరంలో కనిపించింది.

"—ఇవేళకి పదిహేను రోజుల నీ అమృత జబ్బుతో తీసుకొంటుంది. బాస్కల్ పెరిగింది అవశేషమ అవసరమంటున్నారు. నుపు పెద్దవాడివి. ఒకసారి

వృధితృప్త్యం

(13-వ పేజీ తరువాయి)

కమిటీ నాకు ఎదురుతిరిగింది... నా మాట ఏదీ కాళ్ళకి సచ్చలంలేదు. నేను చెయ్యగలిగిందేమిటలేదు. యింకా ఏదో అంటున్నారని పిన్నిపాలు. తరువాత మాట లేని అరవిందానికి వినిపించటంలేదు. కన్నీరు మాత్రం ధారలుగా వెక్కిళ్ళమిడుగా ప్రవహిస్తోంది పెల్లిగా వంగి పిన్నిపాలు గారి కాళ్ళకి వందనంచేశాడు 'నా గురించి మీరు విచారించకండి—మీ వృద్ధయం నాకు తెలుసు' వస్తానంటూ నెలపు తీసికొని, భారంగా రూముకి చేరాడు తన తండ్రివంకనుంచి ఆశలేదు యితర వ్యక్తుల నాశ్రయించడం అరవిందానికి యిష్టంలేదు.

పరీక్ష మొదటిరోజున, లోటివిద్యార్థులందరూ పరీక్ష రాస్తుంటే, అన్ని పబ్ల్యూ బాగా చదివిన అరవిందం మాత్రం ఊరి బయట ఏ మామిడితోపులోనో, కాటవ గట్టుమీదో ఆ కాళంలోకి శూన్యంగా మాస్తూ కూర్చునేవాడు మాడోరోజున గాబోలు పిన్నిపాలు అరవిందానికి వచ్చి, తల్లిని చూసి వెళ్తావా?"

ఒక్కొక్కప్పుడు దరిద్రానికి వాటా క్లుగకూడా ప్రత్యక్షమయ్యేకీ ఉంటుందని రవణ ఊహించలేకపోయాడు. తను ఉన్నస్థితిలో, తక్షణం ఎట్లా ప్రయాణం చేయటమో తెలిలేదు. కడసారి, తల్లిని ఒక్కపర్యాయం చూసుకోవాలి అనకాళంలేకపోవటం అన్నింటికన్న మించిన దరిద్రం.

"నాన్నగారికి, కాంతకు పురుషువచ్చిందని నిన్ననే అమృతకు రాశాను. ఈ పరిస్థితిలో దాన్ని వదిలి ఎట్లా రాగలనో అర్థం కాకుండా ఉంది. అమృతకు ఎలా ఉన్నది వెంటనే రాయండి—"

తను రాలేనన్న విషయం స్పష్టంగా రాయటానికి ఇంతిన్న యెడకాక, ఒక ఉత్తరం రాసి బోసుచేసి బొక్కతో తన గదిలో, దిండులో ముఖంపెట్టి, రవణ వెక్కి వెక్కి ఏడవటం, భగవంతుడనేవాడుంటే, వాడికి వినపడిఉండాలి.

ఆ దుఃఖంలోనే కాంత, తన చిన్న కొడుకు జ్ఞాపకం రాగా, రవణ వెంటనే లేచి, ఆస్పత్రి చేరుకోనేసరికి, అప్పటికే వేళమించిపోయి, గేటు మూసేశారు.

ఈసారి రవణకు దుఃఖం రాలేదు. ఆస్పత్రి ఉన్నచోట మాత్రం, పెద్ద సముద్రం—సముద్రంమీద దరిద్రజేవతి నాల్గొంచేస్తూ న్నట్టా కనిపించాయి.

కబురంపాడు. 'జబ్బు విషయం తర్వాత చూసికోవచ్చు, పరీక్షకి రావలసిందని'. గాని అరవిందంలోని ఆత్మభిమానం సమ్మతించలేదు అప్పటికే రెండు వరీక్షలయ్యాయి. సప్తకౌసు రావలసిన తను పార్టు మిగులుతో పోవడమా... నిరుత్సాహంతో, ఆ సహాయం కూడ నిరాకరించి, రెండేళ్ళ చదువు వ్యర్థం కాగా, కాలేజీలోంచి యివరతికి వచ్చేశాడు అరవిందం కాళ్ళకి కా.

యీ విషయం 2-రిగి యిప్పటికీ రెండేళ్ళయింది యీ రెండేళ్ళూ అరవిందం తండ్రివంకే ఉన్నాడు తన చదువు విషయం తెలిసినదగ్గరినుంచి ఎంతయినా యత్నించాడు జబ్బుకోసం, యింకా యిత్నిస్తూనే ఉన్నాడు కాని. ఆదాయానికి మూడింటిలు ఖర్చున్న = సంసారంలో అరవిందానికి ప్రత్యేకంగా రెండు వందలు రాలాలంటే అంత సులభం కాదు తనే కాలేజీకి జబ్బు జోలవలసి రావడంతో తన స్కూల్ ఫయిన్ ల్ సర్టిఫికేటు కూడా కాలేజీలో చిక్కపడింది యిప్పుడు తను చదివిన చదువుకి నిదర్శనం కూడ లేదు.

పోనీ యిల్లవదిలి ఎటయినా బోయి సంతోషించుదామనుకున్నాడు అరవిందం. యిట్లో తనాకే కాస్త అందుబాటులో ఉన్నాడు తను లేకపోతే వీళ్ళని ఎవరు కనిపెట్టి ఉంటారు సంతోషించిపెట్టినా పెట్టకపోయినా, ఉన్న నలుగురూ కళ్ళ ముందు తిరగాలని ఆశించే తల్లిదండ్రులని కాదనటం ఎలా! పయిగా తనకి సర్టిఫికేట్ లేక... ఎక్కడికి వెడితే ఎవరు చూస్తారు తన మొహం తనకున్న చదువు... విజ్ఞానం ఆ ఒక్క కౌగిలం ముక్కలేకపోవడంతో తుడిదిపెట్టుకుపోయాను. తనతోచదని పార్టుపోయినవాళ్ళు యిప్పుడు ఏలా అయిపోతున్నారు. తను మాత్రం ఎదుగుబోగురూలేకుండా ముండిగా నిలబడిపోయాడు. ఇంత వెగటుజీవితంలోనూ, అరవిందం సారస్వతనేవ వదలలేదు. అతని గేయాలు... రచనలూ... పత్రికలూ... ప్రితితో మన్నిస్తాయి. అదే అతనికి వృద్ధయకాంతి కాని అదిక్షణికం. వ్యర్థపు చదువు... యీ నిరుద్యోగ జీవనమూ తలచుకుంటుంటే గుసగుస వికలమయిపోతూంది అరవిందానికి.

పాతికేళ్ళు సమీపిస్తున్న అరవిందం, తండ్రి అండలో, తన శుభదినాలు కల్పించుకొని. ఆశిస్తూ... ఎదురుచూస్తూ... గమ్యం లేని వధికుడిలా. జీవితం వెళ్ళుచున్నాడు. 'యింకా తనలాంటి అభ్యాస తంతిమంది బోకంలో ఉన్నారో అనుకుంటూ'!

అత్రాణు బ్రాయగా బ్రాయగా
సర్వక తప్పిందికాదు చివరకు
గోపీ తన అత్తవారింటికి. కాలుగయిదు
రోజు రెలాగో గడిపి వధూమని ప్రయాణం
కట్టాడు. అత్తవారింట్లో మర్యాదలు శక్ర
మంగానే జరిగినయి.

రెండుపూటలు కాఫీ పలహారాలతో
అప్పుడ కరంగా అయిదు రోజులు గడిచి
నయి అసలు గోపీ సెలవలకు తనపూరు
రాగానే క్రిమిని పంపించవలసిందని
మామగారిని కోరెడు. గోపీ మామగారు
పూర్వచార పరాయణుడు. ప్రతి విష
యంలో పంచాంగాన్ని పరిష్కరగా
స్వీకరిస్తాడు. ఆయన యేదో సాకులు
చెప్పి ఇప్పుడు మామగారి పంపడానికి వీలు
లేదు, గోపీనే వచ్చి వదిలోజాలింది
చామ్యుని జవాబు వ్రాసెడు.

ఆరో రోజున మామగారిలో తన తిరుగు
ప్రయాణం ప్రస్తావన మెల్లెడు.

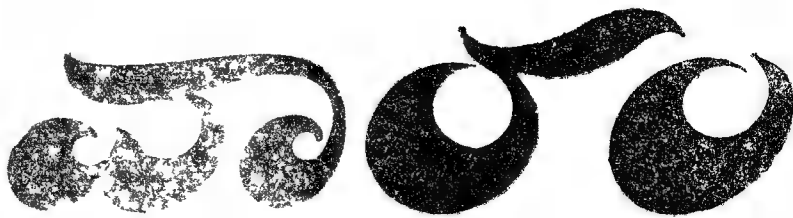
“నేనింక చెల్లాను. మీ అమ్మయిని
పంపించండి నే కాలేదీ! చెళ్ళేటప్పడు
దింది పెడతాను” అని అన్నాడు.

“అదేమిటోయి, వచ్చి నాలుగు రోజు
లన్నా కాలేదు, అప్పుడే బోతానంటావు?
మేము మాత్రము యెప్పుడూ ఇక్కడే
ఉండమంటామా? యేదో సెలవులకు
వచ్చావు, ఈ పది రోజులు ఉండి పో
గూడదా?” అని ప్రశ్నించాడు.

“లేదండీ! ఇంకా నాకు చాలా పను
లున్నయి. రేపు తప్పకుండా చెల్లాల్సిందే”
అని చెప్పాడు గోపీ మామగారితో.

మామకు గోపీ మూర్ఖపు పట్టుకు
కొంచెం కద్దము చేసినమాట నిజం తన
మామగారు యేదో మూఢాభి ప్రాయాలు
పెట్టుకొని మామగారిని పంపడానికి ది
సమయంకాదని చెప్పినందుకు గోపీకి
కొద్దిగా తన మామగారివీడ కోపం వచ్చిన
మాట గూడా నిజమే.

“సరే అలాగే రేపు వెళుదుగాని లే
పోయి!” అన్నాడు మామగారు.

తిథి వర్జాలదోషాలు మాను
కునే ప్రయాణమైనా తిప్పలు
తప్పడంలేదు మరిదోషం ఎందు
లో ఉన్నట్టు?

“మీ మామగారిని గూడా పంపించాలి”
అన్నాడు గోపీ.

“అదెందుకోయి ఈ పది రోజుల
భాగ్యానికి. నీవెలాగో వచ్చావు. మానీవు
తరువాత మంచి రోజు మానీ అమ్మయిని
పంపిస్తామిలే” అన్నాడు మామగారు.

గోపీ మనసులో కించపడ్డాడు.

తన భార్యకే నూటిగా చెప్పే నేడు,
“నీవెలాగయినా రావలసిందే” అని ఆమె
చాలాసేపు చెప్పిచూసింది, తన తల్లిదండ్రులకప్పుడు తనని పంపించటము యిష్టం
లేదని ముఖ్య కారణం తను క్రొత్తగాకొపు
రానికి రావడానికి విముచిలోజాలు కావని
అత్తగారే కాకుండా ఇంకా యిద్దరు
ముగ్గురు పెత్తనదారులు కూడా చెప్పి
చూసేను.

“అబ్బాయి ఇప్పుడమ్మయిని పంపట
మేం బాగుండదు అత్తవారింటికి క్రొత్తగా
కొపురానికి చెళ్ళేటప్పడు అభిమా
నుభయా చూసి మరి పంపించాలని”

సవీరిరా గోపీ తన భార్య తనతో బయలు
దేరాల్సిందే వన్నాడు. ఆరోజు సాయం
కాలమే ప్రయాణం కావాలన్నాడు
భార్యతో. ఆమెకు కూడా తల్లిదండ్రుల

కిద్దము లేకుండా భర్తతో రావడానికి మిత
రామా ఇష్టంలేదు. కాని తను ప్రవేశించ
బోడు క్రొత్తజీవన ప్రారంభంలోనే భర్త
కడురాడ దానికి ఆమె సాహసించలేదు.

ప్రయాణ ప్రయత్నాలు పూర్తి అయి
నయి మామగారు ఇంక ఎలాగూ ఆగడు
అని పోనీ వర్జమున్నా లేకుండా
మాదాము ప్రయాణం సమయాని కనుకొని
బండికి ఇంకోగంట వుందనగా పంచాంగం
తిరగలేదు. సరిగా రైలు బయలుదేరే
వేళకు వర్జంవుంది.

“అబ్బాయి యేదో పెడవాడిని చెబుతు
న్నాను. విను. ఈపూట వర్జముంది ఈ
పూటకు ప్రయాణమానీ రేపు వైదయం
బయల్దేరుదుగాని” అని అన్నాడు.

“వర్జం గిర్జం. వర్జమిమెటి నీంగి
వాదం”

“పట్టింపులేని వాళ్ళకి వర్జముక అడ్డు
గాదు యెన్ని సార్లు రైలు ప్రయాణం
చేసేమో. ప్రతిదఫా పంచాంగం చూసే
ప్రయాణం చేస్తున్నామా? రైళ్లు రోజూ
నడుస్తూనే వుంటాయి గదా? గోజూ
ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వర్జం వుంటూనే
వుంటుందిగదా? ప్రయాణం చేసే వాళ్లు
చేస్తూనే వున్నార వాళ్లు కుభ్రంగా
గమ్యస్థానం చేరుకొంటూనే వున్నారు.
వర్జంలో బయలుదేరిన రైళ్లన్నీ పడిపో
తున్నయ్యా? ఒకవేళ రైలుపడిన మన
ప్రారబ్ధమే కాని వర్జ ప్రభావం కాదు.
మాకేం భయంలేదు మళ్ళీ రేపు చాలా పను
లున్నయి ఈ పూటే చెల్లనియ్యండి” అని
చిన్న ఉపన్యాసం దంచాడు గోపీ.

అత్తగారు, మామగారు అనేక విధా
నెప్పి చూసేరు కాని గోపీ తన ప్రయాణం
సాగిపోవాలిందేనన్నాడు.

జట్కాబండిలో గోపీ భార్యతో
సేవను చేరుకున్నాడు. సేవను చేరగానే
తెలిసింది బండి రెండు గంటలు లేటు అని.
అంటే సాయంకాల ముదింటికి కా
రైలు ఆ పూరికి చేరుకోదు.

గోపీ భార్య అంది “మాసేరా, వర్జం
వేళ మనం బయలుదేరిన ఫలితం”

“పిచ్చి అభిప్రాయాలు వదలిపెట్టు రైళ్ల
ఎన్నిసార్లు ఆలస్యం గారావడంలే? దాంట్లో
ఈ రోజుకటి ఇప్పుడు ముంచుకు పోయి
దేంలేదులే” అన్నాడు గోపీ.

మెరిల్

చాలామంది
డ్రైబ్యాటర్ రేడియో:

బుష్

టెలిఫోన్ బెప్టుకరెంటు &
డ్రైబ్యాటర్ రేడియో:

డిక్టిట్యూటరు:

నారాయణ్ రేడియో స్టోర్సు

ప్రకాశం రోడ్డు, గవర్నరు పేట, తెలంగాణ

ఎవరెడి బ్యాటరీలు సమ్మకమైనవి ఎల్లప్పుడును దొరకును.

దర్శన

దని గోపీ మనసులో యేదో ఒకమూల కొంచెం అనుమానముంది. వర్త్యం పంకతి ఎత్తనే కూడదు. ఎత్తుతే అనుమానం అనుమానమేగదా. “అందుకు తగినట్లు అప్పుడే నూతనలు ఆరంభ మయినాయి. కాని అప్పుడు మామగారింటికి తిరిగిపోతే తన

“శ్రీరాగి”

ప్రతిష్ఠకు భంగంకాదు? అక్కడికి భార్య వానకి అనలే అంది. “యేమిందీ, ఇప్పుడే నాయుంటికి పోదాం పదండి ఈ రైలు ఎప్పుడు వస్తుందో ఏమో, మనం తేనాలి చేరుకోనే బహుటి! యే రాత్రువు కుందో? ఎందుకొచ్చిన అవస్థ ఇది” అని. కాని గోపీ భార్య సలహాను త్రోసి వుచ్చాడు.

రెండు గంటలు రేటు అన్న రైలు స్టేషను రావటానికీ మూడుగంటలు పట్టింది. రైలుపులు పట్టుకొని ప్రక్కాడుకున్నారు ఇవం. మామూలుగా కొద్ది భారీగానే వుంటుండేది రైలు మూడుగంటలు రేటు అవటంతో గంటలు గంటలు ఆలస్యంగా రైలుకు బయలుదేరిన వాళ్ళుకూడా రైలు అందుకోవటంతో రైల్లో ఒత్తిడి ఎక్కువయింది

రెండుగంటలు రేటు అవటంతో మామూలుగా తెరచే బుక్కింగు అఫీసుకూడా తెరవలేదు. దీరా ప్రక్క స్టేషనులో రైలు వచ్చింది అనే వార్త చేత కలవృత్తికి స్టేషనుమాస్టరు ‘బుక్కింగుస్టాఫ్’ అనే బోర్డు తగిలించాడు గోడమీద. అది చూడగానే గోపీ అనుమానం ప్రబలమయింది స్టేషను కొచ్చిన ప్రయాణీకులందరూ విస్ఫువంతో రైల్వేను తిట్టుకుంటూ ఇళ్లకు చేరుకుంటున్నారు.

గోపీ సంతోషావస్థలో పడ్డాడు. ఇప్పుడు ఇంటికి తిరిగి పోవడమా? లేక ప్రయాణం సాగించడమా? ప్రయాణం సాగించటానికి టికెట్లైలావస్థయి! టికెట్లు లేకుండా

ప్రయాణం చేయటం గోపీ అలవాటు లేదు. అందులో పోనీ ఈసారెలాగయినా ద్వైర్యం చేద్దామా అంటే, తానొక్కడే గాదు. కూడా క్రిమితి గూడా వుండే. ప్లాటుఫారంమీద పచ్చార్లు చేస్తూ వ్వాడు యేమీ ఆలోచన లేలక. టికెట్లు కలెక్టరు కూడావుడిగా దూర్టీకవస్తూ కనుపించాడు. మెరిగా టికెట్లుకలెక్టరు దగ్గరిచేరాడు. “గుడివెనింగుసార్” అన్నాడు టికెట్లు కలెక్టరుతో.

“గుడివెనింగ్” అని ‘వాట్ ఈస్ ది మాటర్’ అని ప్రశ్నించాడు గోపీ టికెట్లు కలెక్టరు. “యేం లేదండీ ప్రశ్నకం గా మా కోసమే ఈ రోజు బుక్కింగుస్టాఫ్ చేసి వట్టున్నాడు.”

భార్యను ట్రంకుపెట్టిమీద కూర్చోబెట్టి తాను నిలబడ్డాడు.

‘లేదండీ ట్రయిన్లో రక్ ఎక్కువగా వుంది. అంచేత బుక్కింగు స్టాఫ్ చేయటాని పూర్తిచింది.’

“దేలాగండి. నేను అర్థం అం గా తెనాలి నెనారి. ఎలాగయినా రెండు ఇంటు బిక్కిట్టివ్వించండి!”

“బుక్కింగుస్టాఫ్ చేయమని ఆర్డరు వచ్చిన తర్వాత టికెట్లు ఇవ్వాలనే మాటాస్తుందండి. క్షమించండి”

“మీరలాగంటే యెలాగండి. ఎట్లాగయినా ఏదో ఒకటి చారి చూడండి”

“పోనీ గార్డుతో చెప్పమంటారా? తెనాలిలో దిగడాకా కని తెట్టి ఉండమని”

“నాకు టికెట్లు లేకుండా ప్రయాణం చేయటం తగని భయము గార్లొక్కడో వుంటాడు. మధ్య చారిలో ఎవరు టికెట్లు టిడిగినా అసహ్యంగా ఉంటుంది”

“మరికేం చెయ్యమంటారు? ఈ ప్లాటుకు ప్రయాణం మానుకోండి!”

“ఈపూటే నెనాలని కదండీ ఈ ప్రయత్నమంతా. ఏదో చూడండి!” అని ప్రాణే యపదాడు గోపీ.

రెండు రూపాయల నోటు టికెట్టు కలెక్టరు చేతిలో వదిన తర్వాత, అతన (38-వ పేజీ చూడండి)

క్రొత్తమాస్తారు

“ఇదేనండయ్యా! మీకాను”
 “సరే, ఆ అండెస్సు రిజి
 ష్టరీటిచ్చి నువ్వుకవవు” అని సాగనంపాడు
 క్రొత్తగాజేరిన యల్. టి. హనుమంతరావు
 తనకు తన తరగతిని చూపటానికేవచ్చిన
 పూర్వ సరసయ్యతో పూర్వ ఆ రిజిష్ట
 రీచ్చి క్రొత్తమాస్తారొచ్చేసరికి పిల్లలు
 స్నారోలేదో అని క్లాసులోకి ఒక్కసారి
 తొంగిచూచి వెలిపోయాడు
 తమకు క్రొత్తమాస్తారు వస్తున్నారని
 అంతకుముందే పసికట్టిన ఆ క్లాసు విద్యార్థు
 లంతా సిద్ధంగావున్నారు ఎప్పుడు
 మాస్తారు తమతరగతిలో అడుగుపెడతారా,
 ఎప్పుడు తామంతకుముందే నిర్ణయించు
 కున్న ప్రకారం పిలైనంత అధికంగా గోల
 చేసి ఆనందిస్తామనీ. ఇంతలో మాస్తారు
 క్లాసులో అడుగుపెట్టటమూ ‘అర! క్రొత్తి
 మాస్తారు’ ‘అర! క్రొత్తమాస్తారు’ అనే
 అరుపులూ, కూర్చున్న బల్లలనూ, ముందున్న
 డెస్కులనూ వివిధరకవాయిద్యాలుగా
 పువయోగించటమూ జరిగిపోయింది. ఆ
 మాస్తారుకూడా ఇదంతా ఇట్లాజరుగుతుం
 దని ముందేపసికట్టినవారికి మరే ఏవిధమైన
 తొట్రుపాటు, చిరాకుచూపకుండానే
 ఛర్చి గెడ్డెక్కి, తమ నియమితస్థానంలో
 కూర్చున్నారు.
 తామనుకోనివిధంగా జరగటం వల్ల
 క్లాసంతా ఒక్కనిమిషం నిశబ్దమైంది. ఇంత

లోనే వెనకబలమీదలేదు బలపగులులో
 నుంచి వేలితోమోటిసకేబం ‘బో.. బర్
 .’వంది. దాంతోమళ్ళాక్లాసు ‘నైలెన్స్’
 ‘నైలెన్స్’ అనేఅరుపులతో నిండిపోయింది
 మరొక్కనిమిషం. ఆ పుటి కీ మాస్తారి
 నోటినుండి ఒక్కమాటకూడా రాకపోయే
 సరికి చాలా ఆశ్చర్యపోయారు విద్యార్థు
 లంతా క్రమంగా నిశబ్దం దానంతటజే
 ఏర్పడింది “చెవిలేమారా” అందితలో
 ఒకగొంతు “మూగకూడానేమారా కొంప
 తీసి” అందిమరొకగొంతు “అయితే
 ముందుగా మూగభాష నేర్చుకొని మరీ
 రావా లేమారా మన మీ క్లాసుకి, పారా

జరు

ల్లంకావాలంటే” అన్నాడు మరొక
 విద్యార్థి. తన భాగానికి ఎక్కువమాటలు
 రావటంవల్ల చివరి విద్యార్థి బయటపడిపో
 యాడు. అయినా క్రొత్తమాస్తారేమీ అన
 కుండా అతనివంకమాసి చిరునవ్వు
 నవ్వారు
 దాంతో అదిరిపోయారు విద్యార్థులంతా
 ‘నిండుకుండ తొంగకదంటారు ఆ బాప
 లేనేమో ఇదికూడా ఉన్నట్టుండి పీకపట్టు
 కంటాజేమో. అయినా ఈ క్రొత్తమనిషి
 తత్త్వం కొంతవరకు తెలిపేవరకైనా
 జాగ్రత్తగావుండాలి అని యెవరికివారే—
 అంతా—నిర్ణయించుకొన్నారు
 ఇక ఆ క్రొత్తమాస్తారి విషయంకూడా
 అటాగేవుంది. ఇదేట్రేయినింగై క్రొత్తిగా
 జేరటం. కాసును మెయిన్ టెయిన్ చెయ
 గలుగుతానోలేదోఅని. ఎట్లాగైనా మొదటి
 రోజునే కనుక కాసును లోబరచుకొని,
 పిల్లలకు తనమీద నడభిప్రాయంకలిగేటట్లు
 చూసుకుంటే ఇకముందు ఘరవాలేదు.
 కాబట్టి తనకక్షిసామర్థ్యాలన్నీ పువయో
 గించి యుద్ధవిధంగా ఆరోజునే విద్యా
 ర్థుల్ని తనకులోబరచుకోవాలి.
 ఆవిధంగా నిర్ణయించుకొన్న క్రొత్త
 మాస్తారు తరగతిలోని పిల్లల్నిందర్శి-వరు
 సగా-ఒక్కసారి నిదానంగా, చూచి
 అటెండెస్సుతెరిచారు. రెండుమాడుపేర్లు
 పిలిచారోలేదో.
 “నెంబర్లు పిలవాలిసార్” అన్నాడు
 వెనుకనుంచి గోపాలం.

“పేర్లు పిలవచ్చోయ్” అన్నాడు
 మాస్తారు
 “మాకు మానెంబర్లు తెలుసుకదండీ”
 అన్నాడు మరొకవిద్యార్థి.
 గోపాలానికి అంపగావుంటుందని.
 “అయితేమీకు మీపేర్లు తెలియవా?”
 అన్నాడు మాస్తారు చిరునవ్వుతో
 “మా మానెంబర్లదూ నెంబర్లతోనే పిలు
 స్తారుసార్” అన్నాడుమళ్ళీ గోపాలమే
 యే ట్రాగ్ నా తమమాటే నెగించుకొని
 మేస్తార్ని మొదటిరోజే తమకు లాంగ
 దీసుకోవాల్సే వుద్దేశంతో
 “కాని నేను పేర్లతోనే పిలుస్తాను”
 అన్నాడు నిశ్చలంగా మొదటిరోజేపిల్లల్ని
 తనకులాంగదీసుకోవాలనే వుద్దేశంతో
 వున్న మాస్తారుకూడా
 “నెంబర్లు పిలుస్తేనే జవాబిస్తాం” అంది
 అన్యత్తకం మొకటి వెనుకనుంచి చివరి
 పూవుగా.
 “పేర్లు పిలుస్తే జవాబియ్యనివారెవరో
 బయటకువెళ్ళొచ్చు నా ఆభ్యంతరమేమీ
 లేదు” అని కాసిపాగి పేరు పిలవటంతో
 క్లాసులో కొద్దిగా అలజడికలిగిందిగాని
 మళ్ళీ అది దానంతటజే సర్దుకుంది మాట
 వరసకేలే అన్నాడుగాని పేరుకు జవా
 బియ్యకుండా బయటకు నడచినవారెవరూ
 లేరు.
 తనమాట క్రొత్తమాస్తారివద్ద మొదట్లోనే
 విఫలమైనందుకు గోపాలంకొద్దిగా బాధ
 పడ్డాడు. అయినా ‘ఆది అపజయం
 అంతిమ విజయానికి ఆదిసోపానం’ అన్న
 సవినసిద్ధాంతం తనపట్లే నిజమాతుండేమో
 అన్న ఆశకొద్దీ మరొక అవకాశంకోసం
 ఎదురుచూడసాగాడు ఇంతలో మాస్తారు
 తాను తరువార క్లాసునుంచి రెక్కలు
 చెప్పటం ప్రారంభిస్తాననీ, ఆనాటికి
 మాత్రం చిన్నపరిశువుందనీచెప్పి యువో
 నాలుగురెక్కలిచ్చారు. సరే, ఆపిరియడ్
 (37-వ పేజీ చూడండి)

32 ఏంపేర్లముల అనుభవముగల
రెడ్డి అండ్ కో., వారి
 కుట్టు, బాప్టి, సుఖ రోగిగోవి
 తికిత్తలకు నడే సంప్రదించండి.
 నకలుమందులు చూసి మోస పోకుదు
 అన్నిభాషలలో కేట్లాగు ఉచితము.
 పాడంబిస్: **రెడ్డి అండ్ కో.,**
గోపాలపురం.
 (చూపుగోదావరి)
 బ్రాంచులు: నెల్లూరు, బెజవాడ, రాజమండ్రి
 సికింద్రాబాద్, తిశాపట్నం, బరహంపురం
 మొదలగు పట్టణములలో.

కాశ్మీర్
 తిన్నదగులకు తిమోపుమైనది
గిరిజా ఓకార్, రాజమండ్రి

అదృష్టహీనులు

(7-వ పేజీ తరువాయి)

అదీ గారించాను. ఉహా; అంతులేదు. ఇంతలోనే ఎక్కడకు చచ్చాడో మరి! ఆ ప్రాంతంలో ఎక్కడా కనపడకపోయే సరికి వాడిమీద వినుగూ, కోపంవచ్చింది అయినా మళ్ళీ పోలీసుల ఏమైనా దూరాడేమానని పోయి చూశాను గోపాలమూ, యింకో పెద్ద మనిషి ఎదురెదురుగా కూర్చోని మాట్లాడుకుంటూ వున్నారనన్ను చూసి కూడా కదలని గోపాలం వారికం చూస్తే నాకు అరికాలు మంట నెత్తి కెక్కింది. పదినిమిషాల్లో ఆ పెద్ద మనిషివద్ద కలవు తీసుకుని వచ్చాడు విమిల్రా అంటే వచ్చిన పెద్దమనిషి అతని పెదనాయననీ, చాలా అవసరమైన పనిమీద తనకోసం మే వచ్చాడనీ చెప్పేడు. అంతగా ఆలస్యమైతే మనో బస్సులో బోవచ్చు నలే అని ఆయన గారితో మాట్లాడుతూ వుండిపోయాడట గోపాలం తన ఆలస్యానికి క్షమాపణ చెప్పకపోగా ఏదో పెద్ద కొరగం చెప్పేడు.

గోపాలాన్ని కాస్త తొందరచేసి గల గల బస్సుదగ్గరకు పరుగెత్తుకొచ్చాను అనుకున్నంత అయింది. బస్సుకొస్తానెళ్ళిపోయింది. దాని క్రమంలో మాకు గుర్తులమాత్రం దుమ్ములో కూర్చుండి వున్నయే ఇంకా దోగంటకుకొని బస్సు లేదు. అంతసేపూ యీ బస్సు స్టాండ్ దుమ్ములో ఏం చేస్తేట్టు? గోపాలం మూలం గానేకదూ యింత జరిగింది! ఆ బస్సు లోనే పడిపోతే ఒక గంటమం దుగా గూటికే చేరడమేగాక చార్జీలు కూడా తప్పేదిగా! ఇప్పుడు కేసులో దెబ్బ తడి రించుకోవాల్సివున్నా పైగా గోపాలానికి కూడా నేనయిచ్యుకోవాలి. చేరినమురు భాగోతం! ఈ కనిగాన్ని ఎప్పుడు కంటేనుకెళ్ళి వా ఏదోఒకటి యిలానే జరుగుతూవుంటుంది

వాణ్ణి చూస్తున్న కొద్దీ నాకు వశం చినులు పోతున్నట్లనిపిస్తూంది. మళ్ళీ వచ్చేబస్సులో సీటుకోసం ఎంత అవస్థ పడాలో ఏమో భర్త! నిన్నటినుంచీ - గోపాలం పజిల్ పోగొట్టుకున్నందుకు - వాడిమీదవున్న సానుభూతి యీ వినుగు వలతో అనవ్యంంగా మారింది.

వా వారికం గమనించి వాడూ మూతి దిగించుకొని ముఖం ముటముట లాడించు కుంటున్నాడు. వాడి ముఖం చూస్తున్న కొద్దీ నాకు కంపరం వుట్టాకొట్టాంది అసలు తనిపోని యీ కనిగాన్ని

నెందుకు నెత్తి ఎక్కించుకోవాలి? వాడి కోసం నే నెందుకు దిగిరావాలి? ఎక్కి కూర్చున్న వాణ్ణి హాయిగా కూర్చోలేక? వాలంటీ అనవసరపు మాడావుడిగాళ్ళకు అంతేకావాల్సి - అని గడ్డితిన్న బుద్ధిని మనసు మందలీస్తూంటే, మామూరి బస్సు రానేవచ్చింది.

జనం విరగడోసుకుంటూ ఎగబడారు బస్సుపైకి ఆ తోపిడి చూచూంటే వీళ్ళంతా కలిసి ఆ బస్సును కొస్తూ విరగతొమ్మతా లేమా ననిపించింది

ఎట్లాగో చచ్చి చెడి గోపాలం, నేనూ బస్సుఎక్కి కూర్చున్నాము ఆ తోపిడికి నా చేతిగడియారం గోలును కొస్తూ తెగింది గోపాలం గ్లాస్కోలాల్సీ బుజం పైన కొద్దిగా పిగిలింది.

అదృష్టంకొద్దీ త్వరలోనే బస్సు బయలు దేరింది ఇ చినిగిపోయినాల్సీ, గాలికి ఎగురూవున్న వాడి లేగి పోయిన జాట్లూ, వాణ్ణి; వాడి మొహాన్నీ చూస్తూంటే నాకు కడుపులో ఏదో దేబివట్టూ, సుండెల్లో ఏదో కలికినట్టూ, అదోమాదిరిగా వుంది.

రోడునువ్వ గతుకులాపడి కరవేగంతో దూసుకుపోతున్న కారులో మును ఒళ్ళు హూనమైపోతోంది హూరునీసున్న చలి గాలికి రోడ్డుపక్క చింతచెట్లు తల లాపుతూవున్నయ్య. ఆ సుద్దెన్నెల్లో కొంపదిలువలా మెలికలు తిరిగి మళ్ళుగా వున్న రోడ్డుపైన రంయ్యిల పోతున్న మా కారు చదున నులుపుతిరిగి వంతెన ఎక్కుతూ, గర్-బరమని కట్టంచేసి ఒక్క కుదుపుతో ఆగిపోయింది ఇంకా నయం! ఆ తూపుకు నాతల ఎదురుగా చువ్వకు తగలాల్సింది కొద్దిలో రిప్పకోబట్టి సరిపోయింది ముందు సీట్లలో కూర్చున్న వాళ్ళం తాకంగారుగా అరుస్తూ, గలగల కొండకు దిగారు ఆ పద్ద లేకో కాకుకు కాకుండా ప్రయాణీకుల సుండెలకే పడినట్లయింది. భర్తకూర్చి యిది కొస్తూ యిక్కడి చెడి పోయి కూర్చుంటుందో ఏమో ననుకుంటూ నలుగురిలో పాలు నేనూ దిగాను. వాతో పాలు గోపాలం కూడా దిగివచ్చాడు.

వంతెనకు ఎడంవైపున యిసుపకమీలూ సిమెంటు బ్లాకులూ చెల్లాచెదురుగా ఎగిరి

క్రస్ వర్డ్
Crossword

అన్నీ సరియైన 21 బహుమతులకు పంచిపెట్టుబడును

అన్ని బహుమతులు గ్యారంటీ చేయబడినవి -

అంతా సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు రు. 1700/- లు
మొదటి రెండు వరసల సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు రు. 250 లు
మొదటి ఒకవరస సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు రు. 30 లు
ఏ ఒక వరసైనా సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు రు. 20 లు
మొదటి రెండు అంకెలు సరిగానున్న ప్రతి ఆస్పతరుకు రు. 5 లు

ఇచ్చట చూపిన విధమంలో 19 వరకు అంకెలు వాడినిలుపుగా గాని, అడ్డుముగగాని, అయిదుఅంకె గాని, ఎటు కూడినను మొత్తం 46 వచ్చునట్లు చేయవలెను. ఒకసంఖ్య ఒకసారే వాడవలెను.

ఆఖరు పోటీంగు తేది 24-3-52. ఫలితము 3-4-52

(వచేతనుము: ఒక ఎంట్రి రు. 1/-)

4 ఎంట్రిలు రు 4/-లు, 3 ఎంట్రిల ప్రతి పెట్టు రు. 3/-లు
మాత్రు: పై కేలువంతెన రుసుముతో సాదాకాగితం మీద
ఎన్ని ఎంట్రిలైనను కంపెనీచ్యుకు. రుసుము మనీఆర్డరు వ్వారా గాని పోస్టల్ ఆర్డరు వ్వారాగాని, బ్యాంకు డ్రాఫ్టు వ్వారాగాని పంపవలెను ఎంట్రిలు రిజిస్టరు కవరులో కంపిలే మంచిది ఢిల్లీలో ఒక సుప్రసిద్ధ బ్యాంకులో డిపాజిటు చేసిన సీల్డుసాల్యూషనుకు సమానంగావున్న సాల్యూషనే సరియైనదిగా యెంచుదును సాల్యూషనులో ఇంగ్లీషు అంకెలుమాత్రమే వాడండి. పై బహుమతి మొత్తము రు. 85,700/-లు మాకు చేరిన అంతా సరైన సాల్యూషనుల సంఖ్యను బట్టి మారును. ఫలితములకుగాను ఎంట్రితో స్వంత అడ్రెసు (వాణి రిక్క అంటించిన కవరు పంపవలెను. ఆర్గనైజరు తీర్పు ఖాయముగాను వ్యాయబద్ధమైనదిగాను వుండును. మీ ఎంట్రిలు రుసుములు దిగుత అడ్రెసుకు వంపండి.

Redfort Trading Co., (43) Regd. Post Box 1337, KatraNeel, DELHI

రు. 35,700

రోజు

నం. 80

11	18	10	8
7	9	12	14
6	4	17	15
13	16	3	5

11	18	10	8
7	9	12	14
6	4	17	15
13	16	3	5

పోయినై. కొన్ని రోజుమధ్య అద్దదిద్దంగా పడివున్నయే మిగతావి కాలవలో పడి వుంటయే.

ఉరకలు వేస్తూ, సురుగులు కక్కుతూ ప్రవహిస్తున్న ఆ ప్రవాహం మధ్యలో— మునుగుతూ లేలుతూ, గుండంగా అల్లి విల్లిగా నుడులు తిరుగుతూ మెల్లిగా కొట్టుకుపోతుంది వోక బస్సు.

అలా కొట్టుకుపోతున్న కారు బావు మీద, దాని కమ్మలు వుచ్చుకొని—వోక లేమిటి చేతి కందిన ప్రతిదాన్ని ఆసరాగా పట్టుకొని—దానితో పాటు మునుగుతూ, లేలుతూ అడ - మగ, పిన్న - పెద్ద అంతా కలగా వులగంగా కలిసి కొట్టుకుపోతున్నారని భయంకరంగా తమ్ము కాగిరించు కొంటున్న మృత్యువు వొడిలోనుంచి బయటపడటానికి వాళ్లు చేస్తూన్న ప్రయత్నాలు, కాలవకట్టమీదా, రోడ్డుమీదా నిలుచుని చూస్తూన్న మా వృద్ధులను కదిలించివేళాయి.

గట్టు తెంచుకొంటుండేమో ననిపిస్తూ, వోడ్డును వోరుచుకుని ప్రవహిస్తున్న ఆ మహా ప్రవాహంలో పడి చావు బ్రతుకుల మధ్యలో మునుగుతూ లేలుతూ వున్న ఆ అదృష్టహీనులకు మేము చేయగలిగింది ఏమీ లేకపోయింది; నిస్సహాయులమై నిరాశతో పూరితే వెర్రిగా అరవడం మాడడం మినహా.

అలా మునుగుతూ లేలుతూ, వృద్ధుల విధానంగా వాళ్లు చేస్తున్న హాహాకారాలు, ఆర్తనాదాలూ కాలవకట్టపై నున్న తుమ్మచెట్టును సహితం కదిలించి వేస్తున్నయే వంశేనకట్టపైలాని నల్ల రాళ్లు సయితం కరిగి ద్రవించి ఆ మహా ప్రవాహంలో కలిసిపోతున్నవా అనిపిస్తూంది! ఆ అదృష్టహీనుల ఆర్తనాదాలను తన హోరులో ముంచేత్తి వుప్పొంగిన వుత్సాహంతో వురకలు పక్కలు తొక్కుతూ ప్రవహిస్తూంది కాలవ.

అలా కొట్టుకుపోతున్న కారు చూస్తూ కాలవకట్ట పే నడుస్తున్న మాకు అస్పదంగా వోక ఆర్తనాదం వినిపించింది అద చాలా పరిచయమైన గొంతులా వుంది ప్రవాహంలో పడి కొట్టుకుపోతున్న కారు బావుపై జారుతూ, లేస్తూ వ్యక్తి తన కుడిచేత్తో దేన్నో పైకెత్తి పట్టుకొని పిచ్చిగా అరుస్తున్న వోకవ్యక్తి గుడ్డి వెన్నెలో మసకమసకగా కనిపించాడు “సుబ్బారావ్! సుబ్బారావ్!!” రెండు చేతులూ పైకెత్తి వెర్రిగా అరిచాడు గోపాలం.

ఆ మహా ప్రవాహంలో పడి సుడులు తిరుగుతూ పోతున్న కారుతో పాటు సుబ్బారావు; అతనితో పాటు అతని కుడిచేతిలో ఎనభై మూడు వేల రూపాయల నల్లని పర్మా - అదృష్టం - మెల్లగా మునిగిపోయింది

నిండు ఆశలతో, తీరని కోర్కెలతో వాలుగోవంతు అయినా గడవని శేషజీవితమా, అతని భాగ్యతూ, అదృష్టం, ప్రతిభ, సర్వస్వం ఆ నిండు ప్రవాహంలో మునిగిపోయినయే కాలవకట్టమీద వున్న వా శరీరం తుమ్మచెట్టులా కొయ్య బారి పోయింది శరీరం మీది రోమాలన్నీ తుమ్మ ముళ్ళులా చురుకు చురుకున చర్మాన్ని పొడిచివేసివై ఎందుకో మృత్యువుకు జీవితం అంటే అంత కని ?

అలా మునిగిపోతున్న బస్సును చూస్తూ వుంటే, ఆ వెనకనీళ్లలో నేను కూర్చు

న్నట్టూ, మునిగిపోతున్నట్టే అనిపించి ప్రాణం వుక్కిరిబిక్కిరించింది అలా కాలవ కట్టమీద నుంచుని, బ్రతికుంట్టి దచ్చినట్టు వూహించుకుంటుంటే, శరీరం చల్లబడిపోయింది. గుండెలు బరువుగా, మెదడంతా జావగా, మనసంతా అయోమయంగా చేసికదే విడిపోతున్నట్టు అనిపించింది. బ్రతికుంట్టి చావడం అంటే ఏమిటో ఆ రోజు మొదటిసారిగా అర్థమైంది. జీవితానికి చావంటే అంత భయం ఎందుకో ?

చినిగిపోయిన లార్వీతో, రేగిపోయిన చింపిరి జాట్లతో - తెలని వెన్నెల్లో నిండుగా ఏమీ ఎరగనట్టే అమాయకంగా ప్రవహిస్తూన్న కాలవలోకి - నిర్వికారంగా, నిశ్చలంగా చూస్తున్న గోపాలాన్ని గట్టిగా కాపలించుకొని వృద్ధురాలికి హత్తుకొన్నాడు.

“గోపీ! ఎంత అదృష్టవంతుడివిరా? నాకు ప్రాణదానం చేశావ్; నీ ఋణం ఎలా తీర్చుకోగలమరా? ఎలా అన్నానో, యింకేమన్నానో నాకే తెలియదు.

మునిగిపోయిన బస్సు, అందులోని జీవితాల తాలూకు అలలూ వోడ్డుకు చేరుకున్నయే గోపాలం నేనూ, సుబ్బారావు మునిగిపోయిన చోటును ఆఖరుసారి చూసి రోడ్డుమీదకు వచ్చాము

ఇంకా గెండుమూడు బస్సులూ, బళ్లూ, జనంతో రోడ్డు అంతా కిటికిలాడిపోతుంది గుంపులు గుంపులుగా చేరి ఎవరికి తోచింది వాళ్లు చెప్పకుంటున్నారు ఆ ప్రమాదానికి కారణాన్ని తలారకంగా వూహించి ఇల్లెన్నార

ఏది ఏమైనా, ఆ పడిన బస్సు తమది కానంగుకూ, ఆ పడ్డదానితో తాము లేనందుకూ, ఎవరిమట్టుకు వాళ్లు వాళ్ళ అదృష్టాన్ని పొగుకుకుంటున్నారు మనస్సుల్లో లేచిన వేళావి కేమాన్ని గురించి, పొద్దున్నే లేవగానే చూసిన ముఖాలను తలుచుకుంటున్నారు కొంతమంది

ఇంతలోకే జనం మధ్యలోంచి తోసుకుంటూ కళ్ళజోగు పద్దుకుంటూ, మావైపే వస్తూన్న సుబ్బారావుని చూసేసరికి

కు ప్పు ★ బొ ల్లి

వగైరా మేహమచ్చలు, సెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యాగంటి చికిత్స, క్యాట్రాగు ఉచితం జి. రెడ్డి అండ్ కో, (రిజిషర్లు) 'భాస్కరాచలము' గోపాలపురం, తూ గోదావరి

భారత ప్రశస్తి

స్త్రీల ఆరోగ్య భాగ్యానికి

లోధ్రా

కేసరి కుటీరం విమెటెడ్, మద్రాస్

నాకు గుండెలు జారిపోయినై గోపాలం నిలుపుకుడు వేళాడు సుబ్బారావుతోపాటు కొట్టుకుపోయిన సుబ్రహ్మణ్యం బతికి ఎలా వస్తున్నాడో అర్థంకాక మేమిద్దరం నోళ్లు తెరుచుని అతన్ని ఆశ్చర్యంతో చూశాం. ఈపారి నాకు చచ్చిపోయినవాడు బతికి వస్తే ఎలా వుంటుందో అర్థమైంది!

మమ్మల్ని చూడగానే, నాకు మించిన ఆశ్చర్యంలో మునిగిపోయాడు సుబ్రహ్మణ్యం ఒక్క పరుగునవచ్చి మాయిద్దరినీ ఆహ్వాయంగా వాటేసుకుని "మిరియో ఎలా బతికి బయటపడ్డారా!" అన్నాడు.

బిడు నిమిషాలపాటు మేము ముగ్ధుల సజీవులమైనందుకు సంతోషంతోనూ, ప్రాణస్నేహితుని దుర్మరణానికి విచారంతోనూ మునిగి వుక్కిరిసిక్కిరియినాము.

తర్వాత సుబ్బారావు వచ్చిన బస్సులో మేము రాలేదనీ, రెండోబస్సులో వచ్చామనీ సంగతంతా వివరంగా చెప్పాను.

బస్సులు బయలుదేరే సమయానికి వొక సబ్బయినెక్టరు వస్తే ముందునీటూ భారీ చేయూర్చి వచ్చిందనీ, అతనికి నీటయిచ్చి తన దిగి వూళ్ళోకెళ్లి వచ్చేసరికి రెండో బస్సుకూడా అందక మూడోబస్సులో యిప్పుడే వచ్చాననీ సుబ్రహ్మణ్యం చెప్పాడు.

"ఇక్కడికి రాగానే మీరు ఎక్కడ వచ్చిన బస్సు కాలవలోకి బోల్తా కొట్టెందనీ తెలిసింది, ఇంకా నయం మీ రిద్దరూకూడా అందులోనే వున్నారనుకున్నాను" అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం - విచారం అడుగున మిగిలివున్న సంతోషంతో.

ప్రయాణీకులంతా ఎవరు ఎక్కడ వచ్చిన బస్సుల్లో వాళ్లు ఎక్కడున్నారూ మా బస్సుకూడా బయలుదేరే ప్రయత్నంలో వుంది.

"అరే! బస్సు బోతోంది వెళ్ళాం పదండి!" అని సుబ్రహ్మణ్యం దోవ తీశాడు తనెక్కే వచ్చిన కారు దగ్గరకు.

కానీ, నాకు ఎందుకో మళ్ళీ బస్సులో ఎక్కడానికి మనస్ఫూరించలేదు చాచాపు పూరు దగ్గరకు వచ్చాం. మైలున్నర నడిస్తే యింటికి చేరుకుంటాము ఈమాత్రం భాగ్యానికి మళ్ళీ ఆ మామూదారి బస్సులు ఎక్కాలా? ఆ మాటా యీ మాటా చెప్పకుంటూ నడిచివెళ్ళా మనిపించింది సరిగా నా మనసులో వున్నది గ్రహించినట్టే అన్నాడు గోపాలం.

"ఈ కార్య దూరం నడిచి వెళ్ళాం పదండి!"

"నేనూ అదే అనుకుంటున్నాను. యీ

భాగ్యానికి మళ్ళీ బస్సు ఏ మొక్కుతాంతే పదండి సుబ్రహ్మణ్యం గారూ!" నడవటానికి సంకోచిస్తున్న అతన్ని చూసి అన్నాను.

సుబ్రహ్మణ్యం, నన్ను గోపాలాన్ని ఎగాదిగా చూసి, మా హృదయంలో వున్న దాన్ని గ్రహించినట్లు నన్ను గా నవ్వి "సరే పదండి!" అన్నాడు.

ముగ్ధురమూ కలసి ఆనాటి సంఘటన గురించి మాట్లాడుకుంటూ, ఆ ప్రమిథుని అకాల మరణానికి చింతిస్తూ బరువెక్కిన హృదయంలో నీరసించిన కరీరాలతో రోడ్డు మీద నడుస్తున్నాం. మా వెనుక బయలుదేరిన కార్లూ, బస్సు కొక్కొక్కటే మమ్మల్ని చాటేసి వెళ్ళిపోయినై.

నాకు జరిగిందంతా బోవెడ్డి పీఠ కలలాగా వుంది గోపాలం బంధువు దేవుడల్ల వచ్చి మా ప్రాణాలు కాపాడేడు గోపాలాన్ని ఆయన గారు ఆ హోటల్లో అంత సేపు ఆపబట్టేకదా యీ ప్రమాదం నుంచి మేము తప్పకోగలిగింది ఇంతకీ మాకు భూమియ్యద గింజలన్నయ్ కాబోలు! గోపాలానికి సిగరెట్ తాగాలని బుద్ధిపుట్టి కారు దిగిపోవడం, అంతలోనే ఆయన గారు కనిపించి వాణ్ణి ఆపడమూ, వాణ్ణి పిలుచుకురావాలనీ నాకు బుద్ధి పుట్టిందే తడవుగా కారు దిగి వెళ్ళడమూ, తిరిగొచ్చే సరికి కారు కాస్తా వెళ్ళిపోవడం తల్చుకుంటే—అంతా విధివిలాసంగా వుంది!

స్నేహితుని దుర్మరణంకల కలిగిన తీరని బాధతో బరువెక్కి ప్రాణిపోతున్న హృదయం—భయంకరమైన ఆ ప్రమాదం నుంచి అదృష్టవశాత్తు మేమెవనా తప్పించుకోగలిగామన్న భావన కలిగినప్పుడు—కొంత తేలిక పడ్తుంది ముందు గోపాలం, తర్వాత సుబ్రహ్మణ్యం, ఆ వెనుక నేనూ బరువెక్కిన తలలు కిందకు వంచి నడుస్తున్నాం.

"ఇంతకీ మనం ముగ్ధురం అదృష్టవంతులం!" సుబ్రహ్మణ్యాన్ని చూస్తూ అన్నాను.

"అదృష్టమూ లేదు దురదృష్టమూ లేదు. సంఘటనలు వోళ్ళో సమయంలో అలా తటస్థమూవుంటాయ్," గంభీరంగా అన్నాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

"అలా అనకండి! విధి బనియమైంది. నుదుటిరాతన ఎవ్వరూ తప్పించలేదు."

"రాతా లేదు గీతా లేదు రాసిపెట్టినట్లు మనం చేయడం లేదు మనం చేస్తున్నావాన్నే ఎవరో ఎక్కడో రాసివుంది నట్లు మనం వూహించుకుంటున్నాం అంతే."

"అట్లా అంటే, గోపాలానికి రాతా

ల్పిన ప్రోక్ సుబ్బారావుకు రాతడ మేమిటి, సుబ్బారావుల తురూ పాయల ఆస్తితో సహా అలా బలవస్తరణం పొందడ మేమిటి? అతనితోపాటు ప్రయాణించేసిన మనం బ్రతకడం ఏమిటి; అంతా విధి విహితం కాక పోతే? నిన్నటిరోజున సుబ్బారావంత అదృష్టవంతుడు లేడు, యీరోజు అతనంత దురదృష్టవంతుడూ లేడు కుంలలో వచ్చేది తెలియడం కదా?"

"ప్రపంచంలో జరిగే ప్రతిసంఘటననూ సరిగా అర్థం చేసుకోలేక, దానికి అదృష్టాన్ని, దురదృష్టాన్ని ఆపాడించి కొంట్రాము మనం ఎదుర్కొని సాధించలేని కష్టాల్ని బాధల్ని, పూర్వజన్మ పాప

ఒక గంటలో యావ్వనము
కామస్తంభన
రామపుత్రి సంపాదనము విచ్చింతో
సాటిదేనిది విరాళమైనది వృద్ధులయింది
కత్తి ఉత్సాహము విచ్చింత క. 2.2.0
మదన మంజరి పార్శ్వనీ
184 ప్రాంతాదు, మద్రాసు
వెంకట-గిరివాస పెడికల్ పాద్య పాద్య
రోడు రాజమండ్రి—ఈశ్వరరావ్ & కో.
మెయిన్ రోడు వెల్లూరు అర్యన్ పార్శ్వనీ

రు 1000 బహుమానం
తెప్పర్ క్యూర్
(రిజిస్టర్డ్)
కుష్టు, బొల్లి, సుఖరోగాదులకు
గ్యారంటీ చికిత్స.
అన్ని రావంబోను కేటలాగ ఉచితం.
లక్ష్మి అండ్ కో
(రిజిస్టర్డ్)
H.O. వాల్తేరు, ఆర్. యస్.
బ్రాంచీలు!
2/135 బ్రాడ్వే, మదరాసు.
గాంధినగర్, విజయవాడ.
కటక్, సికింద్రాబాదు,
రాజమండ్రి etc.

ధరితంగాను, కర్మకిందకూ తోసేస్తాం. పరిస్థితుల వల్లడికి లొంగిపోయిన వ్యక్తులూ చాటిని తేలిగా వొప్పకుని, తన అసమర్థతను మరేదో కారణాన్ని ప్రాపించుకుని చాటికి మానవారీతమైన కేట్రని అపాదించి ఆత్మగౌరవం ప్రియమైనది.

“ఘోర-ఘోరా”మని పురిమి ఉత్తర దిశను ఒక మెరుపు మెరసింది! ఘోరికి గుండెలు కదలుతున్నాయి. సుబ్రహ్మణ్యం చెప్పున్నది ఆది వడక వేగం హెచ్చించాడు. కారుమేములు ఆకాశమంతా అలుము కొన్నాయి. చిల్లటిగాలి చూరు వెద్దూ చీకటి ముప్పుల్ని ఉత్తర పుడి ముసుం వీలూరిమిదమ తిరుముకు వస్తూంది. సన్నగా తుంపర వడసాగింది. మేము త్వరత్వరగా నడుస్తున్నాం.

మళ్ళీ చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు సుబ్రహ్మణ్యం; అతని కంఠంలోని నిశ్చలత, స్పష్టత నా హృదయంలో చేర్చేసి మిటి చలనం కలిగిస్తూంది.

“ఇదుగో! చూడండి! ఒడుదుడుకుల సమాజంలో, కృత్రిమ సంబంధాల్లో పెన వేసుకుపోయిన సాంఘిక వ్యవస్థలో, అందరికీ సమానత కాకపోయి, ముందుకు పోయే పరిస్థితులూ వుండవు. కొన్ని సందర్భాల్లో చేయగలిగిన పనిని కూడా చేసే అవకాశం వుండదు. అవ

కాళాలనేవి చాలా అరుదుగా వస్తూ వుంటాయి అదీ చాలా తక్కువమందికే అందులోనూ చాలామంది చాటిని తార విడుచుకుంటారు అవకాశం అనేది తర వేగంతో వస్తుంది. మునికొక్కమాడే నుంచుంటుంది. ఒకోసారి దాన్ని నువ్వు గుర్తించేలోగానే అది పోతుంది. కొంత మంది అసలు తమకు అవకాశమనేది వచ్చి పోయిందనేది కూడా జీవితాంతంవరకూ గ్రహించలేరు కదా-చిత్ గావచ్చిన ఆ అవకాశాల్ని కొంతమంది ఉపయోగించుకో గలరు. దాన్నే లోకం అదృష్టం అని పిలుస్తుంది. మానవుని ప్రయత్నానికి పరిస్థితులు అనుకూలించితే అతణ్ణి అదృష్టవంతుడు అంటుంది ప్రపంచం. ప్రతికూలించితే దురదృష్టవంతుడు అంటుంది అదే లోకం.” అని ఆయనగారు చెప్పవసపోతుంటే—

“వుా!” అని గట్టిగా నిట్టార్చాడు.

“తొరగా వడచాలి; లేకపోతే బట్టలు తడిసిపోతాయి!” అని సూచ్యురించాడు గోపాలం కాదు మా సంభాషణలో అంతగా మనసు పోనిచ్చినట్టులేదు.

వ్యక్తి ప్రయత్నం లేకుండానే వచ్చే అదృష్టానికి దురదృష్టానికి మారేమంటారు? అన్నాడు. సుబ్రహ్మణ్యం మళ్ళీ అందుకున్నాడు—

“మీరన్నది నాకర్థమైంది. నువ్వారా

పుకు అంత సంపద వచ్చిందంటే, వజిల్ వోర్లువాళ్ళు రెండుమూడు లక్షలమంది దగ్గర వొక్కొక్క రూపాయిచొప్పున వసూలుచేసి, వొకళ్ళకో యిద్దరకో ఘన, గుకండ్ ప్రైజాలపేరుతో కట్టబెడ్డారు. ఆ వొకటి, రెండూ బహుమతులు ఎవరికో వొకరికి రావాల్సిందేకా! అది తటస్థ వడ్డవాళ్ళకు మాత్రమే వస్తుంది. ఈ వజిల్ కౌంటిటీవకా ని వే థి స్టే ఆ అదృష్టం సమస్తే అసలు వుండదు.

“ఇక కారుప్రమాదం సంగతంటారా? అది ఎంత పాత దొడ్డో మీరు చూడారు కదా! అంతనే గం లో మలుపు తిరిగే టవ్వడు, అస్థిరింగ్ కాస్తా పూడి డ్రైవర్ చేతిలోకి రావొచ్చు. లేకపోతే డ్రైవర్ కి రావ్ డ్రైవింగ్ కావొచ్చు! ఏమైనా, అలాంటి అవకతవకకాదు. అక్రద్ధ డ్రైవర్లూ వున్నంతకాలమూ యిలాంటి ప్రమాదాలు జరిగే అవకాశం యెప్పుడూ వుంటుంది.”

“ఏమో నండీ! మీరెంత చెప్పినా...”

“చెప్పడం కాదండీ! చూడండి - రోడ్డు మీద నడుస్తూంటే ఎదురు చెప్పు కొట్టుకునే దుకు అవకాశం ఉంది. అలాగే కాలవగట్టున నడుస్తూంటే తుమ్ము ముల్లు గుచ్చుకోవచ్చు. కాని చింతచెట్టు కింద తుమ్ముముల్లు గుచ్చుకునే అవకాశాలు చాలా తక్కువగా వుంటాయ్కదా!” అని సుబ్రహ్మణ్యం చెప్పవసపోతుండగానే, అంతకరకూ మానంగా నడుస్తూన్న గోపాలం—“అయ్యో!” అంటూ వొక్కసారి వెల్లిఅరపు అరిచి ఎగిరి దూకి నడి రోడ్డుమీద వెరికిలా పడిపోయాడు.

“మిద్దరం నిశ్చేష్టులమయిపోయి రోడ్డుమీద అలానే సంచున్నాము. కళ్లు జోగో మనెట్టుగా ఆకాశం వోసాకి మెరిసింది! ఆ మెరుపులో—విలదిలా మెరుస్తూ, రోడ్డుకడంగా జరజరా పో పోయింది బారెడు పొడుగు గోధునుకన్నా కాచుపాము.

“అయ్యో! గోపీ!” అంటూ వొక్క-తేక చేసి గోపాలం దగ్గర వారిపోయాడు.

రోడ్డుమీద పడి మెరికలు తిరిగిపోతున్న గోపాలాన్ని తెరో రక్క వట్టుకుని లేక డీకాం. తలవైపు సుబ్రహ్మణ్యం, కాళ్ళ వైపు నేనూ ఆప్రమితుణ్ణి మోస్తూ బరు వెక్కిన గుండెల్లో ఆయాసవడుతూ ఎగ క్యాసడిగక్వాసలతో కన్ను పొడుకుకున్నా కానరాని కటికిచీకటిలో రోడ్డుమీద తొర తొరగా తడబడుతున్న అడుగులతో నడుస్తున్నాము అదృష్టవీనుడి గోపాలం నోటి నుంచి తెల్లటి మరుగు కాయతోంది.

గారివాన ఎక్కువైంది. చండప్రపంచం

సివయోపనీ
ఉజ్వలజీవనానికి
విశ్వసనీయమార్గము
పండిత.డి.గోపాలాచార్యుల వారి
జీవామృతం

బగునైన కండరములతో
ప్రవిమలమైన ఉష్ణరక్తముతో
తేజోవంతమైన వర్మస్సుతో
నాదంపుట్టిందే నరములతో
ముఖమయ జీవనమును
ప్రసాదించేది,
జీవామృతం.

ఆయుర్వేదాశ్రమం ఏమిటేదీ

మదరాసు 17.

దంగా వీరున్న బాయుదేవుని ధాటికి వోర్పలేక చెట్టు కేళ్ళతోపాటు పూగిపోతున్నాడు. రోడ్డుప్రక్కన ప్రవహిస్తూన్న నాగుఘోష, దూరాన కృష్ణానదిగోడ, గాలి హోదూ - మధ్యమధ్య మేఘాలగర్జన, కళ్ళు మిరుమిట్టగొలిపే మెరుపులూ, వెంటనే గాఢాంధకారమూ - బాటితో వాతావరణమంతా నిండిపోయింది.

అయ్యో! ఎంతఘోరం జరిగిపోయింది! గుబ్బారావు అలా దుర్మరణానికి గురికావడమూ, గోపాలాన్ని పాము కరవడమూ, గాలి, నానా, చీకటిలో విక్రమిక్రమంటూ గోపాలాన్ని మోసుకుంటూ పోవడమూ, అన్నీ కలిసి నా హృదయాన్ని వికలం చేసినై నా వీపునవున్న అదృష్టహీనుని కాళ్ళు గిరిగిలా కొట్టుకున్నాయి.

“గోపాలం కాళ్ళకు బూట వుంటే యీ ప్రమాదం జరిగివుండేది కాదేమో?” సుబ్రహ్మణ్యం ఎలా అనగలిగాడో అతనికే తెలియాలి ఆ పరిస్థితుల్లో కూడా అతనిలోని పేతువాదనా శక్తి చాతలేదు తార్కిక సిద్ధాంతాలమీది నమ్మకం ఇంకా అతని మొదడును అంటి పెట్టుకుని వుండడంనూ అతను సామాన్యుడుగా తోచలేదు.

గోపాలం శరీరాన్ని కుడిభుజంపై నుంచి ఎడం భుజంమీదికి మార్చుకుంటూ సుబ్రహ్మణ్యం మళ్ళీ ఏదో అన్నాడు. అతని మాటలు నా చెవుల్లో దూరలేదు దూరినా, నామెదడు వాటిని అర్థంచేసుకునే స్థితిలో లేదు. సుబ్రహ్మణ్యం కాంటి బూట్లు ధ్వనిమృతం నా హృదయంలో నాట్యం చేస్తున్నది.

అతని గుండె రక్తమాంసాలతో కాక నల్లరాతితో చేయబడిందేమో ననిపించింది కడవపోతగా వరం పడుతుంది మామీద ఆ బరువు లేకపోతే గాల్లో కొట్టుకుపోతామేమో నన్నంత విసురుగా గాలి వీస్తూంది ముందున్న సుబ్రహ్మణ్యం, అతనితోపాటు చేనూ చేగం పోచ్చింది చాము చలికి దవడలు గజగజావడం కీ పోతున్నాయి. పైనున్న గోపాలం శరీరం నుంచుగడ్డలా తగులుతుంది.

కళ్ళ, ఖాళీమని బ్రహ్మాండం పగిలి పోయినంత క్షణంలో కళ్ళు చిరితలాచీటంత వెలుగు... ఆ వెలుగులో గిరిగిరా తిరుగుతూ నూటిగా మీదకు వస్తూన్న వో పెద్దచెట్టు కొమ్మ, తడిసిపోయిన సుబ్రహ్మణ్యం పెద్దతలా, జారిపోతున్న గోపాలం ముఖమూ - ఆ దృశ్యం చివరి పారిగా నాకళ్ళు చూడగలిగింది.

తర్వాత కళ్ళలో ఎర్రటిమంటలూ, తెచ్చల్లో బుయ్ మని ధ్వనీ, అంతా అయ్యో

మయంగా, లోను తెలియని అగాధం లోకి జారిపోయినట్లూ అయింది

* * *
అలా స్పృహ తప్పి ఆస్థితిలో ఎంత సేపున్నావో తెలియదు కొంతసేపటికి తెలివి వచ్చింది. కళావిహీనమైన చంద్రుడు పశ్చిమాన దూరంగా కన్నుడుతున్న కొండల చాటుకు పోతున్నాడు ధృవనక్షత్రం ఉత్తరాన ఆకాశంలో మిణుకు మిణుకు మంటూంది. నా ముఖంపైన, శరీరంమీద వున్న కొమ్మల్ని ఆకుల్ని తోసేసుకుని పక్కవాటగా లేచి మార్చున్నాను. రెమ్మలతో, కొమ్మలతో కప్పివేయబడి నా ముందువైపు సుబ్రహ్మణ్యం, ఎడం పక్క గోపాలం పడివున్నార సుబ్రహ్మణ్యం తల్లోంచి కారి గడ్డకట్టుకుపోయి ఎర్రటిరక్తం తెల్లటి వెన్నెలకు రంగులు కలుపుతుంది పగిలిపోయిన అతని కళ్ళ జోడు యింకా వొక చెవిపక్కన ప్రేలాడుతూనే వుంది నల్లగా మాడిపోయిన గోపాలం ముఖంమీద తెల్లటి మరుగు గడ్డకట్టుకుపోయి చారలు కన్నీస్తూవున్నాయి

వాళ్ళను కౌమ్యుల మధ్యనుండి బయటికి లాగాలని లేచి నుంచోబోయానుకాని, నా ఎడంకాలు నా స్వాధీనంలో లేదు బలవంతంగా లాక్కోబోయే సరికి తొంటి దగ్గర యమబాధ కలిగింది. గట్టిగా అరవాలని ప్రయత్నించాను కాని, గొంతు పెగిలి మాట రాలేదు. పెద్దగా ఏడవాలనుకున్నాను. కాని, కళ్ళవెంట నీళ్లు రాలేదు.

అలాగే జేక్కుంటూ పోయి సుబ్రహ్మణ్యం ముఖంమీద వున్న ఆకు అలం తొలగించాను గోపాలాన్ని దగ్గరగా తీసుకున్నాను. ఆ యిద్దరితలలు నా వొళ్ళో వుంచుకొన్నాను
జీవిలోలో జేన్నో సాధించాలని వాళ్ళు చేసిన ప్రయత్నాలూ, కోరిన కోర్కెలూ, పూహించిన పూహలూ, కన్న కలలూ అన్నీ గాలిలో కలిసిపోవాల్సిందే నా? మృత్యువు ఎంత ప్రారమేనదో అంత నీచమైంది. స్మృతి - జీవితాన్నీ అంతమొంది

దించలేక వోడిపోయిన మృత్యువు అక్కను కొద్దీ ఎంత నీచంగా ప్రవర్తిస్తుంది? వోడి పోయిన మృత్యువు దొంగచాటున పొంచి వుండి అదృష్టహీనుల్ని వెన్నుపోటు పొడిచి, అకౌలమరణానికి గురిచేసి తన కని తీర్చుకుంటుంది!

పాతిక సంవత్సరాలైనా నిండని ముగ్గురి పొట్టన పెట్టుకొన్నా, ఆకలితీరని మృత్యువు చెట్లనీడల్లో పొంచిన్నట్లు తోచింది.

నా గుండెలు బరువెక్కిపోతున్నాయి. నవనాడులూ విచ్చిపోతున్నాయి తొంటి యొముకలో కలిగినబాధ గుండెల్లోకి పో పోతుంది ఆ నరకబాధకు నా యొముకలోని మూలుగుతో కదిలిపోతున్నాయి. రక్తనాళాలు పగిలి పోతున్నాయి. రక్తమంతా నీరవుతున్నట్లుంది. మూసుకుపోతున్న నా కళ్ళ నుండి జారిన రక్తాశ్రువులు, నా నొడిలో వున్న అదృష్టహీనుల ఫలభాగంపై టక్ టక్ మని రాలిస్తూ చావు బతుకులసందర్భంలో ఆఖరిసారిగా తోణికిన ఆ గెరుక్కికన్నీళ్ళు, బ్రతికున్న వాళ్ళవద్దనుంచి చనిపోయినవాళ్ళ కోవో జీవిత రహస్యాన్ని అందచేసిస్తే

బలవంతంగా మూసుకుపోతున్న నా కళ్ళలో - నీటిలో మునిగిపోతున్న నిండు బన్నా, పడగ విప్పి నాట్యం చేస్తున్న నాగుపామూ, విరిగి పడిపోతున్న చెట్టు కొమ్మ, వాటి వెనక తెరచి వుంచిన మృత్యువు నోటిలోని చీకటి - కన్పించి నయ్య.

నారసింహలేహ్యము

 బంగారు చేర్పబడినది. మేహము, నిక్కొక, నిస్సత్తుకకుళ్ళ, పద్మమను పొరించి బలమును, కొంతని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము -

20 ము|| డబ్బిరు 8-4-0 పోస్టేజీ 12 అ. పి. సి విక్రీకంపెని "ఆయుర్వేదసమాజం" తెలిజిడి - నెల్లూరు జిల్లా.

శతమూలికాదిలేహ్యము

లోహభ్రకసింహారమతోపాటే నివించిన సమస్తసుఖవ్యాధులు, ఎటువు తెలుపు మచ్చలు, బగ్గలు నల్లంనకత్వము నివారించి వీర్యవృద్ధి, బలము, శరమల పటుత్వము కలుగజేయును స్త్రీలుబుతుకూలలు, కుసుమరోగములు, శబ్దసంతాపము నివారించి మంచినంతానము కలుగజేయును. 40 దినములకు ముందు రు 18

శ్రీ భుజంగరాజైవ్యశాల

తాళ్ళరేవు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

జమీని

★ తు మ్మె ద పెండ్లి ★

శ్రీ కవి రావు

కమ్మని వనంత కాల్ములో
తుమ్మెద కన్నియ పెండ్లంట;
రావలసిన వారొచ్చారు,
తేవలసినయవి తెచ్చారు.

పోకుల గులాబి వచ్చింది,
రేకుల కోకలు తెచ్చింది.
మల్లీ కుమారి వచ్చింది,
చల్లని వానన తెచ్చింది.

అప్పుడె విచ్చిన కలువమ్మ
పుప్పొడి గంధము తెచ్చింది.
ముసుగుతీసి మందారమ్మ
తెచ్చెను మృదు మధుసారమ్మ

బాజా భజం శ్రీలంత
ఘండిరిలో చేరారంత.

పెద్దల చిన్నలతోగూడి,
ఘండిరి కలకల లాడింది.

కోడి పుంజులొక్కుమ్మడి కొక్కురు
కో, యని కాకా లాడినవి.

కప్పల గాంగులు 'బెకాబెకా'
డప్పుల చప్పుడు చేసినవి.

భోగము నెమలిది వచ్చింది.
భరత నాట్యమును చేసింది.

కొమ్మలలో కోకిల జంట
కమ్మని గానము చేసింది.

బడాయి హంసలు పెండ్లి పెత్తనము
హడావిడిగ సాగించినవి.

గోరువంకలూ శుకములు మంగళ
హారతులెన్నో పాడినవి.

గన్నెరు పూవులు తెచ్చిన తేనెలు
కట్నంగా చది వించారు.

పూతపూచినా మామిడి, తుమ్మెద
జాతికి విందులు చేసింది—

ఒకపుపు మెడపై వరుడూ, యిం
కొక పుపుపై వధువునుచేరి,

ముసి ముసి నగవులతో వారు
వనంత మాడగ సాగారు.

పుప్పొడి గులాము పెండ్లముపై
పెండ్లి కొమారుడు చల్లాడు.
పెండ్లము సిగ్గున తలవంచి
పెనిమిటిపై తొజ్జింగ,

క్రిందే పడిపోయిందంత.

అందరు ఒకపకమని రంత.

పెండ్లి కుమారుండే గలిచె

పెండ్లి కొమారిత యోడింది—

తుమ్మెద దంపతులిటు తమ తమ
హృద

యమ్ముల దాచిననమ్ముదము
పుప్పొడివలె యొక రింకొకళ్ళవై
గుప్పచు వనంత మాడ్గన

ప్రేక్షకు లెల్లరు సంతోషముతో

పొంగి బోర్ల బడి పోయారు.

గమ్మత్తులతో, వేడుకగా

తుమ్మెద పెండ్లయి పోయింది.

చాక్లెట్ బేరీ బుక్

మార్క్ ట్వేన్

టామ్మరిల్లు సీరియల్

12

మా పడవలో సామాను ఎక్కువ అవటం మూలాన పడవ చాలా నెమ్మదిగా కదులు తోంది. రాత్రి ఒంటిగంట అయేసరికి మాద్వీపం అవ తలి కొనమాత్రం దాట గలిగాము. మమ్మల్ని తరు ముఖా మరి పడవ రానందుకు చాల సంకో పించాము. ఎవరన్నా వస్తే ఎలా తప్పించుకునే వాళ్ల మా మాకే తెలియదు.

జిమ్ కోసం జాక్సన్ ద్వీపానికి వెళ్ళిన మనుషులు నేను చేసిన నెగడుచూసి వుంటారు, అక్కడికి జిమ్ మల్లీ వస్తాడని అక్కడే రాత్రంతా దాక్కుని వుంటారు. అందుచేత మాకు తెల్లవారేలోగా ఎవరి అపాయమూ ఉండదని అనుకున్నాము.

తెల్లవారే సూచనలు తోచగానే ఇల్లినాయిస్ రాష్ట్రం తీరాన ఒక మలుపులో పడవను దాచి కట్టి వేశాము. ఇల్లినాయిస్ రాష్ట్రతీరాన అన్నీ దట్టమైన అడవులు, మిస్సోరీ రాష్ట్రం తీరాన ఎత్తైన కొండలు ఉన్నాయి. నది ఎగువకుగాని, దిగువకుగాని ప్రయాణం చేసే పడవలు మిస్సోరీ రాష్ట్రతీరం వెంబడి పోతాయి, లేక నదిమధ్యగా పోతాయిగాని మా తీరానికిరావు. అందుచేత మే మెవరికీ దొరికే అవకాశం లేదు. ఒడ్డున చెట్లమధ్య కూర్చుని నదిలో తిరిగే పడ వలను, పొగ లాంచీలను చూస్తున్నాము. నేను కిందటి రాత్రి సెంట్ పీటర్స్ బర్గ్ లో కొత్తావిడ దగ్గరినించి

లాగిన నమాచార మంతా జిమ్ తో చెప్పాను. అవిశ కాలా తెలివితేటలున్న మనిషేనని జిమ్ అన్నాడు. ఆమె ధోరణిచూస్తే జాక్సన్ ద్వీపంలో నెగడు వద్ద కూర్చుని తనకోసం ఎదురుచూసే మనిషిలాగా లేదనీ, మంచి వేటకుక్క నొకదాన్ని వెంట బెట్టుకుని వచ్చి ద్వీపమంతా వెతికిస్తుందని కూడా జిమ్ అన్నాడు. వేటకుక్కను వెంటబెట్టుకుని పొమ్మని భర్తతో చెప్పి వుంటుందనీ, భర్త వేటకుక్క కోసం మళ్ళీ ఊళ్లోకి వెళ్ళి వుంటాడనీ, అందుచేత మన వెంట తరమటానికి ఆలస్యమై వుంటుందనీ జిమ్ ఊహించి చెప్పాడు జిమ్ చెప్పింది నిజమనే నాకూ అసీతించింది ఏ కారణం వల్ల ఆలస్యమైతే నేమి, మాకు అపాయం రానంతవరకూ దాన్ని గూర్చి ఆలోచించ దలుచుకోలేదు నేను.

చీకటి పడవస్తోంది. పడవ నరంబీమీద జిమ్ చక్కని డేరా తయారు చేశాడు. డేరాలోపల అయి దారు అంగుళాల మందాన మట్టిపోశాము. దానిమీద మంట చేయడానికి వీలుగా వుంది పడవ అంచుకు ఒక కర్ర కట్టి దానికి లాంతరు వేళ్లాడ గట్టాము. లాంతరు వెలిగించి ఉంచటం అవసరం. ఎందుకంటే నదిలో తిరిగే పడవలు చీకట్లో మా పడవకు ఢీకొట్టుకో వచ్చును.

అది మారెండో రాత్రి ప్రయాణం. ఏడేనిమిది గంటలనేపు ఆగకుండా ప్రయాణం చేశాము నది గంటకు సుమారు నాలుగుమైళ్ల వేగంతో ప్రవహిస్తోంది. మధ్య మధ్య చేలు పట్టడం, వెల్లకిలా

పడుకుని నక్షత్రాలకేసి చూస్తూ కబుర్లు చెప్ప కోవడం, నిద్ర ఆపుకో లేనప్పుడు బట్టలు విప్పేసి పడవ పెంబడే నదిలో ఈదటం—ఈవిధంగా కాలం గడి పాము ఆరాత్రి, ఆమర్నాటి రాత్రి, ఆమర్నాటి రాత్రి ఇలాగే ప్రయాణం సాగించాము. ఏవిధమైన అడ్డంకి కలగలేదు.

ప్రతిరాత్రి మేము కొన్ని కట్టకాలను దాటి పోయేవాళ్లం. దూరంనుండి కనిపించే దీపాలనుబట్టి పట్టాలనుకునే వాళ్లం. గాని, ఎప్పుడూ ఎక్కడా ఆగలేదు. అయిదో రోజు రాత్రి సెంట్ లూ యీ పట్నం మీదుగా పోయాం. అక్కడ ఎన్ని దీపాలు కనబడ్డాయో చెప్పలేను. పట్నమంతా దేదీప్య మానంగా ప్రకాశిస్తోంది. మావూళ్లో వాళ్లు సెంట్ లూ యీని గూర్చి గొప్పగా చెప్పుకునే వాళ్లు ఇరవై, ముప్పయ్యే వేలమంది జనం వున్నారట సెంట్ లూ యీలో. సెంట్ లూ యీని ఆరాత్రి కళ్లతో చూసేదాకా అంతమంది జనం వుంటారని నేను నమ్మ లేదు.

ప్రతి రాత్రి ఏదో పల్లెటూరు వద్ద ఆగే వాళ్లం. జిమ్ ను పడవలోనే వూచి నేను ఊళ్లోకి వెళ్లేవాణ్ణి. ఏదిపదిపాను సెంట్ల పెట్టి మాకుభోజనానికి అనురమైన పదార్థాలన్నీ కొనుక్కు వచ్చేవాణ్ణి. చెదురుగా ఎప్పుడైనా కోడిపిల్లలు కనిపిస్తే నోరునొక్కి జేబులో దాచుకుని వచ్చేవాణ్ణి. మానాన్న చెప్పేవాడు: అవ కాళం దొరికితే కోడిపిల్లలను దొంగిలించు. నీకక్కర్లేక పోతే మరెవరికైనా అక్కర కొస్తాయి మానాన్న ఈసూత్రం ప్రకారం నడుచుకునేవాడు. కాని దొంగిలించిన కోడిపిల్లలు వాడికి పనికి రాకుండా ఎప్పుడూ పోలేదు.

తెల్లవారు ఝాముల్లో నేను ఒడ్డుకు సమీపంలో ఉన్న తోటల్లోకి జొరబడి పుచ్చకాయలు, దోసకాయలు, గుమ్మడికాయలు ఎవరూ చూడకుండా “అరువుగా” తీసుకువచ్చేవాణ్ణి. “అరువు” తీసుకు రావటంలో తప్పేమీ లేదని మానాన్న చెప్పేవాడు. కాని డగ్లస్ అమ్మగారు “అరువు” అని పేరు పెట్టినంత మాత్రాన దొంగతనం దొంగతనం కాకుండా పోదని అనేది. ఈ రెండు మాటల్లోను కొంత కొంత నిజం ఉందని జిమ్ అన్నాడు. ఒకరోజు

రాత్రి నేనూ జిమ్ ఆరుబైట పడవలో కూర్చుని ఈ విషయం చాలాసేపు చర్చించాము. “అరువు” తెచ్చిన వాటిలో కొన్ని నీటిలో పారవేస్తే పాపం చుట్టుకోదని జిమ్ అన్నాడు. ఉన్నవాటిలో వేటిని పారవెయ్యటమా అని ఆలోచించాము. చివరికి బాత్రిగా వగరుగా, తింటానికి వీలేకుండావున్న ఉసిరికాయలు పారెయ్యటానికి నిశ్చయించాము. అప్పటికి మా మనస్సులు కుదటపడ్డాయి.

సెంట్ లూ యీ పట్నం దాటిన తర్వాత అయిదోనాటి రాత్రి గొప్ప వర్షం కురిసింది. ఒకటే ఉరుములు, మెరుపులు. మేము జేరాలోనే కూర్చున్నాము. పడవ ఎటుపోతే అటు పోనిచ్చాము. మెరుపు మెరిసి నవ్వుడల్లా విశాలమైన నదీ దృశ్యం కనిపించేది. కొంతదూరం అల్లా పోయాక హఠాత్తుగా ఒకచోట ఒక పెద్ద పొగబోటు, నదిమధ్యలో కొండ రాళ్ళకు తగిలి ఆగిపోయి కనిపించింది. మేము మాపడవను దానికేసి తిప్పాము. మెరుపు మెరిసినవ్వుడల్లా పొగబోటు, బోటు మీద గది స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి. బోటు సగం వరకూ బురదలో కూరుకుపోయింది. బోటులో కెక్కి సమాచారమంతా పరిశీలించాలని కుతూహలం కలిగింది. కాని జిమ్ ఒప్పుకోలేదు:

“నేను ఛస్తే రానండి. మన కక్కర్లేని వాటి జోలి కెందుకు వెళ్లటం? ఆబోటుమీద ఎవడన్నా కాపలా వాడుంటే?”

“కాపలావాడా? నీకు పిచ్చా జిమ్? బోటు బురదలో కూరుకుపోయి ఇంత బ్రహ్మాండంగా వర్షం దంచుతుంటే కాపలా కాస్తూ కూర్చుంటాడా ఎవడన్నా? పైగా బోటుగదిలో “అరువు” తెచ్చుకోటానికేమన్నా దొరకవచ్చు కూడాను. చుట్టలు తప్పకుండా దొరుకుతాయని నా నమ్మకం. బోటు కెప్పెన్లు తాగేచుట్టలు ఒక్కొక్కటి అయిదేసి సెంట్లు ఖరీదుంటుంది. ఈ కెప్పెన్లున్నా రే వాళ్లకి నెలకి అరవై డాలర్ల జీతమిస్తారు. వాళ్లు ఏదన్నా కొనాలని బుద్ధి పుడితే ఎంత ఖర్చవుతుందని ఆలోచించరు ఏది కావాలంటే అది ఎంత డబ్బయినా పోసికొనడమే. నాకు తెలుసు వాళ్ల సంగతి. నీజేబులో ఒక కొవ్వొత్తిదాచు జిమ్. ఆబోటును కొల్ల గొడితే గాని నాకు తోచేటట్టు లేదు. టామ్ సాయర్ ఇవ్వడుంటే ఊరుకునేవాడనా

నీ ఉక్లేశ్యం? ఏదో సాహసం ఎప్పుడూ చేస్తూ ఉండనిదే అతనికి నిద్రపట్టదు. ఆబోటుమీదికి అతి జాగ్రత్తగా, ధైర్యంగా వెళ్లేవాడు. క్రిస్టఫర్ కొలంబస్ అదేదో దూర దేశానికి ప్రయాణం చేసినంత గొప్పగా గర్వంగా ఆబోటును ముట్టడించేవాడు. టామ్ సాయక్ నిజంగా బలే గొప్పవాడులే. ఇప్పుడత నిక్కడుంటే ఎంత బావుంటుంది!

జిమ్ ఇంకొంచెం గొణిగాడు గాని చివరకు ఒప్పుకున్నాడు. బోటుదగ్గరికి వెళ్లిన తర్వాత నోరెత్తి మాట్లాడ గూడదన్నాడు.

వీలైనంత నిశ్శబ్దంగా బోటును సమీపించాము. బోటు సరంబీ మీదికి ఎక్కి పాకుకుంటూ కపెన్ గది కేసి పోయాము. గదితలుపు తెరిచేవుంది. లాంతరు కూడా వెలుగుతూ వుంది. వాతాత్మకాన్ని గొంతు కలు వినిపించాయి. జిమ్ హడిలిపోయాడు. పారిపోవా మన్నాడు. సరేనని వెనక్కి తిరిగాను. ఒక గొంతుక బిగ్గరగా వినిపించింది.

“మీకు దణ్ణం పెడతాను. వద్దురా. ఎవరి తోనూ చెప్పనని ప్రమాణం చేస్తున్నాను.”

“మేం నమ్మం. ప్రతిసారి ఎక్కువ పాటా కోసం డెబ్బలాడటం, ఇవ్వకపోతే ఫిర్యాదు చేస్తానని బెదిరించటం — ఇది నీకు అలవాటైంది. నీ అంత నీచుడు, మోసగాడు ఈ దేశంలో లేడు,” అని ఇంకో గొంతుక అంటున్నది.

అప్పటికే జిమ్ సరంబీదిగి మా పడవలోకి చేరాడు. నేను ఉన్నచోట నించి కదలలేదు. టామ్ సాయక్ ఉంటే అతడు మాత్రం కదిలేవాడా? ఉహు. నేను మాత్రం ఎందుకు పారిపోవాలి? అనుకుని గది వక్కగాడన్న కిటికీ నందుల్లోంచి తొంగి చూశాను. ఒక మనిషి వెల్లకిలా పడుకుని ఉన్నాడు. కాళ్ళు, చేతులు కట్టి వేయబడి ఉన్నాయి. ఇద్దరు మనుషులు వాడిమీదికి వంగి ఉన్నారు. ఒకడి చేతులో ఒక గుడ్డి లాంతరు, ఇంకోడి చేతులో పిస్తలు ఉన్నాయి. ఉండి ఉండి పిస్తల్ మనిషి పిస్తల్ ను నేలమీది మనిషి గుండె లకు గురిచూపిస్తున్నాడు. గురి చూసినప్పు డల్లా బంధి తుడు గొల్లున ఏడుస్తూ “అరే ఫిట్! కాస్తాగరా. నే నెవ్వరితోనూ చెప్పనురా,” అని ప్రాధిస్తున్నాడు.

Preferred
for
mellow moments

THE INDIA CANNING INDUSTRIES LTD.
VIJAYAVADA-2

For Madras City
Sovereign Sales Agency Ltd.
11-12 Second Line Beach, Madras 1

ఫోనిక్యు పంకాలు

A. C & D. C.

★

తమిళనాడు, కేరళ,
మైసూరు, ఆంధ్ర
దేశము (పశ్చిమ
గోదావరి, జిల్లా
వరకు) వకు

హోల్ ఏజెంట్లు:

RM S & Co., Ltd., 16, Broadway, MADRAS

విశాఖపట్టణం అండ్ తూర్పుగోదావరి జిల్లాలకు ఏజెంట్లు :-

మొస్సర్స్ మాకడవల్ అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

విశాఖపట్టణం.

స్టాకిస్టులు కాకరెను

న్నాను. కాని విచారించటానికికూడా సైములేదు. శృంగిని వెదికి పట్టుకోవాలి. దాంట్లో మేమే టిపోవాలి. మరోఉపాయంలేదు. ఇద్దరంకలిసి బోటు లంచులవెంబడిదిగి డింగీని వెదకసాము. ఆ అయిదు మిషాలు అయిదువారా లన్నట్లనిపించింది. చివరికి డింగీ దొరికింది. మా సంతోషం చెప్పనలవికాదు. డింగీ సెకండులో డింగీలోకి దిగేవాళ్ళమే నేనూ, జిమ్. కాని అదేసమయంలో బోటుగదితలుపు తెరుచు పంది బిల్, జేక్ బయటికొచ్చారు. జేక్ ఒక మూటని దేన్నో తీసుకొచ్చి డింగీలో పడేశాడు. తను హడాదిగి దాంట్లోకూర్చున్నాడు తరవాత బిల్ హడాదిగి కూర్చున్నాడు. జేక్ అన్నాడు :

“బిల్ ! అంతా రెడిగాడిన్నట్టేగా. పద హాదాం.”

“అన్నట్టు జేక్ ! జిమ్బర్నర్ గాడి జేబులు మర్చిపోయాం నువ్వు వెదికావా ?”

“ఉహు లేదు. నువ్వు వెదికావా ?”

“మళ్ళీవెదదాంపద. వాడి వాటాడబ్బు వాడి జేబుల్లోనేవుంది. వృథాగా వాడితోపాటు అదికూడా నాశనం కావటమందుకు ?”

ఇద్దరూ డింగీలోంచిలేచి మళ్ళీ బోటుఎక్కారు. వాళ్లు గదిలోకిమూరటంచూసి నేను డింగీలోకి దిగాను. నావెంట జిమ్కూడా దిగాడు వెంటనే డింగీని బోటుకు కట్టివుంచినతాడును చాకుతోకోసివేశాను డింగీ ప్రవాహవేగానికి వడిగా కదిలిపోసాగింది. తెడ్లువేస్తే చప్పుడవుతుందని కిక్కురుమనక కూర్చున్నాం. ఒకటి రెండునిమిషాల్లో డింగీ రెండుమూడువందల గజాలు దాటివచ్చేసింది. ఇక భయంలేదనుకుని గట్టిగా రొమ్మునిండా ఊపిరిపీల్చుకున్నాము. ఇంతలో బోటులోనుండి లాంతరు వెలుగుకనబడింది. హంతకులు తమ డింగీ కనిపించక ఆదుర్దాపడుతున్నారని అనుకున్నాము.

తరవాత జిమ్ తెడ్లువేశాడు. డింగీ చురుకుగా ప్రయాణించసాగింది. నాకు నెమ్మదిగా హృదయం బరువెక్కటా ప్రారంభమైంది. వాళ్లు ఎంతహంతకులైనా తోటిమనుషులేకదా. వాళ్ళనావిధంగా దుర్మరణానికి వదిలివేసినవచ్చినందుకు నా మనస్సు ఎంతైనా

భేదపడసాగింది. ఇంకకొద్దినేపట్లో బోటు ఎలాగూ మునిగిపోతుంది. ఈలోగానే వాళ్ళని రక్షించే ఉపాయంచూడాలి. అందుకని జిమ్తోఅన్నాను :

“ఒడ్డునెక్కడన్నా వెలుగుకనిస్తే నేను అక్కడికిపోతాను. ఎవరన్నా మనుషులు కనిపిస్తే వాళ్లతో ఏవో కల్లబొల్లిమాటలుచెప్పి వాళ్లని బోటువద్దకు పంపిస్తాను. బోటులో హంతకులనుమూసి ఏం చెయ్యాలో వాళ్ళేచూసుకుంటారు. ఈలోగా నువ్వు కొంతదూరంలో డింగీలోనహా దాక్కునివుండు. బోటు వద్దకు మనుషులు వెళ్లగానే నేనువచ్చి నిన్నుకలుసుకుంటాను. అప్పుడు మనం ముందుకు సాగిపోవచ్చు.”

జిమ్ సరేనన్నాడు. కాని నా ఆలోచన భగ్నమైంది. మళ్ళీ పెద్దపెట్టున వర్షంప్రారంభమై, ఇండాకటికంటే ఎక్కువగా కురవసాగింది. అలాగే వానలో తడుస్తూ తప్పించుకుపోయిన మా పడవకోసం ఆ చీకట్లోనే అన్వేషిస్తూ, ముందుకుపోయాము. పెదకగా పెదకగా చాలనేపటికి ఒక మెరుపు మెరిసినప్పుడు దూరాన ఏదో నల్లగా కనిపించింది దగ్గరికివెడితే అదే మా పడవ. మాపడవమాకు దొరికినందుకు సంతోషించాము డింగీలో హంతకులుపడేసిన మూట వున్నది. అది తీసి మా పడవలోచేర్చాము. ఇంతలో ఒడ్డున ఒకలైటు కనిపించింది. అక్కడవో మనుషులుంటారనీ, నేనుపోయి ఫాగగోటువిషయం పైనలు చేసినస్తాననీ జిమ్తోచెప్పి డింగీ తీసుకుని బయల్దేరాను. జిమ్ను పడవలో కొంతదూరం ముందుకుసాగిపోమ్మనీ, సుమారు రెండుమైళ్లుపోయాక లాంతరు వెలిగించి చూపించమనీ, అప్పుడు నేను డింగీవేసుకునివచ్చి కలుసుకుంటాననీ చెప్పాను.

లైటు కనిపించేవైపు బయల్దేరాను. ఒడ్డునమీ పిస్తున్నకొద్దీ మూడు, నాలుగు, ఇంకా ఎక్కువలైట్లు కనిపించాయి అదొకచిన్నగ్రామం. ఒడ్డుచేరగానే దగ్గిలో కనిపించేలైటువద్దకు వెళ్లాను. ప్రయాణికులను వదిదాటిచే తెప్పమీద ఆ లైటు వెలుగుతున్నది

తెప్పమీద కాపలామనిషి నిద్రపోతున్నాడు. ఆ మనిషిని రెండుసార్లుగుంజి, అతడులేచేసమయానికి వెక్కిరి వెక్కిరి ఏడవటం ప్రారంభించాను.

(ఇంకావుంది)

యక్షిలక్ష్మి

ముప్పై డబ్బెలు, డబ్బెకు ముప్పై చట్టెలు చట్టెకు ముప్పై అట్టెలు. ఐతే మొత్తం అట్లు ఎన్నో చెప్ప కుంటావా, లేక ఓడి పోతావా?

నీకు చేతనైతే నామీద ఒక ప్రశ్న వేసి నన్ను ఓడించు చూదాం!" అన్నది.

లలితకు చాలా గట్టిచిక్కే వచ్చింది పాపం. పద్మముందర ఓడి పోవడం కంటే వేరే చిన్నతనం లేదను కుంది. అయితే లలిత చాలా ఉపాయ వంతు రాలని ముందే చెప్పానుగా! పెంటనే బుర్ర ఉపయోగించి, పద్మమీద స్తులు, అంతస్తుకి ముప్పై గదులు, యీ విధంగా ఓ యక్షి లెక్క గడికి ముప్పై దూలాలు, దూలానికి వేసింది. "ఒక పూరిలో

రమ్మల్ని సహితం, అప్పుడప్పుడు అంటే వాళ్లు కోపంగా పున్నప్పుడు ఏదో ఒక విధంగా వాళ్లను నవ్వించి, వాళ్ల కోపాన్ని మళ్ళించేది.

పద్మ ఒకదినం, లలిత మీద ఓ యక్షి లెక్క యీ విధంగా విసిరింది. "ఒక పట్టణంలో ఒక పెద్ద మేడఉంది. ఆ మేడకి ముప్పై అంతస్తులు, అంతస్తుకి ముప్పై గదులు, యీ విధంగా ఓ యక్షి లెక్క గడికి ముప్పై దూలాలు, దూలానికి వేసింది. "ఒక పూరిలో

ప్రి నేను చదువుకొనే రోజులు. మాతో "పద్మ" అనే ఓ అమ్మాయి భర్తృహరం చదువుతుండేది. ఆమె చాలా తెలివైన పిల్ల. లెక్కలలో మరీ తెలివిగా

కథన:

జి. శ్రీ దేవి

వుండేది. ఎప్పుడూ ఏవో యక్షి లెక్కలు యింటిదగ్గర ఏ పెద్దవాళ్ల దగ్గరో నేర్చుకొని, అవి బడిలో పిల్లలమీద ఉపయోగించి, వాళ్లను పద్మ ఎల్లప్పుడూ ఓడిస్తూ వుండేది. మా బడిలో పద్మని "యక్షి లెక్కల పద్మ" అని కూడా మారుపేరుతో పిలిచేవాళ్లం.

మాతో "లలిత" అనే మరో అమ్మాయి చదువుతూ వుండేది. ఆమె చాలా చలాకీపిల్ల. మంచి ఉపాయం గ అది. మా మేస్త

నటరాజు—ఒకే గీతం పాడు.

చిత్రకారుడు: శ్రీ వెల్లటూరి పూర్ణానందకర్మ.

ఇంగ్లీషు విద్యాబోధిని

ఒకరి సహాయ ముక్కరలేకయే ఆంగ్ల భాషను తేలికగా నేర్చుకొనుటకు పిలుగ వ్రాయబడినది. 80 దినములలో మంచి భాషాభివృద్ధి నేర్వవచ్చును. వల 1-0-0

ఆధునిక కామ్రూము

శ్రీ పురుషులకు సంబంధించిన అనేక రహస్య విషయములు, పాశ్చాత్యుల పద్ధతులు మున్నగునవి విపులీకరింపబడినవి. వల 2-0-0 పోస్టుఖర్చు వేరు.

ఈ శ్వరి డి క్లో

పోస్టుబాక్స్ 189 - మద్రాసు

ఒక రాజుండే నాడు. అతనికి పది మంది భార్యలు. ఆ భార్యలకు పదేసి మంది కొడుకులు, ఆ కొడుకులకు పదేసిమంది భార్యలు, ఆ భార్యలకు పదేసిమంది కొడుకులు, ఆ కొడుకులకు పదేసి మంది భార్యలు, ఆ భార్యలకు పదేసిమంది కొడుకులు, ఆ కొడుకులకు పదేసి మంది భార్యలు, ఆభా.....
ఆ కొడుకు...ఆభా...ఆకొ... “ఈ విధంగా పదేసిమంది భార్యలు, పదేసిమంది కొడుకులతోనే మా మూడో పీరియడైన, తెనుగు క్లాసు జరిగి పోయింది ఆఖరికి గంట కొట్టే కారు. “రేపు తక్కిన లెక్కచెప్తా” నంటూ లలిత, అందోలో పాటూ ఆసాయంకాలం యింటికి వెళ్లి పోయింది.

ఆ మ రు నా డు స్కూ లు కు పెళ్లాం లలిత సరాసరిగా పద్మకు ప్రక్కగానే వచ్చి కూర్చుంది. ఆముందు రోజు తాలూకు లెక్క విన్న మాలో కొందరం కూడా, పద్మా, లలిత లకు దగ్గరగానే కూచున్నాం కుతూ హలంగా. ఇం గ్లీ షు క్లాసు జరుగుతోంది. నెమ్మదిగా మొదలు పెట్టింది లలిత పద్మతో మళ్ళీ యథా ప్రకారంగా “ఆ భార్యలకు పదేసి, మందికొడు కులు, ఆ కొడుకులకు పదేసిమంది భార్యలు, ఆభా.. ఆకొ...” అంటూ. పాఠం వి న డం లే ద న్న సంగతి ఆ మ్మ గా రి కి తెలిసిపోతుండే, మో స న్న భ యం పట్టు కుంది పద్మకి, విసుగు చూపించినా లలిత మాత్రం విడవటం లేదు, “ఆభా..ఆకొ...” అంటూనే వుంది. నెమ్మదిగా. ఆఖరుకి పద్మకి విసు

గెత్తి “చాలే పిల్లా! అమ్మగారు
 వింటు దెబ్బ లాడతారు. -తీరికగా
 మరొకటి చెప్పాచ్చులే నీ అంతు
 లేని లెఖ” అంది. “పరవాలేదు
 పద్మా! నేనుదిగా చెప్తా నంటూ
 మళ్ళీ గొణుగుతూనే వుంది. “ఆ
 భార్య .ఆ కొడుకులు.. “అంటూ
 కొంటె లలిత ఇక పద్మ భరించ
 లేక, అమ్మగారి నడిగి పైకి వెళ్ళి,
 మళ్ళీ రెండు పీరియడు మొదలు
 పెట్టేవరకూ రాలేదు వాపం!
 కొళాయి దగ్గరకు నుదురు చన్నీ
 ల్లో బాగా కడుక్కొనే వుంటుంది
 పద్మ కలనెప్పి తగ్గడానికి.

రెండో పీఠికను మొద
 లయింది వచ్చి కూర్చుంది పద్మ
 విసుగ్గా. తయారు లలిత. “ఆభా
 ఆకొడుకు.. అంటూ నెమ్మదిగా.
 పద్మకు భరించలేని కోపంవచ్చి
 “తల్లీ నీ తక్కకోదణ్ణం! నీకోదణ్ణం!!
 ఇక నైనా ఊరుకో, మంచి తక్కల
 క్లాసు వృధాగా పాఠాలోంది”
 అన్నది. లలితకు విషకూ విరా
 మం లేదు. సిగ్గుంటే అనలే లేదు.
 ఇక నైనా ఊరుకోవాలా! వ్రహ్మ.
 ఊరుకోలేదు. మళ్ళీ ప్రారంభించింది,
 “ఆభా... ఆకొ...” అంటూ. పద్మ
 పుస్తకాలు గట్టిగా ఒల్లమీద కొట్టి
 “ఛీ! నోరుముయ్యి!” అని గట్టిగా
 అరిచింది కోపం ఆపుకోలేక. మా
 మేష్టరమ్మగారు విన్నారు. తననే
 ఎవరో నోరుముయ్యి మన్నారను
 కుండేమో అనవసరంగా పాపం
 “ఎవరది” అని అడిగింది మా
 మేష్టరమ్మ. ఎవరూ మాట్లాడలేదు.
 క్లాసంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది.
 “ఆ అరచినదెవరు? సంగతేమిటో
 చెప్పారా లేకుంటే క్లాసందరిస్తే

బెంచీలమీద నిలబెట్టమంటారా?” అని గర్జించింది మా ముక్కోటి యైన లెక్కల మాస్టరమ్మ.

ఆఖరుకి సంగతి బైట పడింది. మేంటనే అమ్మగారు పేక బెత్తంతో వాళ్ళ దగ్గర ప్రత్యక్షమై “ఇన్ని అట్లు” అంటూ పడ్డనీ, “ఇందరు భార్యలూ, ఇందరు కొడుకులూ” అంటూ లలితనీ, ఫడా, ఫడా, మని ఇదరికీ వడించారు.

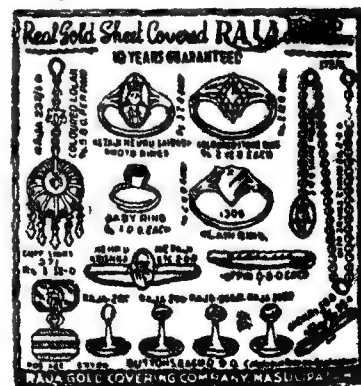
అక్కడితో పాపం పద్మ
యైక్తితెక్కలు ఎవ్వరినీ అవగడమే
మానింది. కొటిలలిత మాత్రం,
అప్పుడప్పుడు, పద్మనుచూచి నమ్మ
దిగా “ఆభార్యలకు పడేసి మంది
కొడుకులూ, ఆకొడుకులకు పడేసి
మంది భార్యలూ” అంటూనే
వుండేది. పద్మ వినిపించనట్లు
నటిస్తూ, చంచరా వెళ్ళిపోతూ
వుండేది. ★

రాజా|బాండ్ బంగారు కవరింగ్

అభిరణములు

కలరు 10|| నం|| గ్యారంటీ

గొండు, గాడిం, కాపి లంఢిహరములు 25
యింది, పేట 1-కి రు. 11/. పాద వల్లపూరి
రైను 18 యింది 1-కి రు. 5/. స్వవర్ వల్ల
పూవరి రైను 18" యింది 1-కి రు 7/8/. అద్ద
పతో 800 డిజిన్లుయగల క్యాంటిలాగుపంపడుకొ
పాకింగు పోస్టికి రు 1-0-0 అదనము.

రాజాగోల్డు కవరింగ్ కంపెనీ; (రిజిస్టర్డ్)
రాజాబిల్డింగ్సు, మచిలీపట్నం.

అలవాటుల బాటు

రాఫీ డేరా ఇస్కాయల్ అని అరబ్ దేశంలో ఒక చిన్న నగరం ఉంది. అందులో చాలా వింత వస్తువులు తయారు చేయబడేవి. దానికి ఒక వజీరు అధిపతి. ఆయన చాలా తెలివైనవాడని, బుద్ధిశాలుని కూడా చులాగ్గా బోల్తా కొట్టిస్తాడని ప్రతీతి-అటు వంటివాడిని బోల్తా కొట్టించడము కష్టమే-పొరబాటు చేయించడము కష్టమే-ఈవిషయం వజీరుకు గూడ తెలుసు. అందువల్ల ఆయనకు అహంభావం చాలా ఎక్కువ గూడా.

దీనికి తగినట్లుగా ఆయన ఒక రోజున చాటింపించారు - “నాచేత పొరబాటు చేయించినవారికి పెద్ద బహుమాన మిస్తానని” ఇది చుట్టు పక్కల గ్రామాలలోగూడా విరి

విగా ప్రచురణ మైంది-ఎందరో మేధావులు యథాశక్తి ఆయనదగ్గరికివచ్చి ప్రయత్నించారు. చులాగ్గా వారందరిని ఓడించి వజీరు వంపేశాడు. ఇంతమంది రావడం,

శ్రీమతి లంక ఆమృతాంబ

వారిలో ప్రసంగించి వారిని ఓడించడంలో వజీరు అలసి పోయాడు. ఆరోజే ఆఖరి రోజుని మరునాటినుండి ఎవ్వరు తనతో ఈ ప్రయత్నములో ప్రసంగించడానికి వీలులేదని చాటింపించాడు. ప్రజలలో ఒక్కరికిగూడ వజీరు చేత పొరబాటు చేయించడంలో నమ్మకం లేదు-ఎవరికి వారే యీ విధంగా ఉద్దేశ్యపడడంతో

ఒక్కరూ వజీరుదగ్గరికి రావయత్నించడం లేదు

ఆరోజు వూరిలో పెద్ద సంబరం-దాంట్లో వింత వింత వస్తువులు అన్నీ అమర్చబడి ఉన్నాయి. వివరీతమైన నమ్మర్థంగల ఆ ప్రజలే కానికీ వజీరు విశ్రాంతికొరకు వచ్చాడు. ఎటు చూచినా వింత వస్తువులే. వాటిని చూచి ఆనందించాడు. అక్కడ కొందరు మనుషులుగూడా వింతగా ఉన్నారు. వారిలో ఆడవారు, మగవారు అనువిచక్షణ కష్టంగా తోచింది వజీరుకు. ఈ ఆలోచనలో ఉన్న వజీరు ముందునుంచి ఒక అందమైన మనిషి మెల్లగా నడిచిపోయింది.

వజీరు అందాల రాశినిచూచి ఆశ్చర్యచకితుడైనాడు. కాని దుస్తులన్ని పురుషునివే. ఆ చక్కదనము మాత్రమే స్త్రీది-ఆవేశ పూరితుడైన వజీరు తన ప్రక్కనున్న మనిషితో మెల్లగా “ఆ పోతున్న మనిషి, బాలుడో, బాలికో చెప్పగలరా?” అని అన్నాడు. దానికి సమాధానం వచ్చింది “దేవర చిత్తగించాలి, ఆ పిల్ల నా కూతురు” వెంటనే తత్తర పాటుతో ఆమనిషివంక చూచాడు వజీరు.

“చాలా పొరబడ్డాను. మీరామె తండ్రిని తెలిసి గనక ఉంటే నేను అడగకపోయే ఉండును” అని అన్నాడు వజీరు-ఆమనిషిముఖంలో చిరునవ్వు బయటపడింది - “ప్రభు

సుగంధ చర్మరక్షణ మలాము

సాంటలక్స్

అందమైన పొడుగైన కేశములకు

క్రాష్మీర్ కుసుం

(పుష్ప మాలికలు)

మొటిమలు, కాటులు, కేగగడ్డలు, గడ్డి, వామన మొదలగువాటికి

ఇష్టమైన సాన్లో కలుపుకొనండి

మైసూర్ ఎం ఆర్. జెట్టెహివాం

ప్రేముల్లిలా

దర్బార్, అగర్, అంబర్, మొదలైనవి

స్వాభావిక, పరిశుద్ధ **యూనికాన్** తన

సోల్ ఏజెంట్లు: యునైటెడ్ కణ్సర్స్, 54, బంధు విధి, మద్రాసు-1.

విజయవాడ బ్రాంచి: రైబరీపేడి, సత్యవారాయణపురం.
మా అపూర్వమైన ఔషధముల జాపితాలకు వ్రాయండి.

పులకు మా మానవి-తమరు చిత్త
గిస్తే నే నామె తల్లిని" అని చెప్పింది.
వజీరుకు ముచ్చెమటలు పోశాయి-
"ఎంత పొరబాటు! తన ప్రక్క-
నున్నా మెను చూసి పురుషుడను
కొన్నాడే తనకు తెలియకపోతే
ఊరుకునే ఉండేవాడు. అది చాలా
బాగుండేది. కాని యిప్పుడో ఛా!
ఛా!" అని తనని తాను నిందించు
కున్నాడు.

ఆమెకు బహుమానం యిద్దా
మని చూచేటప్పటికి ఆమె దూరాన
నడిచిపోతూ కన్పించింది - వెంటనే
తన నేవకులని పంపి ఆమెను, ఆమె
కుమార్తెను పిలిచి, తనచే పొర
బాటు చేయించినవారికి గాను
వర్షపుపబడిన బహుమతికి మించి
యిచ్చి, ఆనందింపజేసి పంపాడు

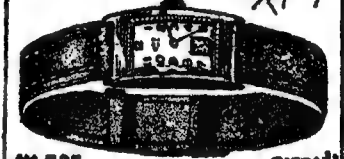
వదివండి శినుగు మాన ఏర్పక
జయ భారత్
... అడిట్ చేయబడినది ...
... ..

**ONCE AGAIN AT LESS
THAN Half Price.**

FOR 15 DAYS ONLY.
WRIST WATCHES MADE
IN FAMOUS SWISS
FACTORIES.
EACH - STD. 5 YRS.

GELMAN POCKET WATCH... 24/- 11/-
" SUPERIOR QUALITY... 28/- 13/-
ENGLISH ALARM TIMEPIECE 36/- 18/-

NO. 535.
5 JEWELS ROLLED GOLD 36/- 34/-
15 JEWELS " GOLD 36/- 32/-
15 " R. GOLD 20 MICRONS 36/- 32/-

NO. 536.
13 SIZE CHROME CASE 36/- 18/-
5 JEWELS CHROME " 36/- 28/-
15 JEWELS ROLLED GOLD 36/- 28/-
15 " " 20 MICRONS 36/- 28/-

NO. 537. MIRROR SHAPE SIZE 6 1/2
5 JEWELS CHROME CASE 36/- 22/-
5 R. ROLLED GOLD " 36/- 25/-
POSTAGE FREE ON ORDER FOR 2

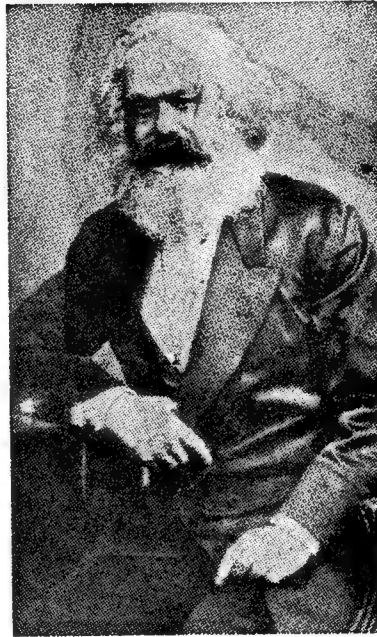
H. DAVID & CO.
POST BOX NO. 11424 CALCUTTA.

★ కారల్ మార్క్స్ ★

కారల్ మార్క్స్ అనే ఆయన 1818 వ సంవత్సరంలో జర్మనీలో జన్మించాడు. ఈ రోజుల్లో ప్రతి దేశంలోనూ కమ్యూనిస్టులు ప్రబలి పోతున్నారని నువ్వు వినే వుంటావు. ఈ కమ్యూనిస్టులకు కారల్ మార్క్స్ మూలపురుషుడు. ఈయన కమ్యూనిజమ్ అనే ఒక సిద్ధాంతాన్ని లేవదీసి దాన్ని ప్రచారం చెయ్యటానికి బోలెడు పుస్తకాలు రాశాడు. సిద్ధాంతాన్ని అమలు లోకి తీసుకు రావాలనే వాళ్లనే కమ్యూనిస్టు లంటారు.

కారల్ మార్క్స్ తల్లిదండ్రులు యూదు జాతీయులు. తండ్రి లాయరు వృత్తి చేసేవాడు. మార్క్స్ కు ఆరేళ్ల వయస్సున్నాడు కుటుంబ మంతా క్రైస్తవమతం పుచ్చుకుంది. కాని ఈమతం మార్క్స్ లో

మార్చేమీ రాలేదు. అతనికి మొదటినుంచీ దేవుడుమీద నమ్మ

కలేదు. పద్దెనిమిదో ఏట జెన్నీ అనే అమ్మాయిని ప్రేమించాడు. ఆ అమ్మాయిమీద కట్టలు కట్టలు ప్రేమగీతాలు రాసి కొన్నిటిని పత్రికల్లో ప్రకటించాడు. దీంతో కారల్ మార్క్స్ కు మొదట కవిగా పేరు వచ్చింది. 23 వ ఏట బెర్లిన్ విశ్వ విద్యాలయంలో వేదాంత శాస్త్రంలో డాక్టర్ డిగ్రీ పుచ్చుకున్నాడు. అప్పటి నుంచీ విడవకుండా పత్రికలకు వ్యాసాలు రాసి ప్రకటించే వాడు. ఆకాలపు జర్మనీ ప్రభుత్వం మీద, సంఘ పరిస్థితులమీద, మతంమీద వేదాంతంమీద ఘాటైన విమర్శలు రాసేవాడు. ప్రభుత్వానికి కోపం

వచ్చి మార్క్స్ ను దేశం నుండి వెళ్లగొట్టింది. ఫ్రాన్సు పారిపోయాడు. ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం కూడా వెళ్లగొట్టింది. బెల్జియం దేశానికి పారిపోయాడు. ఇలా దేశాలన్నీ తిరుగుతూ ఆఖరికి ఇంగ్లండు దేశం వచ్చి లండన్ నగరంలో స్థిరపడ్డాడు. ఈలోగానే తను ప్రేమించిన జెన్నీని పెళ్లి చేసుకున్నాడు. లండన్ లోనే 1883 మార్చి 14 న చనిపోయాడు.

కారల్ మార్క్స్ జీవితాంతం వరకూ బీదతనంతో బాధపడ్డాడు. ఏదన్నా ఉద్యోగమో, వ్యాపారమో చేస్తే డబ్బు పుడుతుంది. కాని చెయ్యటానికి తీరికేదీ? లండన్ లోని బ్రిటిష్ మ్యూజియంలో ఒక గొప్ప లైబ్రరీ వుంది. రోజూ ఆ లైబ్రరీకి పోయేవాడు. పొద్దుటి నుంచి సాయంత్రం దాకా అక్కడ కూర్చుని చరిత్ర, సైన్సు, సాహిత్యం, ఆర్థిక శాస్త్రం, రాజనీతి శాస్త్రం మొదలైన వాటిమీద వందలకొద్దీ పుస్తకాలు చదివేవాడు. చదివినవి మర్చిపోకుండా నోట్సు రాసుకునే వాడు. సాయంత్రం చీకటి పడగానే నోట్సు బుక్కులు చంకన పెట్టుకుని ఇంటికి వచ్చేవాడు. వాకిట్లో పెళ్లం, పిల్లలు నవ్వు ముఖాలతో స్వాగత మిచ్చేవారు. వారిని చూడగానే మార్క్స్ కొత్తమనిషి అయిపోయే వాడు. తింటానికేమైనా వుంటే పెంటనే

బహుమతి రూ. 500

(గవర్నమెంట్ రిజిస్టర్డ్)

తెల్ల వెండ్రుకలను పోగొట్టును

కంగ్రెసుచూరి మోసపోవద్దు. అది తాత్కాలికము. మా నువావనగల "మా మోహిని హేర్ ఆయర్" అనేక వనమూలికలతో ఆయుర్వేద వర్ధిల్లతో తయారై 80 సం॥ వయస్సువరకు వెండ్రుకలను నల్లగావుంచును ఇదిగాక మెదడుకు కలవనిచ్చును. "ఉన్నాదము, తలవచ్చి" వగైరా జబ్బులరాసియును. "జ్వావక క్రి"ని కంటి చూపును వృద్ధిచేయును. కొద్దిగా నెరిసివుంటే ఒక సిసా రూ. 2-8-0 3 సిసాలు రూ. 9-0-0 వగము నెరిసివుంటే, ఒక సిసా రూ. 5-0-0 3 సిసాలు రూ. 12/- పూర్తిగ నెరిసివుంటే ఒక సిసా రూ. 7/- 3 సిసాలు రూ. 18/- ఇది వస చేయదని విచూరించిన రూ 500/-

INDRA LABORATORIES,

P. O. Raj Dhanwar (H, Bhag)

భోజనం చేసేవారు. లేకపోతే తాకట్టు పెట్టడానికి ఏమెండి పల్లెమో పుచ్చుకుని బజారుకి పోయేవాడు. తాకట్టుకి ఏ పన్నుపూ లేకపోతే పెళ్లాం చేబదుల్ల కోసం పొరుగిల్లకు బయల్దేరేది. చేబదుల్లు కూడా పుట్టకపోతే ఆర్రాతికి పన్ను పడుకునే వారు. పెళ్లాం, పిల్లల దిగులు పోగొట్టడానికి మార్క్కు చుక్కలూడి నవ్వించేవాడు. లేక పోతే వార్లతో చదరంగం ఆడే వాడు.

మార్క్కుకు ఎంగల్స్ అని మరొక జర్మన్ దేశస్థుడు ప్రాణ న్నే హితుడుగా ఉండే వాడు. ఎంగల్స్కు ఇంగ్లండులో వ్యాపారం వుంది. అతడు ధనవంతుడు. మార్క్కు ఇబ్బందుల్లో పడినప్పుడల్లా డబ్బు సహాయం చేసేవాడు. మార్క్కుకు నోరు తెరిచి అడగటానికి అభిమానం. అందుచేత అతని అవనరం కనిపెట్టి ఎంగల్స్ డబ్బుచ్చేవాడు. ఎంగల్స్ గనక లేక పోతే మార్క్కు జీవిత మంతా చదువులోను, రారలోను గడపటానికి వీలే వుండేది కాదు.

ఎంగల్స్ మార్క్కుకు ధనమే కాకుండా ఇంకా అనేక విధాల సహాయం చేసేవాడు. ఎంగల్స్ కూడా మార్క్కు లాగానే విద్వాంసుడు. గొప్ప వేదాంతి. వీరిద్దరూ కలిసి కమ్యూనిజం అనే ఒక సిద్ధాంతాన్ని ప్రపంచ చరిత్రలోకి ప్రవేశ పెట్టారు. ఈ సిద్ధాంతాన్ని అమలులోకి తీసుకు రావటానికి యూరప్ లోని వివిధ దేశాల్లో సంఘాలు స్థాపించి పనిచేశారు. ఇప్పుడు కమ్యూనిస్టు దేశాలు అని

చెప్పుకునేవి రష్యా, పోలెండు, హంగరీ, జెకొస్లావాకియా, రుమేనియా, బల్గేరియా, ఆల్బేనియా, చైనాదేశాలు. ఈ దేశాల్లో ప్రభుత్వాలు తాము మార్క్కు సిద్ధాంతాల నాధారంగా చేసుకుని ఎక్కువ తక్కువలు లేని, బీదవాళ్లు భాగ్యవంతులు అనే తేడాలేని కొత్త సమాజాన్ని నిర్మిస్తున్నామని చెప్పుకుంటున్నాయి.

మనుషుల్లో బీదవాళ్లు, భాగ్యవంతులు అనే తేడాలు ఉండటం వల్లనే మానవజాతి అధోగతిలో ఉందనీ, ఈ తేడాలు పోవాలనీ మార్క్కు బోధించాడు. మనిషికి స్వంత ఆస్తి అనేది ఉండకూడదనీ, దేశంలోని సంపదమీద యావత్ న్నంది ప్రజలకు సమాన అధికారం ఉండాలనీ, సమానంగా అనుభవించాలనీ, ఏ ఒక్కడికీ అన్యాయం జరగ కూడదనీ ఈయన సిద్ధాంతం. ఈమార్పులన్నీ రావటానికి అవసరమైతే హింసతో కూడిన విప్లవమైనా జరిపి తీరాలని మార్క్కు వాదించాడు. ఈ సిద్ధాంతం గాంధీ, బుద్ధుడు, వీసుక్రీస్తు మొదలైన వారి సిద్ధాంతాలకు వ్యతిరేకం. గాంధీ మొదలైనవారు ప్రతి మనిషీ మంచి వాడయితేనే గాని సంఘం బాగుపడదనీ, ప్రతివాడు ప్రేమ, సత్యం, దయ, ధర్మం మొదలైన నద్గుణాలు ముందు అలవరుచుకోవాలనీ అన్నాడు. మార్క్కు ఏమనిషీ స్వతహాగా చెడ్డవాడుగాని మంచివాడుగాని కాడనీ,

సంఘంలోవున్న పరిస్థితుల వల్లనే మంచివాడుగాని చెడ్డవాడుగాని అవుతున్నాడనీ, అందుచేత ఆ పరిస్థితులను బాగుపరిచే మనిషికూడా బాగు పడతాడనీ వాదించాడు. ఇవీ గాంధీగారికి, కమ్యూనిస్టుల గురువు మార్క్కుకి ఉన్న తేడా.

నీ అన్నయ్య, ఎన్నారో.

కొత్త సైకిళ్లు

టాప్ థర రబరు
టైర్లను వాయిదాల పద్ధతిమీద కొనండి. సరికొత్త సరుకులు నిడకల్ ప్యాకీంగు 1952 మార్చి 11

లోగా మీ ఆర్డరు యిచ్చి ఆఫూర్వ మైన ఈ అవకాశమును వినియోగించుకొనండి. సైకిళ్లు కొనసినవాడు ఈ అవకాశమును పోగొట్టుకొన గూడదు.

మొదట 25% చెల్లించి మిగతా సొమ్ము ప్రతినెల అయిదు సమాన వాయిదాలలో చెల్లించవలెను.

హింద్ సైకిల్	... రు. 155/-
ఇంగ్లీష్	... రు. 185/-
ఫీరీపు	... రు. 280/-
వార్ ఫ్యూరెస్	... రు. 285/-
వి. ఎస్. ఎ.	... రు. 250/-
రాబీ	... రు. 865/-

వెంటనే మీకు కావలసిన సైకిలుకు ఆర్డరుపంపండి. మిథూర్ తిలక్, దిగ్గర రైల్వే స్టేషన్ వ్రాయండి. కొత్త డెకలర్ టైర్లు బ్యూబులతో కొత్త సరుకులకు గ్యారంటీ యివ్వబడును. కురకుల ప్రకారం డెలివరీ చేయబడును.

MIDLAND TRADING Co Ltd
P Box 16605, Calcutta 4

★ నై స్స వి ర త లు ★

★ భూమిమీద నుండి ఇతర గ్రహాలకు ప్రయాణం చేయటానికి పనికివచ్చే సాధనం కనిపెట్టేందుకు శాస్త్రజ్ఞులు చాల కాలం నుంచీ ప్రయత్నిస్తున్నారు. గ్రహయాత్రకు పనికివచ్చే ఊసాధనాన్ని ఇంగ్లీషులో “రాకెట్” అంటారు. చంద్ర గోళానికి ఎగిరిపోయే “రాకెట్” ఇంకో పదేళ్లలో తయారవుతుందని డా॥ నెవిల్ అని ఒక జర్మన్ శాస్త్రజ్ఞుడు చెప్పాడు ఇక్కణ్ణించి చంద్ర గోళానికి రాకెట్ ప్రయాణం 49 గంటల 38 నిమిషాలు పడుతుందట.

★ ఇంగ్లండులోని మాన్ చెస్టర్ విశ్వవిద్యాలయంలో ఒక కొత్త రకం “యంత్రపు మెదడు” కనిపెట్టారు. ఈమాదిరి మెదడు యంత్రాన్ని ఇంతవరకు కష్టమైన లెక్కలు చెయ్యటానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. ఈకొత్త యంత్రం పాటలు పాడుతుందట. అంటే గ్రామఫోను మల్లే రికార్డు నహాయంతో కాదు. కాగితంమీద ఏ పాటైనా స్వరాలు రాసి ఆ యంత్రంలో పెడితే ఆస్వరాలు చూసుకుని దాన్నిబట్టి మనిషి పాడినట్టే పాడుతుందట. అంతేకాక ఈయంత్రం తనలో ఏ భాగమైనా చెడిపోతే ఎక్కడ, ఏభాగం, ఎందుకు చెడిపోయిందో గుర్తుపెట్టి యజమానికి చెబుతుందట.

★ భూగర్భ శాస్త్రంలో పరిశోధనలు చేసిన ఒక అమెరికన్ శాస్త్ర

జ్ఞుడు భూమి వయస్సు 300 కోట్ల సంవత్సరాలని ఇటీవల ప్రకటించాడు.

★ భూగోళపు దక్షిణ ధ్రువం వద్ద అంటార్కిటికాలని ఒక గొప్ప ఖండం వుంది. ఈ భూభాగంలో చాలా మట్టుకు ఎప్పుడూ మంచు పేరుకుని వుంటుంది. అక్కడ ఈమధ్య కొన్ని పరిశోధనలు చెయ్యటానికి పెల్లిన శాస్త్రజ్ఞులలో ఒకాయన చెప్పాడు: అక్కడ నేల మీద 7450 అడుగుల ఎత్తున మంచు పేరుకుని వుంటుందట.

★ హెలికాప్టర్ అనే రకం విమానం ఉపయోగంలోకి వచ్చి చాలా కాలమైంది. మామూలు విమానాలుకొంతదూరం నేలమీద చక్రాలతో పరిగెత్తిగాని ఆకాశంలోకి లేవలేవు. హెలికాప్టర్ విమానం అలాకాదు. ఉన్నచోటి నించే నరానరి నిలుపుగా గాలిలోకి లేచి పోతుంది. అలాగే నిలుపుగా నేలమీదికి దిగుతుంది. ఇప్పుడు అమెరికాలో ఇంకో రకం బుల్లి విమానం కనిపెట్టారట. దీనిపేరు “హాపీకాప్టర్” దీన్ని యుద్ధాల్లో పైనికులు వాడవచ్చునట. ఈయంత్రం బుజాన వేసుకుని తిరగవచ్చు. ఇష్టం వచ్చినప్పుడు “బుంయ్” మని పక్షిలాగా గాలిలోకి ఎగిరి పోవచ్చు. ఈహాపీకాప్టర్ విమానం బాగా అభివృద్ధిపై ప్రజలకు అందుబాటు

లోకివస్తే ఈరైల్లు, కాథు, ట్రాములు ఇవ్వేమీ అక్కణ్ణేదన్నమాట. ప్రతివాడూ ఒకటికొనుక్కుని ఎక్కడిక్కావాలంటే అక్కడికి ఎగిరి పోవచ్చు.

★ న్యూయార్కులో ఒక శాస్త్రజ్ఞుడు ఒక కొత్తరకం చాకు కనిపెట్టాడు. ఈచాకు ఒక ఎలక్ట్రిక్ చక్రానికి అమర్చబడి వుంటుంది. ఆచక్రం నిమిషానికి 60 వేల చుట్లు తిరుగుతుంది. అలాగ తిరిగి దాని కమర్చబడిన చాకును సెకండుకు 1200 సార్లు పైకి కిందకి ఆడిస్తుంది. ఇందువలన కొయ్య వస్తువులను గాని, లోహ వస్తువులను గాని కంటికి కాకుండా, దుర్బిణి (మైక్రోస్కోప్) యంత్రానికి కూడా కనిపించనంత చిన్న ముక్కలుగా కోస్తుందట ఒక అంగుళాన్ని ఇరవై లక్షల భాగాలుచేస్తే ఒక్కొక్కటి ఎంత వుంటుందో అంత చిన్నవిగా ఉంటాయిట ఆముక్కలు. వెంట్రుకలో వెయ్యోవంతు అని కూడా చెప్పవచ్చుట. ఎలక్ట్రాన్ దుర్బిణి యంత్రానికి గాని ఆముక్కలు కనిపించవట. ఆఫ్ బెస్టాన్, కార్కు, ఎముకలు, లోహాలు, కొయ్య, ప్లాస్టిక్ మొదలైన వాటిని అవలీలగా, చప్పుడు లేకుండా, శబ్దవేగాన్ని మించిన వేగంతో కోస్తుందట ఈచాకు.

క్రొత్తమాస్టారు

(18-వ పేజీ తరువాయి)

అయ్యో వళకు అందరిదగ్గరా పేదరు తీసు
కొన్నాడు. అందులో ఒక కాగితంమీద
... గోపాలం.
... వలకపూరం,
... వున్నతపాళాల,
... గుట్టన్నారాయణపురం,
... రెణయవాడ,
... రెణయవాడతాలూక,
... కృష్ణాజిల్లా,
... కన్నరావ్విం,
... సింధూజిం,
... ప్రపంచం.
అనివున్న చిరునామాపేపర్ని చూచి
కొద్దిగా నవ్వుకొని ఆ కాగితం చేతిలో

వట్టుకొని 'ఎవరీ వి. గోపాలం' అని అడి
గాడు. చువక చెందిమీదనున్న గోపాలం
లేచి 'నేనేనండీ' అన్నాడు.

"ఇటురావోయ్! ఒకసారి"
గోపాలం మాస్టారు కుర్చీదగ్గరకువచ్చాడు.
గోపాలం తనకాగితంమీద యేమివావాడో
తెలిసిన తదితర విచారాల్గులంతా యేమిజరుగు
తుందో అని ఆలోచించి మామూలుగా.
అదీకాకుండా క్షామకంటికి గోపాలం
నాయకుడు. ఇప్పుడు క్షామ జయజయ
లంతా అతని ఒక్కడిమీదే ఆధారపడి
వున్నాయి. అతడు మాస్టారికి యేదోవిధంగా
సమాధానం చెప్పి ఆయన్నుంచి మామీ
లొందకుండావుంటే భరవాలేదు. విజయం
తరువాత. అట్లాకాకుండా గోపాలం కనక
మాటపడ్డాడా ఇక మాస్టారిదేవిజయం.
ఆయన తమ తరగతినంతా లో జరచు
కున్నట్లే. అందువల్లవాడరి కంభాకనా
విధానాన్ని జాగ్రత్తగా విశాలని-నూది
పడితే వివరణలేటంత-నిశ్చయంగా వున్నాడు
అంతానూడా.

"అయ్యో నీదేకమా!"
"అవునండీ"
"ఏదీ దానిమీద నువ్వుప్రాసిన పేరూ,
అది చదువు ఒక్కసారి, అందరూ
వింటారు."

"... .."
"చదవవోయ్! నువ్వుప్రాసించి నువ్వు
చదవటానికేం?" సరే, గోపాలం చది
వాడు.
"నీ వెవరన్నాయివోయ్"
"డాక్టరు రామారావుగారన్నాయిండీ"
"అదేమిటోయ్!! అట్లా చెప్పావు?"
"... .."
"మీ అమ్మగారి పేరేమిటి?"
"రమణమ్మగారు"
"మీ అమ్మమ్మగారి, తాతగారి,

మాతగారి... మొరైన మీద తూర్వీకుల
ఇందుమించు మీ చివరి యే మాడుతారా
వారి పేర్లు చెప్పకుంటూ వచ్చి చివరకు
వారివారి పుత్రుడనని చెప్పకొవారిగాని,
ఒక్కసారిగా డాక్టరు రామారావుగారి
రన్నాయినంటే చాలుకుండటోయ్!"

"అదేమిటండీ? మీరు మా తల్లిదండ్రుల
విషయం లేకుంటే కావ్యం కాదు"
అన్నాడు గోపాలం కొద్దిగా చిన్నబుచ్చు
కున్న ముఖంతో.

"అవునువును" "మాస్టారు మాట్లాడిం
వంతా విత్త్రా చేసుకొవారి" అని చువక
నుంచి అరుపులు జయలుదేరాయి. అక్కడే
గంటనూడా కొట్టడమైంది. మాస్టారు కుర్చీ
లోంచి లేచి నిలబడ్డాడు. నిల్లులుకూడా
లేచి నువ్వనలాడుకున్నాడు. అక్కడ
"వువ్! ... ఇటుమాడం దొక మాట!
నేను మాట్లాడిన విషయంలోని ఒక్క
మాటను కూడా విత్త్రా చేసుకొనలసిన
అవసరం వాకీ మీ కనడటంలేదు.
విత్త్రా చేసుకొనుమాడా. మీరంతా
వాగా ఆలోచించుకొని, విదొఒకటి నిశ్చ
యించుకొని నా వద్దకువచ్చి మాట్లాడండి.
అని చవకకా వెల్లిపోయారు మాస్టారు.

"అటెండెన్స్ పేసేటవ్వడూ అంతే.
ఇప్పుడు ఆయన అన్నమాటల్ని విత్త్రా
చేసుకొన మన్నవ్వడూ అంతే... ఇంత
కుందిమికలిసి గోలచేసి నా అంత ముండిగా
జవాబు చెప్పాడే!! కలొడా లాగానే
వున్నాడురా" అని వార్లల్లో వార్లే నిర్ణ
యించుకొని ఎవరికివారే వారివారి మనసు
ల్లో క్రొత్తమాస్టార్ని తమ క్లాసులో
బరచుకొలేదనే నిర్ణయానికి వచ్చేవారు.

"ఏరా! గోపాలం మన పప్పులు క్రొత్త
మాస్టారి దగ్గరేమీ వుడికేటట్టు కనపడటం
లేదే" అన్నాడు కొద్దిగా నిజాయితీగల
శేఖరం.

"అ! అయినా క్రొత్తమాస్టారు చాలా
మంచివారురా మంచి సమర్థులు కూడా"
అన్నాడు గోపాలం లేని పుత్రాహం
తెచ్చుకొని.

"అవునులే, కాకపోతే అసమర్థుడికి మన
క్లాసు లొంగిందంటే మనకే కదురాపరువు
తక్కువ కాబట్టి తప్పని సరిగా అట్లాగే
చెప్పకొవారిలే ఏమంటావ్"

"... .."

గనోక్స్

అన్ని సెగలకు గంటలలో గుణము
ఈశ్వర ఫార్మశీరెజమండ్రె

నవ్వంసకత్తెలం

అంగ నరములు బలహీనత...ంది
చిన్నదైన, తిరి యధాప్రకారమై పూర్తి
పౌఖ్య మనుభవించుటకు 45 యేండ్ల
ప్రఖ్యాతి చెందినది
1 పీసారు 10/కల్లార్ వి పి రూ 1-0-0
అర్థరతో రు 1/- పంపవలెను
డా. రత్నం నన్న మెడికల్ హాల్
మలక పేట బిల్డింగ్స్,
హైదరాబాద్, డక్కా.

వారం వర్ణం

(17-వ పేజీ తరువాయి)

రెండు తీర్మానములు ఇంటరుక్టునుకీ చేర
వ్వలను రానియిచ్చాడు. అప్పుటికా
గండిం గడిచి బయట వడ్డానుని సంతో
షించాడు గోపీ.

ఇంతలో రైలు వచ్చింది. జనం కిక్కిరి
తాడుకున్నారు. పెట్రోల్ సామానుతోను,
ప్రతివారూ ఇంటరుక్టునులో ఎక్క
టవ్వటికీ నానా అవస్థ అయింది తన
తోడుకొన్న కొత్తపాతం కాస్తా,
అటు రైడిలో కాగా వరిగిపోయింది ఎలా
గయితేనేం ఒక చిన్న ఇంటరుక్టును
మేం టు లో ఎక్కారు. ఆ
కొంపాద్దు మేం టు లో వదిలించి
మేన ఉన్నార జనం తన బ్రంకు పెట్టె
నీటమధ్య భారీజాగాలో చేసి దాని మీద
భార్యను కూర్చో పెట్టాడు. ఒక బ్రంకు
పెట్టె ఒక రైడింగు, ఒక పెద్ద ముఠచెంబు
గోపీ సామానులు. ఇక్కడ ముఠచెంబును
గురించి కొద్దిగా చెప్పాలి. అది మంచి
కంచుతో చేయబడ్డది. మూడు శేర్లు నీరు
వట్టేటంత పెద్దది గోపీ ఆశ్రమాదు యిరవై
రూపాయల ఖర్చుతో కొన్నాడు. కంచు
తెల్లగా, నిగనిగా మెరుస్తున్నది చూపరల
దృష్టిని తేలికగా ఆకర్షిస్తుంది. కొత్త
నమూనా నమసరించి చేయబడింది గోపీ
భార్య జానకి తన ప్రయాణంలో తోడుగా
వుంటుందని తెచ్చుకొంది

గోపీ కూర్చోనేందుకు చోటు లేదు.
రైలు ప్రక్క స్టేషను చేరేదాకా నిలుపు
తేరం మీద ఉన్నాడు. ప్రక్క స్టేషనులో

ఇద్దరు ప్రయాణీకులు దిగారు. వారి వోల్టేజీ
మాలబాధాడు. గోపీ ప్రక్కనే ఒక నూటు
చాలా కూర్చోన్నాడు. అతని ఆకారం
చూస్తే బాకటికగా ఉండి చదువుకొన్న
వాడిలాగా, పెద్దమనిషిలాగా కనపడ్తాడు.
గోపీ, జానకి పెట్టెలో ఎక్కినవృత్తిమంచి,
ఆ పెద్దమనిషి దృష్టి మరచెంబుమీదే ఉంది.
అడవారితడవ మరచెంబువంక తనచూపులు
పోనిస్తున్నాడు.

గోపీ ఆ పెద్దమనిషి మాత్రం అను గమ
నించలేదు. తన భార్యతో తనవున్నాడు.
బండి తన పూర్వో బయలుదేరటమే ఆరు
గంటలకు బయలుదేరింది. తన పూరు అయిదు
గంటలు ప్రయాణం చేస్తే గాని రాదు.
అంతే యింటికీ చేరటవృత్తియే వన్నెండు
గంటలో అవుతుంది. అది ఈ మధ్య యేమీ
అవాంతరం కలగకపోలే.

ప్రయాణీకులు ఎవరి వసులలో వారు
న్నారు. చిన్న చిన్న స్టేషనులలో రైలు
ఆగుతూ, పోతూ ఉన్నది.

ఇంచాక చెప్పిన పెద్దమనిషి గోపీతో
మధ్య మధ్య మాట్లాడుతూ కొద్దికొద్దిగా
వరిచయం చేసుకున్నాడు. ఊరూ, పేరూ,
వృత్తి, అన్నీ కనుక్కొన్నాడు.

చివరగాం కావాలి వచ్చింది.
అక్కడ రైలు ఇంజను నీరు పోసుకోటానికి
వాటర్ ట్యాంకు దగ్గరికి పోయింది. గోపీ
కూర్చున్న పెట్టె రైలు చివరది.

గోపీ తన భార్యనా ప్రపంచములో
నుంచి ఒక్కసారిగా ఉలిక్కి పడి
మామూలు ప్రపంచములోకి వచ్చాడు.
దానికి కారణం గోపీకి ప్రక్కనున్న పెద్ద
మనిషి.

“ఏమింది, కాస్త మీ మరచెంబు

ఇస్తారూ, ఇంజను దగ్గరకెళ్లి వేడినీళ్లు దంక
కొస్తాను” అని వివరంగా గోపీపట్టు
చూసి అడిగాడు.

చెప్పటం మరిచాను మరచెంబు
ఉన్నది గోపీ భార్య జానకి కూర్చోన్న
పెట్టెమీద ఆమె ఇప్పుడే తలుపు తీసుకొని
రైట్రెనులోకి వెళ్లింది

“అలాగేనండీ” అని గోపీ మరచెంబు
మూత తీయబోయానాడు మూతతీసి ఉత్త
మరచెంబు ఇద్దామని. “ఎందుకండీ మూత
తీయటంకి ఇప్పుడు తీసుకురానా? మూత
తోగూడా ఇలాఇవ్వండి” అన్నాడు.

గోపీ మూత చెట్టి మరచెంబు పెద్దమనిషి
చేతి కందిచ్చాడు గోపీలో *humanity*
వచ్చిపోలేదేంకా అందుకే, మరచెంబు
అడగగానే చేతి కందిచ్చాడు.

అయినా ఇప్పుడే నీళ్లు తీసుకొచ్చుకొని
ఇస్తానంటే ఎవరు మాత్రం ఇవ్వకుండా
ఎలా ఉంటారు? అందులో అవతల అడిగే
మనిషి నూటు బూటు వేసుకొని పెద్దమనిషి
లాగున్నాడు.

పెద్దమనిషి మరచెంబు తీసుకొని ఇంజను
వేపు చరచరా నడిచిపోయినాడు. గోపీ
ఉన్న పెట్టెకు ఇంజనుకు మధ్య చాలా
దూరముంది.

అయినా నిమిషాలు గడిచినయి జానకి
రైట్రెను తలుపు తీసుకొని తన స్థానానికి
చేరుకొంది మరచెంబు లేదు భర్తనడిగింది
మరచెంబు వించేకారని తన ప్రక్కనున్న
అయన వేడినీళ్లు తెచ్చుకోటానికి ఇంజను
దగ్గరకు తీసుకొని వెళ్ళాడని చెప్పాడు.
ఆమె అవ్వడే అనుమానించింది

వది నిమిషాలయింది. ఇంజను నీరుపోగు
కొని వచ్చింది రైలు కదలడానికి గాయ
విజలువేళాడు. పెద్దమనిషి అయిపులేడే
గోపీ ఇంజనువేపు చూసాడు ఎవ్వరూ
కనవడలేదు మరచెంబు వట్టుకొని. ఇంతలో
రైలు కదలకే కదిలింది.

గోపీకి ఆశ్చర్యంవేసింది. మరచెంబు
తీసుకొని వెళ్లిన పెద్దమనిషి యేడీ? రైలుకది
లివా ఇంకా పెట్టెలోకి రాకుండా యేం
చేస్తున్నాడు? అసలు యే పెట్టెలోనన్నా
యొక్కదా లేదా?

కొద్దిగా అనుమానం తగిలింది మర
చెంబుతో పెద్దమనిషి పలాయనం చిత్ర
మించాడేమోనని.

ప్రక్క ప్రయాణీకులను ప్రశ్నించాడు
పెద్దమనిషి సామానులు పెట్టెలో ఏమన్నా
వున్నాయో అని. ఎవరూ జవాబు చెప్ప
లేక పోయినారు ఆయన తలూకు సామాను
లేమైనా పెట్టెలో ఉన్నాయని. ఎవరి

ప్రపంచ ప్రఖ్యాత మద్రాసు నశ్యం

★
నాణ్యతయే

దానిమనత

★
ఒకసారి కొంటే
తిరిగి వదలిపెట్టరు

★
నశ్యములలో ఉత్తమమైనది వట్నం నశ్యమే కాని అత్యుత్తమమైనది, అందరూ
కొరునది, కారం, వాణ్యత, నువాన గలది. అప్పాదురై నశ్యమే

అ. అప్పాదురై ముదలియార్ & సన్

అచారప్పకా వీధి, పోస్టువాక్కు నెం. 189, మద్రాసు-1.

సోమవారమునకును అది తేలికలం మూడు గంటలకు వర్షముందో పోయింది. పెద్దమనిషి కట్టుబట్టలతో పెట్టెలో కట్టాడని.

ప్రక్కనేమను వచ్చింది కాని పెద్దమనిషి చాలేదు. రైలు దిగి ఎక్కడని వెతకటం? అసలు నిడుబ్రోలులోనే వలాయనం చేకాజేమా?

ఒక్కోటి ఆలోచించు కొంటుంటే గోపీకి అర్థమయింది పెద్దమనిషి మాపులలో వున్న అంతరార్థం అందుకోవడమే కాబోలు తనతో పరిచయం చేసుకొన్నాడు. జానకి రైల్వేలోకి వెళ్ళగానే, ఆ అవకాశాన్ని యెలా సద్వినియోగం చేసుకొన్నాడో ఇప్పుడు ధర్మమయింది గోపీకి. జానకి వుంటే మాస్తూ మరచెంబు వరాయివాడికి అప్పగించి ఊరుకుంటుందా? అందుకే కాబోలు ఆమె తనకుండా చూసి అడిగాడు

తనయినా మరచెంబు వేడినీళ్లు తేవటానికనగానే, వేడినీళ్లందుకో, ఎవరికో అడగకుండా యివ్వటం తన బుద్ధి తక్కువగాదూ? కట్టుబట్టలతో రైలులో ఎక్కినవాడికి వేడినీళ్లందుకు మరచెంబుకోసం కాబోలే!

రైలులో పట్టపగలు అంతమంది జనంలో తను మోసపోవటం, తను బయలుదేరిన వేళా విశేషమేమోనని గోపీకి తట్టి అనుమానం తగిలింది

అందుకుతోడు తన భార్య జానకి ఎత్తి పాడుపులతో దైమనిషి క్రంగిపోయినాడు.

“నే చెప్తే విన్నారా? చక్కగా తిరిగి ఇంటికి పోతే ఇంత అవస్థ వజ్రే వార్లం కాదుగా? అవును రెండి వర్షం, వారం మీకు పట్టింపులేదుగా మాకేగాని. అయినా పోయినా మా మరచెంబులేగదూ పోయింది” అని జానకి హేళన చేసింది గోపీని.

రైలు తెనాలి చేరేటప్పటికి సరిగా తన్నెండు గంటలయింది. ఒకటి వాన. రైలు దిగి నేడునులోకి వెళ్లబప్పటికే సగం తెడికారినదూ. మరీ దోరికే బుప్పటికి బ్రహ్మ ప్రళయమైంది. ఎలాగో సామాను బయటికి మోయిస్తే, జట్టా వాడు రూపాయిన్నర యిస్తేగాని బండికట్టన స్వాదు. మామూలుగా అర్ధ రూపాయతో పోయేవానికి ‘బ్రతుకు వేపుడా’ అని రూపాయి స్మర ఆర్పించుకొని ఎలాగయితేనేం గోపీ ఇల్లు చేరాడు.

ఏదో పెద్దవాళ్లు చెప్పారు ఇకనుంచి వారం, వర్షం చూడకుండా ప్రయాణం చేయకూడదు. అనుకొన్నాడు గోపీ కాని యింటికి చేరిన మరునాడే తన అభిప్రాయం మార్చుకోవాల్సి వచ్చింది తన కుటుంబ పురోహితుని దగ్గర కల్గి క్రితంరోజు సాయం

లేదో ప్రయాణానికి మంచిదవుతో కాదో చూడమన్నాడు.

పురోహితుడు ముఖ్యత ధాన్య గాతి పంచాంగం విప్పి క్రితం రోజు సాయం కాలం మూడు గంటలకు ముహూర్తం ఎలా ఉందో చూసేడు. అతను చెప్పిన విషయం.

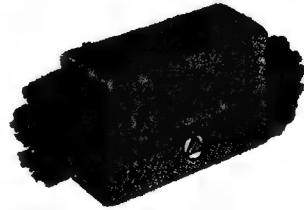
“ప్రయాణ ముహూర్తము చాలా దివ్యంగా వుందండి. తిథి చక్కగా వుంది. ప్రయాణాని కనుకూలమయినది. వర్షము మూడు గంటల కనడ లేదు. రాత్రి ఏడు గంటలకు ప్రారంభం. అందుకనే మీరు నిన్న సాయం కాలం మూడు గంటలకు బయలుదేరిన వేళా విశేషం వల్ల నిర్విఘ్నంగా ఇంటికి చేరుకున్నారు.”

గోపీ ఆశ్చర్యానికంతులేదు. మరి తన మామగారు పంచాంగం చూసి ప్రయాణ ముహూర్తంలో దోషమంది అని చెప్పేరే! మరచెంబు పోవటం తను ప్రయాణంలో నానా అవస్థపడటం ఆ ముహూర్త ప్రభావం అనుకొన్నాడే! అయిన ఎవరి పంచాంగం చూసి చెప్పాడో? మరి ఇప్పుడు తన పురోహితుడు చూసిన పంచాంగ కర్తను ముఖ్యత ధాన్య గారు ప్రయాణ ముహూర్తం దివ్యంగా ఉండన్నారే? ఏమిటి?

చివరకు గోపీ “ఇది బయలుదేరిన వేళా విశేషంవలనగాదు అందరూ ఎప్పుడో ఒకప్పుడు అడపా వడపా ప్రయాణాలలో ఇలాంటి అవస్థలకు గురి కావలసిందేనని నిశ్చయానికి వచ్చాడు.

రెక్కోనా యొక్క ధర తిరిగి తగ్గింపబడినది!

రెక్కోనా సబ్బును తయారుచేయువారు రెక్కోనా యొక్క ధర ఇంక తగ్గింపబడినదని తెలుపుటకు సంతసించుచున్నారు. ఇప్పుడు మీరు ఒక రెక్కోనా విక్లకు ఆరు అణాలు మాత్రమే ఇస్తారు. (స్థానిక సుంకములేవైనా యున్నచో ఈ ధరతో జేర్చుకొనవలెను). దాని రకములో ఏమియు మార్పులేదు.

‘కేడర్’తో గూడిన సబ్బు ఇది ఒక్కటే

6 అణాలకే ఇప్పుడు దొరకును

(స్థానిక సుంకములేవైనా యున్నచో దీనితో జేర్చుకొనవలెను)

అంజలివారి 'పర దేశి'లో నా గెల్వరాపు

సినిమా వార్తలు:

మహబూబ్ ప్రొడక్షన్స్ 'ఆన్'

హిందీ, తమిళభాషల్లో మహబూబ్ ప్రొడక్షన్స్ వారు నిర్మిస్తున్న త్రివర్ణ చిత్రం 'ఆన్' విడుదలకు సిద్ధంగా ఉంది. దీనికి బాదాపు నలభైలక్షల రూపాయలు ఖర్చయిందట. ఇందులో నదీరా అనే కొత్తతార, దిలీప్ కుమార్, నిమ్మి మొదలైన వారు నటిస్తున్నారు.

* * *
ఇకనుంచి రాజ్ కపూర్ తెలుగులో కూడా చిత్రాలు తీస్తాడని వినికిడి.

రోహిణి విక్టర్

హెచ్. ఎం. గడ్డిగారు తమ స్వంత సుశిమోలో "పంజన్" అనే చిత్రాన్ని తెలుగు, తమిళ, హిందీభాషల్లో తీస్తున్నారు. ఈ మాసంతానికి మూడువభాగాల పూర్తి కాగలను.

మహబూబ్ ప్రొడక్షన్స్ త్రివర్ణచిత్రం 'ఆన్'లో కొత్తతార నదీరా.

యనావారి 'టింగ్ రంగా'లో కనకం, నల్లరామ్మూర్తి.

సాంఘిక చిత్రం ఒకటి తెలుగు, తమిళ భాషల్లో వైవారం ప్రారంభిస్తున్నారు. వైవారం చిత్రాలలోను కాంతారావు, "రాజనాల" ప్రధాననాటకాలు నిర్వహిస్తున్నారు. సాంఘికచిత్రాన్ని శ్రీ హెచ్. వి. బాబుగారు డైరెక్టు చేస్తారు.

చేతనావారి "దేశద్రిష్టరి"

చేతనా ప్రొడక్షన్స్ వారి 'దేశద్రిష్టరి' రీహర్సల్స్ ముగుసుగా సాగుతున్నాయి. వైవారం సెట్టుమీదికి పల్లదలచినట్లు తెలుస్తున్నది. శ్రీ శ్రీ, ఆరుద్ర దీనికి సంభాషణలు పాటలు వ్రాస్తున్నారు. పెండ్యాల నాగేశ్వర రావు మ్యూజిక్, డైరెక్షన్ "శ్రీ సూరి"

రాజ్యం విక్టర్స్ "దాసి"

రాజ్యం విక్టర్స్ వారి తొలి సాంఘిక చిత్రం "దాసి" షూటింగు ఇటీవల కోభనాపల స్టూడియోలో వికభాటిగా సాగింది. ఎన్. జి. రామారావు, లక్ష్మీ రాజ్యం ప్రధాన పాత్రధారులు. డైరెక్షన్

శుభోదయావారి 'అదర్బం'లో జగ్గయ్య, జానకి.

భరణివారి 'ప్రేమ'లో శకుంతల అంతర్నాటకం.

రంగనాథదాసు, పర్యవేక్షణ ప్రసాద్, కథ, సంభాషణలు సదాశివబ్రహ్మం.

వి. ఎన్. ప్రొడక్షన్స్ "అడబ్బతుకు"

అడబ్బతుకు ఘాటెండు పూర్తిఅయింది. రెండురోజుల్లో రీ రికార్డింగు ప్రారంభిస్తారు. ఈ చిత్రం మార్పి కడపటి వారంలో రిలీజు కావచ్చు. రఘురామయ్య, శ్రీరంజని, కృష్ణకుమారి కనకం ముఖ్య పాత్రలు నిర్వహించారు. డైరెక్టర్ వి. వి. సుబ్బారావు. సంగీతం ఓగిరాల రామ చంద్రారావు.

* * *
భరణివారి 'ప్రేమ' మార్చి 21 వ రేడియో అంధ్రదేశమంతటా విడుదలకొనున్నది.

* * *
రాజేశ్వరి ఘాటెండు దరిదాపు పూర్తి అయింది. నై మెరుగులు దిద్దుతున్నారు. పద్మనాభకాగారు కూడా మార్చి కడ

రాజ్యం పిక్చర్స్ 'దాసి'లో ఒక సన్నివేశం.

పటివారంలో రిలీజ్ చెయ్యడానికి సంకల్పించారు.

* * *
“టింగరంగా” పూ టింగర్ పూర్తి కావచ్చింది. ఏప్రిల్ మొదటివారంలో రిలీజ్ కావచ్చును.

టింగరంగా ఆడబ్రతుకు. పూర్తి కావడంతో బి.వి. సుబ్బారావుగారు తమ స్వంత చిత్రాలపై దృష్టి కేంద్రీకరిస్తారని తెలుస్తున్నది. పల్లెపడుచు, రాజు-పేదా ఒకసారి ప్రారంభిస్తారనీ, పల్లెపడుచు దర్శకత్వం చాగ్గారావు నిర్వహిస్తారనీ తెలుస్తున్నది.

రత్న పురుష లేహ్యము

భాత సప్తమును హరించును. అత్యుష్ణము. నరముల బలహీనత, శుండెదడ, అతి మూర్తిమ మో! మేహవ్యాధులను హరించి మిక్కిలి బలమును, కాంతిని, మనోత్సాహము నిచ్చును. అనేక యోగ్యతా పత్రములుగలవు. డబ్బారు. 2/- పోస్టేజీ 0-14-0,

ఇండియన్ మెడిసన్ హౌస్,
లక్ష్మీనాథ్ రోడ్డు - విజయవాడ-2.

యం. కె. యం. వారి మరదలు పెల్లిలో కృష్ణకుమారి, ముక్కామల.

ఏ. యన్. ప్రొడక్షన్స్ 'ఆడబ్రతుకు'లో నల్లరామ్మూర్తి, కనకం, సీతారామయ్య.

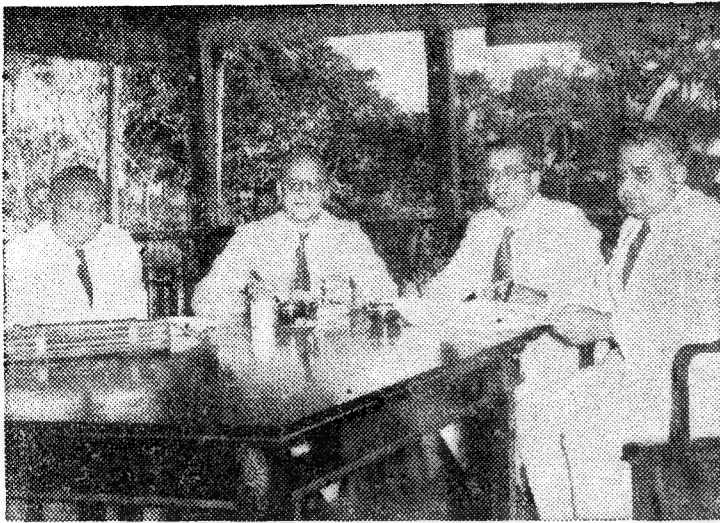

అరుణావారి "కై వీరజేతాఫ"లో కత్తియ్యద్దం చేస్తున్న స్వామి, పెంకటేశ్వరరావు.

వ్యాఖ్యలు, విమర్శలు

(4-వ పేజీ తరువాయి)

అయ్యోగుకాని మన స్టాక్ మార్కెట్టూ, మన షేర్ మార్కెట్టూ, చివగ్గా కులుపుగా లక్షలాది ఋణాలిచ్చే బాంకులూ ఉన్నంత వరకూ భయంలేదనే ధీమాతో మన దేశంలో ధరలుమాత్రం పీసమైనా తగ్గక పోగా అక్కడా అక్కడా ఇంకా (కొద్దిగా నే అయినా) పెరుగుతూవచ్చాయి. కాని లంపెక్ న్యూయార్క్ నగరాల్ని కొదని బొంబాయి ఆటే కా లం నిలక లేక పోయింది. ఇతర దేశాల్లో ధరలు తగ్గినందు వల్ల మన దేశంనించి కొనుక్కునే నాణ, వేరు సెనగనూని, వస్త్రం, జేసుకు మొదలైన సరుకుల ధరలు కూడా తగ్గవరకు చూద్దామనే అభిప్రాయంతో ఇతర దేశాల వారు ఆటే ఆర్థిక వ్యవస్థ తిమాయించుకుని చూశారు—ఈ ధర లెంగుకు తగ్గవో చూద్దామని. నారకి బేరాలు రాకపోక డంతో వ్యాపారులు ప్రభుత్వాన్ని వేడుకున్నారు ఎగుమతి పన్ను తగ్గించమని. ప్రభుత్వం సరిగా బడ్జెట్ను ప్రకటించే ముందే నారమిద ఎగుమతి పన్ను తగ్గించ

విశాఖపట్నం నాకానిర్మాణ కేంద్రాన్ని సింధియా కంపెనీవారివద్దనుంచి భారత ప్రభుత్వం ఆధ్వర్యంన స్వాపించబడిన హిందూస్తాన్ షిప్ యార్డ్ లిమిటెడ్ తరఫున ఆర్. యల్. గుప్తాగారు అధీనం చేసుకున్నారు.

చింది. ఇంక నారవ్యాపారానికి భయం లేదనుకున్నారు. ఇలాగే వేరు నెగ పప్పుకీ, నూనీకీ, వస్త్రానికీ కూడా ఎగుమతి పన్నులు తగ్గిస్తారనే ధౌర్యంతో వ్యాపారులు ముఖ్యంగా స్పెక్యులేషన్ దారులు (అంటే ధరల మెచ్చుతగ్గుల్ని బట్టి జూదాలాడుతూ లక్షలూ కోట్లూ చిట్టికలూ ఆర్జించే వ్యాపారులు) కనిపెట్టుకుని కూచున్నారు. బడ్జెట్ పార్లమెంట్ లో ప్రకటించబడింది. తీరామాస్తే ఏ తగ్గింపులూ

లేవు. ఉండవని కూడా మంత్రిగారన్నారు. దాంతో వ్యాపారులకి చిన్న విరిగినట్లయింది.

అయినా వ్యాపారులు నిలదొక్కుకుని చూసేవారేమో, కాని బాంకులు ఎడ్వాన్సు లిచ్చే పద్ధతిని ప్రభుత్వం బిగపట్టి వడ్డీరేట్లు పెంచడంతో వ్యాపారులు చిక్కులో పడిపోయారు.

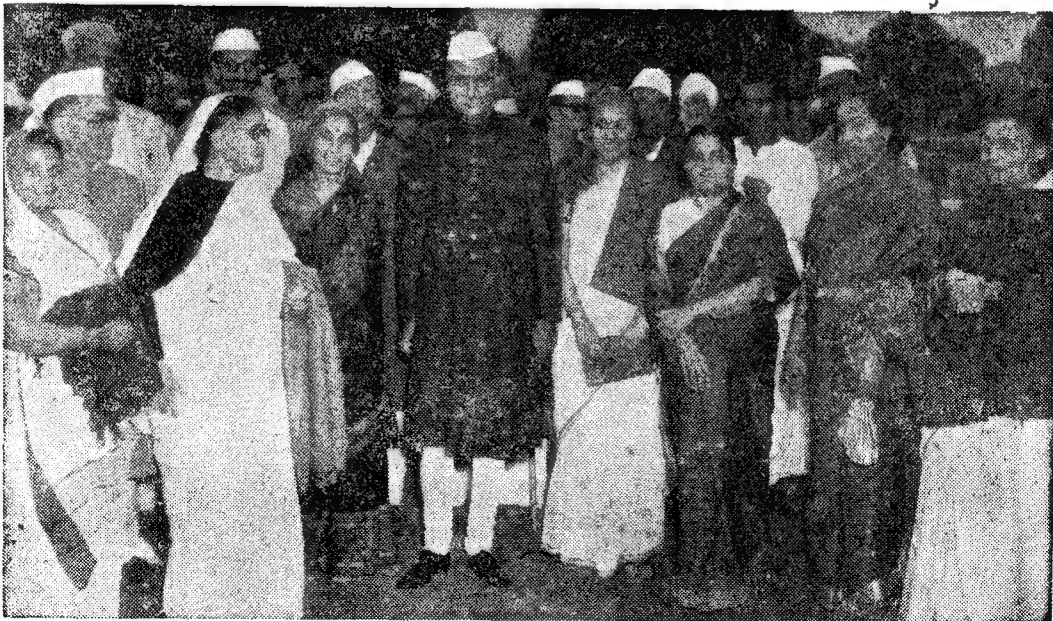
చాలాకాలం సులువుగా తక్కువ వడ్డీరేట్లకి డబ్బు దొరికే ఏర్పాటు చూస్తూ

వచ్చింది ప్రభుత్వం. ఇలా చూసినంత కాలమూ చులాగూ చవగూవచ్చిన డబ్బుతో వ్యాపారం నెరపుకుంటూ సరుకు లోక్కి పెట్టి చిత్తంవచ్చినట్లు ధరలు పెంచడానికి ఆ డబ్బుతోనే స్తోమతు తెచ్చుకుని వ్యాపారులు ప్రజల్ని పిండేశారు. ఇతరదేశాలతో పోటీ మనదేశంలో కూడా ప్రభుత్వం ఈ పద్ధతిని 1951 నవంబరులో మార్చేసింది. వడ్డీరేట్లు పెంచేసి బాంకులు ఎడ్వాన్సు ఇచ్చే పద్ధతికి గట్టిపరతులు హామీలూ తగిలించింది.

ఈ మరతుల మూలంగానే వ్యాపారుల ఆట (జూదం) కట్టింది. వ్యాపారానికి మంచి రద్దీసమయం వచ్చేసరికి హామీలకి మరతులకి తట్టకోలేక ఎడ్వాన్సులు గులపుగా రాక స్వయంగా డబ్బు కక్కవలసి వచ్చేసరికి స్టాక్ ఎక్స్చేంజిలో ఆమ్మకాలు ఎక్కువైపోయినాయి. కొనేవాల్సేవరుంటారా అని అమ్మేవాళ్లు వెతుక్కోవలసి వచ్చేసరికి ధరలు తగ్గిపోయాయి.

ఏడాదినించీ మిగతా దేశాల్లో విపత్తు లేకుండా ధరలు కొద్దికొద్దిగా తగ్గుతూవస్తే, మనదేశంలో ఏడాదినించీ కొండెక్కి కూచుని దిగిరానంటూ ఢీకొంటున్న ధరలు ఒక్కసారిగా నిలువెత్తనా కూలిపోక తప్పలేదు.

అయితే ఇంత విరుచుకు పడిపోయినా కొరియాయుద్ధానికి ముందున్న ధరల స్థాయి వరకే తగ్గాయి కాని అంతకి తగ్గలేదు. కొన్ని అంతకి కూడా తగ్గలేదు. ఇంకా పై అంతిస్తుల్లానే

పార్లమెంట్ సమావేశసమితి సందర్భంలో రిపబ్లిక్ అగ్ర్యులు రాజేంద్రప్రసాద్ విందుచేశారు.

ధర్మిలో జరిగిన సోవియట్ లలితకళా ప్రదర్శనం: మాలానా అజాద్ ప్రారంభోత్సవం జరిపారు.

ఉన్నాయి. కొన్ని కొన్ని మరీ దిగజారి పోయినా తేచి ఒట్ల దులుపుకొని పైమెటె క్కాయి.

ప్రెసిడెంట్ వెజిటబుల్ హేరాయిల్
ప్రెసిడెంట్ స్నో
ప్రెసిడెంట్ టూల్కం పౌడర్

సుందర వారీ మణుల ఎన్నిక

తయారు చేసినది :

రతోడ్ ప్రేడింగ్ కంపెనీ,
మద్రాసు 1

ఈ ధరలు తగ్గడం మొట్టమొదట (ఫిబ్రవరి బడ్జెట్ ప్రకటన తరువాత) నూనిగింజ లకీ నూనికీ తగిరింది. ఆపాలు వెండిబంగారాల మార్కెట్కీ తగిరింది. వెండిబంగారాల మార్కెట్కీ తగిరిందంటే, ఇంక ముంది కి పాలం మీద కొడితే ఒక్కంతా ఎముకలు గల గల్లాడిపోయినట్లు అన్ని వస్తువులకీ తగిరింది.

ఇంక ఏమాత్రం దోసని వ్యాపారులు ఆదు రాతో చూస్తున్నారు. ఏమీ అవదు భయం లేదని ప్రభుత్వం అభిప్రాయం. అట్లే ప్రమాదం వస్తే ప్రభుత్వం ఆదుకోకపోదు. లేకపోతే వ్యాపారాలు నష్టమై పరిశ్రమలకీ చెబ్బు తగిలిపోతుంది. (ప్రభుత్వం కొచ్చేపన్నుల కూడా తగ్గితాయి) కొరియా యుద్ధానికి పూర్వం ఎలా వుండేదో ధరలు అంతిమ రహస్య తగ్గనిచ్చి ఇంక ఆపైన అట్లే తగ్గుతుందానూ, మళ్ళీ పెరక్కుతుందానూ కట్టుబట్టం చెయ్యడం ప్రభుత్వం కిప్పుడు వీలైవపనే. బాంకులు ఏడాదున్నులిచ్చే ధరలు కొద్దిగా నడిలిస్తే వ్యాపారులు కొంత బయటపడతారు. విదేశ వ్యాపారం తగ్గిపోతుందా చూసుకోదాని కలానూ ఎగుమతి వస్తులు వేడో రేపా తగ్గించవలసి వస్తుంది. మొత్తానికి జేకా నికీ విపత్తులేకుండా చెయ్యచ్చు—వ్యాపారులు పొత్తికరలో తేరాలు సాగనియ్యడానికి (అంటే లాభాలలో తిరుగుకీ) ఒప్పుకుంటే సరి.

చిత్రమేమిటంటే, ప్రజలకీ కొంత బాగ తగ్గి కొంచెం చవగా వస్తువులు లభించాలంటే వ్యాపారులు పారిశ్రామికాలు ప్రభుత్వంతో సహకరిస్తే పోయేది, ఇప్పుడు నష్టానికి సురికావలసివచ్చింది. లక్షలా కొట్లా లాభాలు ఆర్జించినప్పుడు అనేక మంది వ్యాపారులు పారిశ్రామికాలు సరుకు తొక్కి పెట్టి ధరలు పెంచేసి బాక్ మార్కెట్లో అమ్మి లాభాలు తీసుకుని ప్రభుత్వం కివ్వవలసిన రాబడి వస్తుకీ ఎగనామం పెట్టారు. ఇప్పుడొచ్చిన నష్టం అప్పుడొచ్చిన లాభాలో ఎన్నో వంతు! లాభాలు విపరీతంగా తురిగినపుడు కష్టపడి పనిచేసిన కార్మికుల వ్యాయమైన పారివ్వని వ్యాపారులు ఇప్పుడు కొద్ది నష్టం వచ్చేసరికి బాంకు డబ్బు ప్రామకు కావాలంటున్నారు. దేశంలో వస్తువులు ఉత్పత్తి 1950 లో కంటే 1951 లో కొద్దిగా పెరిగినమాట నిజమే కాని అవసరాన్ని, జవాబా పెరుగుదలని చూస్తే దాన్ని పొత్తిగా నిలుసుకుండ రెక్కకట్టాలి. వస్తు సంపదా పెరగలేదు. ప్రజలకు కొనుక్కునే ధరలు తగ్గేసరికి వ్యాపారులు కలకటలాడి పోతున్నారు. ధరల్ని తగ్గనివ్వకపోతే ఇంక ప్రజలబతుకప్పుడు బాగుపడుతుంది? దీన్ని బట్టే ప్రభుత్వం తమ కర్తవ్యాన్ని నిర్ణయించడం ఆవసరం. ఎందుచేతనంటే ఇంత వరకూ ప్రభుత్వంతో సహకరించకుండా చిత్రం వచ్చినట్లు ఆటలాడుతున్న వ్యాపారుల్ని అదుపులో పెట్టే అవకాశం వచ్చింది.

ఈ అవకాశాన్ని జారవిడవకుండా వ్యాపార విధానాన్ని ప్రభుత్వం కట్టు ఢిట్టం చేస్తే ముందు ముందు ప్రజల అవసరాల కనుగుణంగా వ్యాపారాన్ని సక్రమ గతిలో నడిపించడానికి వీలవుతుంది.

మద్రాసు డైరీ

సాహస్య రాయబారికిగా రూ. 25,000 ఇండియాలో పర్యటిస్తున్నది ఈమె ఈ వారం మద్రాసు రావలసి వున్నదిగాని కారణాంతరాలవల్ల

కార్యక్రమం మార్పుకున్నది. ఆసియా డేశ్లో పరిగణించదగిన కత్తిగా పరిగణించిన ఇండియాను అర్థంచేసుకోటానికి, మన సమస్యలను మన మెలా పరిష్కరించుకుంటున్నామో పరిశీలించటానికి ఎలియనార్ రూ. 25,000 ఈ పర్యటన చేస్తున్నది. అమెరికా తరపున అధికారిత్వ రాక పోయినా ఈమె వెల్లడించే అభిప్రాయాలు అమెరికన్ ప్రభుత్వ ప్రస్తుత విధానాన్ని చాలవరకు పోలివున్నాయి.

* * * లాయ్ హెండర్సన్ స్థానంలో చెడ్డర్

కొల్పోను రాయబారిగా నియమించటంతో ఇండియా అమెరికా సంబంధాలలో కొత్త ఆధార్యం ప్రారంభమైందని చెప్పవచ్చు. పరస్పరానుమానాలతో చాలాకాలం బాధపడిన ఉభయదేశ ప్రభుత్వాలు పరస్పరం అర్థం చేసుకున్నాయి విదేశీ పెట్టుబడిని, ముఖ్యంగా అమెరికన్ పెట్టుబడి దారులను అనుమానంతో చూసిన మన ప్రభుత్వం విదేశీ పెట్టుబడులమీద వరతులను సడలించటం, అమెరికా చేయనున్న ఆర్థిక సహాయాన్ని అంగీకరించడం వంటివి జరిగింది. సామాన్య ప్రభుత్వం కమ్యూనిస్టు

గెలవండి! రు 10,000

ముగింపు తేది 31-3-1952

అంతా సరిగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రు. 1,000
ఒక తప్పుతోనున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రు. 100
రెండు తప్పులతోనున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రు. 20
మూడు తప్పులతోనున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రు. 5

How to win—Fill up each dash with one apt letter given in brackets

- 1 There is—a hope to get a big prize (W T) NO—
- 2 Single man can handle a—(P W) SHO—
- 3 Good this is appreciated by many (R S) PO—T
- 4 Usually old age brings marked change in —(H F) —AIR
- 5 Machineries should be guarded against— (D R) —UST
- 6 Wise mother teaches her child to avoid undue—(H W)—ASTE
- 7 Such a man never wish luxurious life (W M R)—ISER
- 8 Good servant is seldom—(P- T) CHEA—
- 9 A Sensitive person is much grieved when he is—(H- R)—ATED
- 10 Sufficient this is indispensable in a new business (D C)—ASH
- 11 Extremely dangerous for a weak hearted person (C G) RA—E
- 12 Now a days modern women prefer— dress (L T)—IGHT

ప్రవేశము: ఎంట్రీ 1 కి ఎనిమిది అక్షరాల వంతున ఎన్ని ఎంట్రీలైనా తెల్ల కాగితముపై వ్రాసి పంపవచ్చును.

నోబుల్ ట్రస్ట్ కో., సామల్ కోట్. NOBLE TRUST Co., Samalkot (E Godavari Dt.)

గెలవండి! షార్పులేని బహుమతులు. ప్రతి ఒక్కరికిని.

ఫలితములు 3-4-52

బహుమతులు 15-4-52.

అంతా సరిగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రు. 1,000
మొదటి రెండువరకు కరెక్టుగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	100
మొదటి ఒకవరకు కరెక్టుగానున్న ప్రతి ఆన్సరుకు	రు. 20

66

ఇచ్చట చూపిన చదరములో 9 మొదలు 24 వరకు (12, 9, 21, 24, 23, 22, 10, 11, 18, 19, 15, 14, 13, 16, 20, 17) గల అంకెలను వాడి నిలువుగా గాని అడ్డముగా గాని విమూలముగా గాని ఎటువూడినా మొత్తం 66 (అరవై ఆరు) రావలెను. ఒకసంఖ్య ఒకసారి మాత్రమే వాడవలెను.

ప్రవేశము: చదరము 1 కి ఎనిమిది అక్షరాల వంతున ఎన్ని చదరములైనా తెల్ల కాగితముపై వ్రాసి పంపవచ్చును.

నిబంధనలు — (పై రెండింటికీ) ప్రవేశమును మని

యార్దరు ద్వారాగాని, క్రాస్ చేయని ఇండియన్ పోస్ట్ ఆర్డరు ద్వారాగాని పంపవలెను. మనియార్దరు రకీడు ఎంట్రీలలో (చదరములలో) పంపవలెను. అంకెల పజిలు ఒకటి ప్రత్యేకముగా పంపదలచినవారు ఆటలు అంకెల పజిలు పంపవచ్చును ప్రతి ఎంట్రీ (చదరముపైని) కాగితముపైని పూర్తిపేరు, పూర్తి అడ్డను విడివిడి అక్షరములతో వ్రాయవలెను. నీలు ఆన్సరు, పూర్తి నిబంధనలు కావలసినవారు రెండు అక్షరాలు అదనముగా పంపవలెను నీలు ఆన్సరు 9-4-52 ఆంధ్రవారపత్రికయందు ప్రకటించబడును పోటీకి సంబంధించిన అన్ని విషయములలోను మా నిర్ణయమే భాయమైనది, స్వాయంబద్ధమైనది

కాంపిటీషను నెం 6-A నీలు ఆన్సరు — (1) MAD (2) ARTS (3) SLY (4) FAIL (5) HOME (6) WILD (7) WIFE (8) BOW (9) LOVE (10) AIM (11) FOES (12) ALE

బహుమతులన్నియు ఎడ్వర్డ్ లైట్ మెంటు ప్రకారము 3-8-52 న M O చేయబడినవి గణించినవారు (1) అమర పెంకట మువ్వారావు, కొత్తపేట, నుంటూరు (2) పి వి చలపతిరావు, భీమునిపట్నం, వైజాగ్ జిల్లా (3) జి వీరభద్రరావు, 2/8 వుడ్డపేట, అనకాపల్లి (4) Mrs మాచిరెడ్డి వరహాలయ్య, C/o యం కొండలరావు, కొత్తపేట, (తూ గో జిల్లా) (5) డాక్టర్ ఆకెళ్ల సత్యనారాయణ, గాంధీనగర్, అనకాపల్లి, వైజాగ్ జిల్లా ఇంకా వున్నారు

కాంపిటీషను నెం 6-B నీలు ఆన్సరు — మొదటివరుస 17, 18, 12, 16; రెండవ వరుస 20, 8, 9, 21; మూడవ వరుస 7, 19, 22, 10; నాల్గవ వరుస 14, 18, 15, 11 గెలుపుల వివరములు కావలసినవారు నాల్గవ వరుస పంపవలెను

కాశ్మీర్ ముద్రాపత్రం డా. ఫ్రాంక్ గ్రాహం ఫిబ్రవరి నెలాఖరున ఢిల్లీ వచ్చారు.

రాజ్యాలపై మొగ్గుతున్నదని, నెహ్రూ పోషిస్తున్న అని అనుమానించిన అమెరికన్ ప్రభుత్వం కూడా నిజం గుర్తించి ఇండియాకు ఆర్థిక సహాయం చేయబూనుకున్నది ఈ మార్పుకు రాయబారి డెన్టర్ బాల్ఫూర్ కృషి ముఖ్య కారణమనటంలో అతిశయోక్తి ఏమీ లేదు మిగతా అన్ని దేశాలకు రాజకీయ మరతులు, విలిబరీ మరతులు తగిలించిగాని ఆర్థిక సహాయం చేస్తుని అమెరికా ఇండియా విషయంలో ఈ మరతులను కొంత సడలించటానికి కూడా డెన్టర్ బాల్ఫూర్ కృషి కారణం.

అసియాలో ఇండియా స్నేహం ఎంత ఆకర్షకమో అమెరికా ప్రభుత్వం గుర్తించి నడిగా ఇతరుల గుర్తించినట్లు కనబడుతుంది. అమెరికాలో ఆర్థిక ప్రచారంలో పత్రిక అన్నీ ప్రభుత్వవ్యతిరేక పక్షమైన రిపబ్లికన్ల చేతుల్లో వున్నాయి. ఈ పత్రికలు ఇండియాపై ఇంకా గుప్పించాడం సూచిస్తూనే వున్నాయనటానికి విలియం బిల్లింగ్ మొదలైనవారు ప్రాజెక్టు నాటి నెదర్లసం ఇండియాలోని పత్రికల్లో ఎక్కువభాగం

అమెరికాపై స్నేహభావం చూపిస్తుండగా అమెరికాలో అందుకు వ్యతిరేకంగా జరగటం విచిత్రంగా ఉంది కాని ఎలియనార్ రూజ్వెల్ట్ చెప్పినట్లు ఇండియాను సరిగా అర్థం చేసుకోవాలనే ఆసక్తి అమెరికా ప్రజల్లో ప్రబలుతున్నదనటం సత్యమారంకాదు.

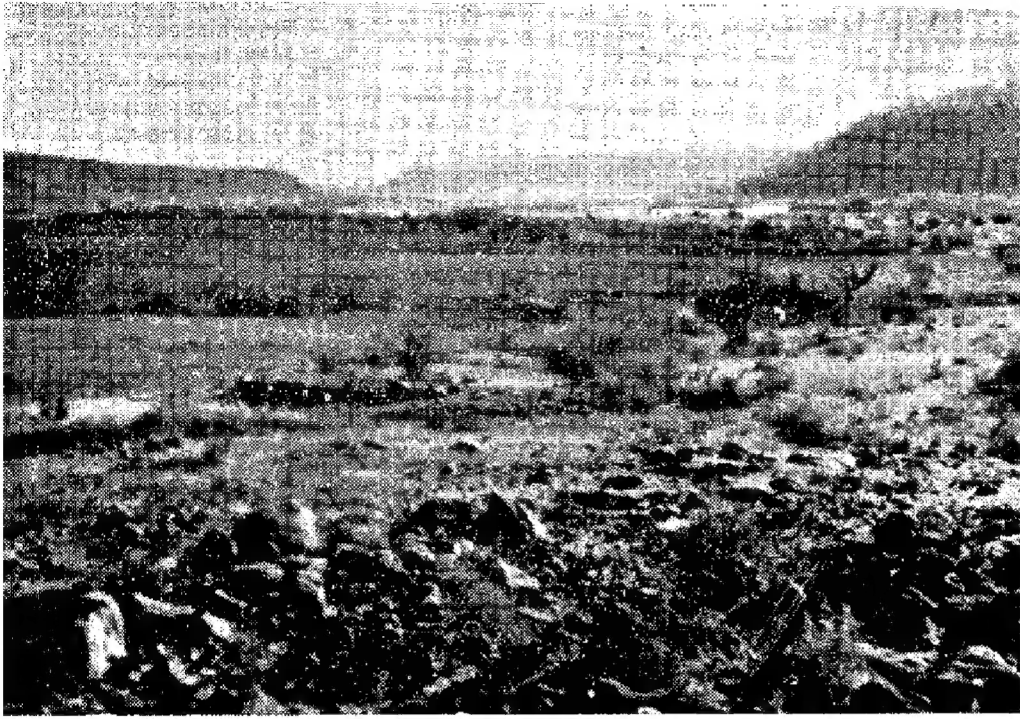
సింహళ విశ్వవిద్యాలయపు వైస్ చాన్సలర్ గా వుంటున్న సర్ వివర్ డెన్సింగ్స్ గతవారం మద్రాసులో భారతరాజ్యాంగాన్ని గూర్చి మానురోజులు వర్తకుగా మాడు ఉపన్యాసాలిచ్చారు రాజ్యాంగ క్రాంతిలో ప్రవీణుడుగా సరిగణించబడుతున్న సర్ వివర్ మన రాజ్యాంగాన్ని జాగ్రత్తగా పరిశీలించి ఆది చాలా లోప భూయిష్టంగా వుందనే అభిప్రాయానికి వచ్చారు బ్రిటన్, ఆస్ట్రేలియా, కెనడా, అమెరికా మొదలైన ఆంగ్లో శాక్లన్ దేశాల రాజ్యాంగాల మన రాజ్యాంగంకన్న మృదువుగా వున్నాయనీ, ముఖ్యంగా ట్రిటిమ్ రాజ్యాంగం సాంప్రదాయాలు వున్న జాతిల్లోకల్లా ఉత్తమమైనవనీ, మన

రాజ్యాంగం పాశ్చాత్య రాజ్యాంగాలను అనుకరించటంవలన ఆరుకుల బొంతగా తయారైందనీ ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. ఆయన విమర్శకు రాజ్యాంగ నిర్మాతలలో ఒకరైన అల్లాడి కృష్ణస్వామియర్ సమాధాన మిచ్చారు గాని అది అసంపూర్ణంగానే వుంది. సర్ వివర్ విమర్శలో చాలా అంశాలు సహేతుకంగా ఉన్నట్లు కనిపిస్తున్నాయి.

ఏ శత్రు రాజ్యాంగం మూ ఇంత సుదీర్ఘంగా ఉండగూడదని ఆయన ప్రధాన వాదన. రాజ్యాంగం ముందు తరాలవారికి గూడా ఉపయుక్తమయ్యేలా సుండాల్సిన, అలా ఉండాలనే సాఫ్తమైనంత వుండగా, సాధారణ మాత్రాలను మాత్రమే నిర్దేశిస్తూ ఉండాలనీ, ప్రత్యేక సందర్భాలనుబట్టి సాధారణ మాత్రాలను నిర్వచించుకుపోవాలనీ ఆయన అన్నారు. ప్రాథమిక హక్కులకు చెందిన అధ్యాయంలో కూడా ఆయన లోపాలు చూపించారు సర్ వివర్ చేసిన నిశితవిమర్శ రాజ్యాంగశాస్త్ర నిర్మాణకు కొత్త ఆసక్తిని కలిగిస్తుందనటంలో సందేహం లేదు.

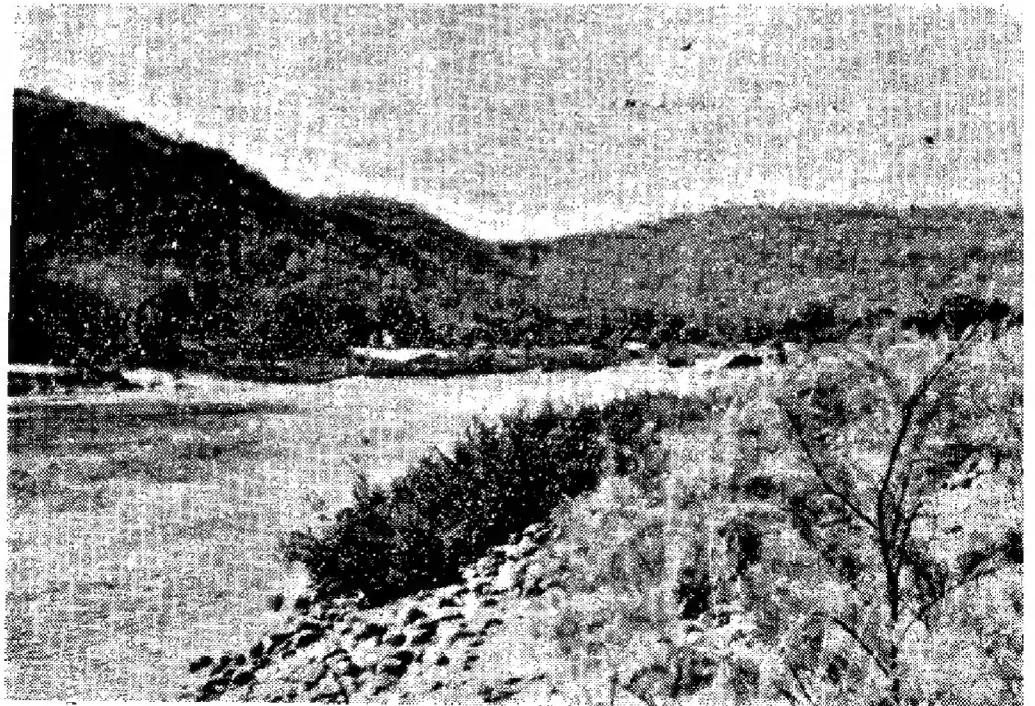

★ నందికొండ ప్రాజెక్టు ★

★

నందికొండ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం కానున్న స్థల పరిసరాలు.

★

వనుగుల సెలయేరు.

ప్రసిద్ధ ప్రాంతీయ నవలాకారుడు

అల్లెగొండర్ డ్యూమా

రచించిన

కౌంట్ ఆఫ్ మాంట్ క్రిస్టో

రెండవ భాగం

అనువాదం:

నూరంపూడి సీతారామ్

ఆంధ్రప్రదేశ్ సచిత్రవారప్రతికనుండి పునర్ముద్రితము.

వెల: మూడున్నర రూపాయలు

అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నది

కాకిలకు:

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల,

మద్రాసు 1.